

Jilid I
Bil. 27

Hari Rabu
10hb Ogos, 1983

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN NEGARA
SENATE

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 3537]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) [Ruangan 3610]

USUL:

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan
Mesyuarat [Ruangan 3661]

MALAYSIA

PARLIMEN KEENAM—DEWAN NEGARA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN NEGARA

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, TAN SRI ISMAIL KHAN, P.S.M., P.N.B.S.,
B.K.T., P.P.T. (Dilantik).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO HAJI MOHAMED BIN
NASIR, S.P.M.K., J.M.N., J.P. (Kelantan).

„ Timbalan Yang Dipertua, DATO SULAIMAN BIN NINAM SHAH,
S.P.M.J., S.S.I.J., J.M.N., B.S.I., P.I.S., J.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL JALIL BIN ABDUL RAHMAN (Dilantik).

„ TUAN ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, A.M.N., P.J.K.
(Dilantik).

„ TAN SRI DATO HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI HUSAIN, P.S.M.,
D.S.W., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL WAHAB BIN HAJI ABU BAKAR, A.M.N.
(Dilantik).

„ TUAN ABDULLAH BIN SALLEH (Perlis).

„ TOH MUDA DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN (Dilantik).

„ TUAN ALEXANDER Y. L. LEE (Dilantik).

„ TUAN HAJI ARIFFIN BIN HAJI SALLEH, K.M.N., S.M.K. (Dilantik).

„ TUAN BASHARON BIN HANAPIAH (Dilantik).

„ DATO CHIN KIM YOONG, D.P.C.M., A.M.P., P.P.T, (Perak).

„ DATUK CHOO CHING HWA, D.P.M.T, K.M.N., P.J.K., P.P.N.,
P.M.K., J.P. (Dilantik).

„ DATUK CHUA SONG LIM, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., J.M.N., P.I.S.,
B.S.I., J.P. (Johor).

„ TUAN HAJI FADZIL BIN AHMAD, A.M.N. (Kedah).

„ TUAN FADZIL BIN MAHMOOD, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Perlis).

„ DATO S. GOVINDARAJ, D.P.M.S. (Dilantik).

„ PUAN HAFSAH BINTI OTHMAN (Dilantik).

„ PUAN HASNAH BINTI HAJI MOHD. KASIM *alias* HASNAH FATIMAH
BINTI HAJI MOHD. KASIM, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Terengganu).

„ TUAN H'ANG HUNG YONG (Dilantik).

Yang Berhormat TUAN HAJI IBRAHIM BIN ABDULLAH, A.M.N., P.J.K. (Dilantik).

„ TUAN ISHAK BIN ABDUL RAHMAN, A.M.N., P.J.K. (Pulau Pinang).

„ DATO ISMAIL BIN HASHIM, D.P.S.M., K.M.N., A.M.N., P.B.M., J.P. (Melaka).

„ TUAN JAAFAR BIN HARUN (Dilantik).

„ DATUK JAMES BERNARD WILLIE, P.G.D.K. (Sabah).

„ PUAN SRI JANAKI ATHI NAHAPPAN (Dilantik).

„ TUAN R. M. JASNI, B.K. (Dilantik).

„ DATO KAM WOON WAH, D.I.M.P., J.P. (Dilantik).

„ TUAN SYED KAMARULZAMAN BIN SYED BAHALDIN ALJAMLUD, K.M.N., A.M.N. (Selangor).

„ TUAN KEE YONG WEE (Dilantik).

„ TUAN KENNETH KANYAN ANAK TEMENGGONG KOH, K.M.N., J.B.S. (Sarawak).

„ DATO KHOO KAY POR, D.M.P.N., J.M.N., J.P. (Pulau Pinang).

„ TUAN K. KUMARAN, K.M.N., P.M.P., P.P.T., J.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI LATIP BIN HAJI DRIS (Dilantik).

„ TUAN LOH KEE PENG, P.J.K., J.P. (Melaka).

„ TUAN LOO SWEE MOK, A.M.N., P.P.N. (Pahang).

„ TUAN HAJI MOHAMED BIN YAHYA, P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Johor).

„ DATIN HAJJAH MAHIMON BINTI HAJI HARUN, S.M.P., A.M.N., J.P. (Pahang).

„ DATO HAJI MAHMOUD *alias* MAHMOUD SALIM BIN HAJI MOHAMAD, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Terengganu).

„ DATUK HAJI MOHD. DIN BIN JAAFAR, P.G.D.K., A.D.K., B.K. (Dilantik).

„ DATO HAJI MOHD. NOR MOHAMAD, D.P.M.S., J.M.N., S.M.T., S.M.S., P.J.K. (Dilantik).

„ TUAN M. K. MUTHUSAMY, K.M.N., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Dilantik).

„ PUAN NEN ABIDAH BINTI ABDULLAH (Dilantik).

„ TUAN HAJI NORDIN BIN PESAH, K.M.N., A.M.N., P.J.K., J.P. (Negeri Sembilan).

„ DATO HAJI OTHMAN BIN HAJI ABDULLAH, D.P.M.J., P.C.M. (Dilantik).

„ TUAN PARAMJIT SINGH (Dilantik).

„ DATO G. PASAMANICKAM, S.P.M.J., D.P.M.J., D.S.I.J., P.I.S., B.S.I. J.S.M., A.M.N., J.P. (Dilantik).

- Yang Berhormat PUAN RAGAYAH BINTI ARIFF, A.M.N., P.P.N., P.J.K.,
(Dilantik).
- „ PUAN ROKIAH *alias* MAIMUN BINTI ZAINUDDIN (Dilantik).
- „ TUAN HAJI SHAHAROM BIN MAASOM (Dilantik).
- „ TAN SRI DATUK DR C. SINNADURAI, P.S.M., P.S.D., P.N.B.S.,
D.P.M.P., J.M.N., S.M.K., C.M.B., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN STEPHEN TIMOLTHY WAN ULLOK (Dilantik).
- „ TUAN TAN CHANG SOONG, A.M.N. (Dilantik).
- „ TUAN TING MING HIA *alias* TING MING HOI (Sarawak).
- „ TUAN D. P. VIJANDRAN (Dilantik).
- „ TUAN WONG KIE NAI (Dilantik).
- „ DATO WONG SENG CHOW, A.M.N., J.P. (Negeri Sembilan).
- „ TUAN HAJI TUAN YAACOB BIN HAJI ENSKU YUNUS, P.P.N.
(Kelantan).
- „ DATO YAP PENG *alias* YAP PIANG TAU, D.P.M.S. (Selangor).
- „ TAN SRI DATUK YEH PAO TSU, P.S.M., P.G.D.K., A.M.N. (Sabah).
- „ TAN SRI ZAITON IBRAHIM BIN AHMAD, P.S.M. (Dilantik).

DEWAN NEGARA

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Negara: Haji Ahmad Hasmuni bin Haji Hussein.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P.B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita.

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

MALAYSIA

DEWAN NEGARA

Rabu, 10hb Ogos, 1983

(Tuan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**PENUNTUT BUMIPUTERA LULUS
DARI FAKULTI KEJURUTERAAN
UNIVERSITI MALAYA**

1. Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada benar hanya 81 orang sahaja penuntut Bumiputera yang lulus dari fakulti kejuruteraan Universiti Malaya sejak 25 tahun dahulu: jika benar nyatakan:

- (a) sebab-sebab mengapa Bumiputera gagal dalam pengajian ini; dan
- (b) sama ada taraf pelajaran Ilmu Kejuruteraan di Universiti Malaya terlalu tinggi untuk penuntut-penuntut Bumiputera.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato Mohamed Khalil Yaakob): Tuan Yang Dipertua, saya mohon izin menjawab agak panjang sedikit.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat bilangan keluaran siswazah Bumiputera atau bilangan siswazah Bumiputera yang lulus dari Fakulti Kejuruteraan Universiti Malaya sejak kursus kejuruteraan ditawarkan pada tahun 1958 sehinggalah kepada sesi 1982/83 adalah seramai 124 orang dan bukan 81 orang.

Dari segi kemasukan pelajar-pelajar ke jurusan kejuruteraan Universiti Malaya, bilangan pelajar-pelajar Bumiputera adalah bertambah dari setahun ke setahun. Pada peringkat awal penubuhan fakulti tersebut kekurangan bilangan pelajar-pelajar Bumiputera adalah sangat ketara jika dibandingkan dengan kemasukan pelajar-pelajar bukan Bumiputera. Keadaan ini telah berubah dan peraturan-peraturan pelajar-pelajar Bumiputera dibandingkan dengan yang lain telah bertambah baik mulai dari tahun 1973 sehinggalah sekarang.

Bagi menjawab bahagian (a), sebab-sebab mengapa pelajar-pelajar Bumiputera gagal dalam pengajian ini, saya ingin menjelaskan bahawa pada peringkat awal fakulti ini ditubuhkan asas kelulusan yang diterima masuk ke universiti dalam jurusan kejuruteraan adalah berdasarkan prestasi calon dalam peperiksaan Sijil Tinggi Pelajaran (HSC). Kelulusan matapelajaran yang dipertimbangkan ialah matematik dan sains tulen. Pada masa tersebut adalah diakui memang benar calon-calon Bumiputera yang mempunyai kelulusan sains adalah terlalu kurang dan inilah yang menyebabkan calon-calon yang layak untuk masuk ke fakulti kejuruteraan juga adalah sangat kurang. Di samping itu dalam masa yang sama ramai juga pelajar Bumiputera yang mempunyai kelulusan dalam bidang sains dihantar untuk melanjutkan pelajaran ke luar negeri.

Memandangkan keadaan tersebut dan untuk mengatasi masalah yang dihadapi, dalam tahun 1971 kursus pra-kejuruteraan di Universiti Malaya

telah diperkenalkan bagi tujuan menambahkan bilangan pelajar-pelajar Bumiputera untuk mengikuti kursus dalam bidang kejuruteraan. Oleh kerana pendekatan secara ini menunjukkan tanda-tanda kemajuan bagi mengatasi masalah yang dimaksudkan, rancangan ini telah diperluaskan lagi dengan memperkenalkan kursus asasi sains dalam tahun 1977. Melalui kursus ini, persediaan awal bukan sahaja dikhaskan untuk calon-calon memasuki fakulti kejuruteraan, sebaliknya program ini menyediakan calon-calon untuk meneruskan pelajaran mereka dalam semua disiplin termasuklah bidang perubatan, pergigian, sains tulen yang memerlukan pengetahuan asas dalam bidang sains di Universiti Malaya.

Dengan adanya pendekatan seperti disebutkan tadi dilaksanakan, bilangan pelajar-pelajar Bumiputera yang diterima masuk ke fakulti kejuruteraan bertambah banyak bilangannya, maka dengan sendirinya jumlah kegagalan juga bertambah ramai jika bilangan diambil kira. Tetapi jika dilihat dari segi peratusan, kegagalan adalah tidak membimbangkan. Jika berdasarkan dari kiraan lulus peperiksaan tahun akhir sahaja, bilangan kegagalan pelajar Bumiputera tidak dianggap terlalu tinggi. Umpamanya pada sesi 1970/71, hanya seorang pelajar Bumiputera telah menduduki peperiksaan tahun akhir kejuruteraan dan telah lulus, begitu juga pada sesi 1975/76 seramai 5 orang pelajar Bumiputera yang menduduki peperiksaan tahun akhir dan semuanya telah lulus, sementara pada sesi 1982/83 pula daripada seramai 37 orang pelajar Bumiputera yang menduduki peperiksaan tahun akhir, 34 orang telah lulus.

Walau bagaimanapun ingin saya menyatakan, sebenarnya yang menimbulkan masalah ialah mengenai jumlah kegagalan pelajar-pelajar

Bumiputera di peringkat tahun I dan ke II. Mengikut kajian yang telah dibuat sebab utama kegagalan ini ialah kerana pelajar-pelajar yang memasuki peringkat pusat asasi sains sudah pun mempunyai kelemahan dalam bidang mata pelajaran matematik dan fizik. Maksud diadakan pusat asasi sains ialah untuk meningkatkan kebolehan pencapaian dalam mata pelajaran-mata pelajaran seperti tersebut. Dengan itu tuition khas telah disediakan bagi pelajar-pelajar ini namun kelemahan dalam mata pelajaran tersebut masih berkekalan.

(b) Mengenai kenyataan bahawa taraf pelajaran kejuruteraan di Universiti Malaya terlalu tinggi untuk pelajar-pelajar Bumiputera, saya jelaskan di sini bahawa dari segi kandungan kursus fakulti itu sendiri, tidak ada perbezaan taraf jika dibandingkan dengan kursus-kursus yang sama di lain-lain Universiti. Ini adalah kerana kandungan kursus yang diadakan di Universiti Malaya seperti juga dengan kursus-kursus yang diadakan di lain-lain Universiti adalah dinilai oleh sistem pemeriksa luar yang mempunyai kriteria-kriteria yang standard bagi semua Universiti-universiti untuk memenuhi syarat-syarat kejuruteraan.

Kandungan kursus-kursus kejuruteraan di Universiti Malaya seperti juga dengan kursus-kursus lain di Universiti Malaya dan di lain-lain Universiti adalah ditetapkan oleh Lembaga Pengajian iaitu sebuah Jawatankuasa Kecil kepada Senate Universiti. Kandungan kursus-kursus yang disyorkan oleh Lembaga Pengajian ini adalah dirujuk juga kepada pemeriksa-pemeriksa luar (external examiners).

Berkaitan dengan masalah ini sukacita saya maklumkan iaitu, Senate Universiti Malaya sendiri menyedari tentang kadar ketinggalan kegagalan pelajar-pelajar Bumiputera di fakulti

kejuruteraan, jika dibandingkan dengan pelajar-pelajar lain. Oleh itu, ke arah mencari satu keadaan yang sewajar pihak Senate Universiti telah menubuhkan suatu Jawatankuasa untuk mengkaji masalah-masalah yang dihadapi oleh pelajar-pelajar Bumiputera dengan tujuan selain daripada menentukan kedudukan sebenar adalah juga untuk menyelesaikan masalah-masalah di mana yang boleh diselesaikan dan juga sebagai tambahan kepada langkah-langkah yang telah diambil hingga sekarang.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Sekarang fahamlah kita bagaimana kedudukan pelajar-pelajar jurutera bumiputera di tanahairnya sendiri. Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi menyebutkan hal-hal ini dengan kenyataan yang pasti, sekarang saya suka bertanya 15 tahun Fakulti Kejuruteraan diadakan di tanahair kita mulai daripada 1958, tetapi Yang Berhormat memberi keterangan sekarang di Dewan ini tahun 1970—71 (mulai pada tahun 1958) baru serang bumiputera di tanahairnya berjaya dalam peperiksaan dan berikut pula disebutkan pada tahun 1975 sangat bagus 5 orang tanahairku yang menelurkan jurutera. Negara kita mahu pakar-pakar jurutera dan technician di zaman yang dikatakan Malaysia moden sebagaimana yang dikehendaki oleh Perdana Menteri kita untuk bangun. Itu dia 5 orang pada tahun 1975. Akhirnya, dalam keterangan ini juga tegas pada tahun 1982-83 barulah kita alhamdulillah, daripada 37 students, baru diberitahu ramai students yang masuk periksa, yang lulus seorang tadi saya tidak tahu berapa banyak yang masuk periksa. Pada tahun 1982-83 baru Yang Berhormat Timbalan Menteri menerangkan ramai yang masuk periksa, 37 orang, alhamdulillah lulus 34 orang. Saya hendak mengucapkan syabas tahun 1982-83.

Tetapi saya hairan sekali 10 tahun—15 tahun begini punya rendah, begini punya mengaibkan negara kita. Bagaimana tidak disedari di atas perkara ini! Saya hairan, semasa saya melawat pelajar-pelajar di England baru-baru ini, tidak sampai 2 bulan yang sudah, saya memerhatikan fasal jurutera sebab saya berfikir jurutera di tanahair saya begini hebat bumiputera, saya dapati di sana boleh berjaya, ramai penuntut-penuntut jurutera kita boleh berjaya dan boleh dibanggakan, mengapa di dalam universiti negaranya sendiri begini punya hebat, 15 tahun. Kalau hitung panjang mengikut Yang Berhormat Timbalan Menteri 124 orang. Saya dapati daripada angka yang tidak tegas, secara langsung, sebagaimana yang diterangkan tadi 25 tahun 81 orang. Baiklah, 124 kalau kita bahagi 15 tahun cukup bangga agak saya, 8%. Kalau diberilah tanahair kita yang kita kehendaki kononnya yang begitu bersemangat, begitu membangun, yang begitu kita hendak ilmu pengetahuan, jatuh satu pengetahuan yang amat penting di negara kita pada hari ini.

Saya hendak bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya tidak marah Yang Berhormat Timbalan Menteri ini, bukan masa dia. Kalau dia menahankan pun bukan masa dia, dia baru menjadi Timbalan Menteri ini, tetapi tidak adil kalau saya menekan. Tetapi sebenarnya soalan-soalan ini bukan hendak menekan Timbalan Menteri tetapi ialah hendak tahu di mana dia titik-titik yang sebenarnya ketinggalan-ketinggalan yang begitu menjolok mata di tanahair kita sendiri?

Saya suka hendak bertanya, adakah 5 buah universiti di tanahair kita sekarang supaya mengatasi perkara yang penting ini dibuka, apa takut? Perkara penting ini hendak diadakan di sebuah universiti sahajakah? 5 universiti ini saya hendak bertanya bila

hendak buka Fakulti Kejuruteraan, atau tidak boleh dibuka? Kalau tidak boleh saya hendak mengusulkan 5 universiti ini dibuka berkenaan kejuruteraan dalam negeri ini, tidak ada fasal kita tidak boleh buka. Ini perkara yang penting dalam zaman industri hendak membangun, hendak buat motokar sendiri dalam Malaysia tidak ada jurutera buat apa? Takkan hendak ambil orang Jepun, orang Korea sahaja, tidak ada fasal. Kita mahu orang-orang kita sendiri boleh buat.

Satu, saya hendak bertanya bolehkah 5 universiti kita ini mengadakan Fakulti Kejuruteraan kerana mengekori kejatuhan yang memalukan Malaysia tanahairku yang tercinta hanya menelurkan seorang jurutera (passed) dalam tahun 1970-71.

Itu satu soalan. Tuan Yang Dipertua tidak marah bukan? Timbalan Yang Dipertua itu selalu dia marah (*Ketawa*).

Kedua, apakah yang sebenarnya, tiap-tiap benda dalam dunia ini apa juga kalau kita analisa apa yang berlaku ada masalah-masalah, bolehkah kita berterus-terang menyatakan apa masalah yang telah terjadi begini? Saya tida percaya yang bumiputera ini otaknya bodoh sangat tidak boleh masuk dalam ilmu kejuruteraan, bahkan saya rasa kalau dilatih ke angkasa pun bumiputera boleh pergi, kalau orang lain boleh pergi.

Bolehkah saya dapat tahu satu, apa sebab-musabab mengapa begini yang sebenarnya berlaku, adakah ada main "kong-kali-kong" di belakang dalam keadaan pelajaran tanahair kita ini atau sebenarnya apa yang menyebabkan yang demikian? Tolong Yang Berhormat Timbalan Menteri berkata terus-terang, di dalam zaman tanahair kita hendak membangun ini kita tidak boleh sembunyi-semunyi, sebagaimana juga kita mahu Perdana

Menteri kita mengisytiharkan dasar kita adalah dasar terbuka. Kita sebutkan adakah sebab Fakulti ini dipengaruhi oleh apa-apa ataupun adakah sebab pengajar-pengajarnya bagaimana atau adakah sebab saya tidak tahu apa lagi!

Ini dua perkara, Tuan Yang Dipertua.

Dato' Mohamed Khalil Yaacob:
Tuan Yang Dipertua, saya mohon izin. Saya cuba hendak memisahkan antara pandangan-pandangan, benda yang hendak marah dengan soalan-soalan. Walaupun dia kata 2 soalan, saya cuba menyusun berapakah sebenarnya soalan-soalan yang perlu dijelaskan. Jadi, sekiranya dalam rangka saya menjawab tak kena dengan susunan, saya harap Yang Berhormat itu boleh bangun bertanya semula.

Yang pertama, saya melihat wujudnya kebimbangan daripada Ahli Yang Berhormat bahawa oleh kerana masalah ini berada di Fakulti Kejuruteraan Universiti Malaya, ia seolah-olah menggambarkan satu kebimbangan besar bahawa kita ini pelajar-pelajar bumiputera tidak cukup mengikuti kursus-kursus kejuruteraan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kita memang sedar keadaan awal seperti yang saya katakan, segala kelemahan sehingga pelajar-pelajar kita tidak dapat mengikuti kursus-kursus berbentuk teknikal. Jadi, Kerajaan sendiri, Kementerian sebelum saya berada di situ pun sudah pun mengambil langkah-langkah untuk mengatasi keadaan ini. Satu daripadanya kita juga mewujudkan Fakulti Kejuruteraan di Universiti Teknologi Malaysia (UTM). Di situ terdapat kursus bercorak diploma, bercorak ijazah. Kita juga mengadakan kursus kejuruteraan di ITM di peringkat diploma.

Mengenai apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat sebagai maksud “kong-kali-kong”—saya terpaksa menyebut perkataan Ahli Yang Berhormat tadi—saya pun tak faham apa sebenarnya kong-kali-kong. Jika dimaksudkan ia sebagai kaedah diskriminasi, ini saya hendak jelaskan tidak berlaku, tidak ada tanda-tanda yang menunjukkan satu-satu pensyarah boleh menunjukkan diskriminasi terhadap seseorang pelajar. Yang pertama, oleh kerana kita mempunyai kepercayaan penuh kepada kewibawaan seseorang pensyarah itu.

Yang kedua, sistem pemeriksaan itu sendiri tidak membenarkan wujudnya masalah diskriminasi. Kalau umpamanya timbul keadaan keraguan satu-satu kertas peperiksaan, ia boleh diperiksa semula umpamanya oleh Dekan itu sendiri, begitu juga ia boleh disemak oleh pemeriksa luar. Jadi dalam keadaan sistem yang wujud ini, saya hendak menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat, masalah kong-kali-kong ini tak timbul dan saya suka sangkalkan.

Selain daripada itu saya terlupa barangkali soalan-soalan lain, kerana dia merupakan pandangan-pandangan yang tak mungkin perlu saya jawab, sekiranya ada yang belum saya jawab, seperti saya katakan tadi jawapan saya pun panjang, soalan dan pandangannya itu pun panjang, jadi sama-samalah diharap kita menganggap jawapan saya ini sebagai mencukupi.

NATIONAL SERVICE— MEWAJIBKAN LATIHAN

2. Tuan Abdul Razak bin Abu Samah minta Menteri Pertahanan menyatakan tidaklah ada cadangan Kerajaan mewajibkan seluruh warganegara Malaysia yang berumur 18 tahun ke atas menjalankan latihan

“National Service” selama 2 tahun, sebelum mereka menjalankan tugas-tugas yang lain, dengan tujuan agar mereka mempelajari Disiplin dan juga tanggungjawab terhadap Negara di samping menyedarkan mereka daripada memasuki kumpulan jahat ataupun menghisap dadah dan sebagainya.

Timbalan Menteri Pertahanan (Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Tuan Yang Dipertua, perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat sudah beberapa kali dijawab dan dibincangkan di Dewan yang mulia ini semasa persidangan-persidangan yang lepas, dan ianya bukanlah merupakan satu isu yang baru.

Walau bagaimanapun di sini suka saya nyatakan sekali lagi bahawa pendirian Kerajaan dalam hal ini adalah tidak berubah, iaitu Perkhidmatan Negara atau “National Service” masih tidak perlu dan belum sesuai lagi untuk diamalkan di negara ini.

Struktur tentera sukarela yang dibina berasaskan atas pertimbangan bahawa rakyat boleh menyumbangkan tenaga di dalam soal pertahanan negara dengan secara sukarela adalah lebih berkesan.

Sistem perkhidmatan sukarela adalah satu sistem yang terbaik untuk memupuk perasaan cinta kepada tanah air dan semangat rela berkorban. Walau bagaimanapun pandangan Ahli Yang Berhormat iaitu melalui “National Service” ini bertujuan agar warganegara Malaysia mempelajari disiplin dan juga tanggungjawab terhadap negara mungkin boleh dipertimbangkan kalau keadaan memerlukan tetapi saya percaya untuk membentuk warganegara yang berdisiplin, pendidikan moral dan pelajaran adalah lebih bersesuaian dari “National Service”.

AWAL PUASA DAN HARI- RAYA—PENENTUAN

3. Tuan Ishak bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan apakah usaha-usaha yang sedang dan akan dijalankan supaya umat Islam di seluruh negara dapat berpuasa dan menyambut Hari Raya dengan serentak di seluruh negara.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang Dipertua, penetapan tarikh awal puasa dan hari raya adalah berdasarkan kepada peraturan yang telah pun dipersetujui oleh Majlis Raja-raja dalam mesyuarat yang ke 125 yang diadakan pada 14hb Oktober, 1982. Peraturan yang telah dipersetujui adalah seperti berikut:

“Anak bulan Ramadhan dan Syawal sekiranya tidak kelihatan kerana terlindung oleh keadaan cuaca pada halnya mengikut kiraan ahli-ahli falak anak bulan itu tetap ada dan boleh nampak, maka kiraan ahli-ahli falak boleh digunakan.”

Peraturan yang sedia wujud itu adalah lengkap dan memadai bagi membolehkan umat Islam mulai berpuasa dan berhari raya dengan serentak di seluruh negara. Sebarang kelemahan, jika ada dalam peraturan sekarang ini seperti percanggahan yang timbul baru-baru ini, maka ianya perlu difikirkan dan dikaji dengan teliti oleh Majlis Raja-raja.

Dato Haji Othman bin Haji Abdullah: Soalan tambahan. Bolehkah atau tidak Penyimpan Mohor Raja-raja mengisytiharkan nampak atau tidak anak bulan itu dengan ringkas sahaja, misalnya: “Penyimpan Mohor Raja-raja Melayu dengan mengisytiharkan umat Islam mula berpuasa esok,” dengan tidak menyebutkan anak bulan nampak atau tidak, sebab ini urusan pentadbiran yang hendak dibuat oleh Penyimpan

Mohor Raja-raja Melayu—tidak perlu diisytiharkan melalui akhbar, TV dan Radio cuma dia bertanggungjawab bukan sahaja kepada umat Islam tetapi kepada Allah juga dia bertanggungjawab. Kalau kita sudah yakin anak bulan itu ada, isytiharkan: esok anak bulan ada dan esok mulai puasa, hari raya pun begitu. Jadi semua serentak tetapi kalau dipanjangkan maka panjanglah juga ceritanya. Boleh atau tidak dibuat pengisytiharan ringkas-ringkasnya dan tidak menimbulkan keraguan?

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, saya ucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dan cadangan Ahli Yang Berhormat akan dikemukakan kepada Penyimpan Mohor Raja-raja.

Tuan Basharon bin Hanapiah: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Timbalan Menteri tadi mengatakan tarikh memulakan puasa telah diputuskan oleh Majlis Raja-raja tetapi mengapa ada negeri-negeri yang tidak mematuhi keputusan itu?

Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad: Tuan Yang Dipertua, sebagaimana yang kita semua sedia maklum bahawa perkara-perkara yang bersabit dengan agama Islam bagi negeri-negeri yang beraja adalah terletak di bawah bidang kuasa Raja Negeri itu sendiri dan bagi negeri-negeri yang tidak beraja, terletak di bawah bidang kuasa Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Hak mutlak ini telah pun termaktub di dalam Perlembagaan kita. Saya fikir tidak seorang pun Ahli di Dewan yang mulia ini ingin melihat hak mutlak itu ditarik balik ataupun dikurangkan.

INDUSTRI-INDUSTRI KECIL

4. Tuan Tan Chang Soong minta Menteri Perdagangan dan

Perindustrian menyatakan memandangkan mesyuarat baru atas perkembangan industri-industri kecil (small-scale industries).

- (a) apakah kelemahan-kelemahan yang telah didapati;
- (b) apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kerajaan supaya mengatasi kelemahan-kelemahan ini; dan
- (c) sama ada Kerajaan telah merumuskan satu program komprehensif supaya memperkembangkan industri-industri kecil yang memainkan satu peranan penting dalam dasar industrialisasi keseluruhan Kerajaan itu.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Yang Dipertua,

- (a) Kelemahan-kelemahan yang didapati di kalangan pengusaha-pengusaha kecil bolehlah dirumuskan sebagai:
 - (i) Kesukaran untuk mendapatkan punca kewangan;
 - (ii) Kelemahan di bidang pengurusan;
 - (iii) Kelemahan di bidang teknikal dan teknologi; dan
 - (iv) Kelemahan di bidang pemasaran.
- (b) Kerajaan telah pun membuat program-program dan perancangan-perancangan untuk mengatasi kelemahan-kelemahan di atas. Dari segi mendapatkan punca kewangan, institusi-institusi pinjaman Kerajaan seperti MARA, Bank Pembangunan, MIDF dan lain-lain lagi sedang mempergiatkan aktiviti-aktiviti mereka bagi memenuhi keperluan pinjaman daripada pengusaha-pengusaha

kecil. Sementara itu Bank Negara telah pun mengarahkan bank-bank perdagangan untuk memberikan pinjaman khas kepada pengusaha-pengusaha kecil di mana sekurang-kurangnya 12% daripada jumlah pinjaman yang belum dijelaskan hendaklah diberi kepada pengusaha-pengusaha kecil. Kemudahan-kemudahan kewangan juga diberikan melalui Skim Pinjaman Jaminan Kredit di mana dua skim jaminan diberikan iaitu:

- (i) Skim Jaminan Am;
- (ii) Skim Pinjaman Khas.

Di bawah Skim Jaminan Am, pinjaman maksima yang dibenarkan ialah \$200,000/- kepada Bumiputera dan \$100,000/- kepada Bukan Bumiputera dengan dikenakan kadar faedah 8.5% setahun. Di bawah Skim Pinjaman khas, pinjaman diberikan tanpa cagaran sehingga jumlah \$50,000/-. Kadar faedah yang dikenakan ialah 7.5% setahun.

Untuk mengatasi kelemahan di bidang pengurusan pula, Kerajaan melalui agensi-agensi yang ada seperti Pusat Daya Pengeluaran Negara, Bank Pembangunan, MARA dan sebagainya mengadakan kursus-kursus untuk mempertingkatkan kebolehan pengurusan di kalangan pengusaha-pengusaha kecil. Khidmat nasihat juga diberikan kepada pengusaha-pengusaha kecil yang memerlukan khidmat di bidang ini di mana pegawai-pegawai khas dihantar ke kilang-kilang ataupun syarikat-syarikat perusahaan kecil untuk memberikan nasihat di bidang-bidang tertentu.

Di bidang teknikal dan teknologi pula, agensi-agensi Kerajaan seperti SIRIM, MARDI dan RRI senantiasa mengadakan perkhidmatan-perkhidmatan yang memberi nasihat dan tunjuk ajar kepada pengusaha-pengusaha kecil yang mempunyai

masalah di bidang ini. Sementara itu Kementerian saya telah pun menubuhkan Pusat Pamiran dan Rujukan Teknologi yang mana fungsi utamanya ialah untuk memberikan tunjuk ajar, khidmat nasihat dan lain-lain aspek yang berkaitan dengan keperluan teknologi di kalangan pengusaha-pengusaha kecil.

Di bidang pemasaran pula, beberapa pengusaha-pengusaha program telah pun disediakan oleh Kerajaan untuk menentukan pengusaha-pengusaha kecil dapat memasarkan barang-barang keluaran mereka di pasaran tempatan mahupun di luar negeri. Di dalam kontek ini Kerajaan sedang meneliti Sistem Pembelian Kerajaan untuk membolehkannya menampung lebih banyak lagi keluaran-keluaran oleh pengusaha-pengusaha kecil. Begitu juga satu pusat akan ditubuhkan di Kementerian saya untuk mengendalikan perkara-perkara yang berhubung dengan "subcontracting" di mana pengusaha-pengusaha besar akan menggalakkan untuk membeli bahan-bahan komponen dan bahan-bahan lain yang diperlukan untuk pengeluaran mereka daripada pengusaha-pengusaha kecil. Kementerian saya juga sedang meneliti kemungkinan mengadakan satu Sistem Pemasaran Bersepadu untuk pengeluar-pengeluar makanan Bumiputera yang akan dilaksanakan dengan kerjasama FIMA. Pusat Eksport Malaysia (MEXPO) di Kementerian saya pula giat berusaha untuk menggalakkan pengeksporan barang-barang keluaran pengusaha-pengusaha kecil keluar negeri.

- (c) Usaha-usaha yang dilakukan oleh Kerajaan untuk menentukan perkembangan industri-industri kecil ialah dengan mengadakan satu pendekatan yang bersepadu di mana semua komponen-komponen yang diperlukan untuk pembangunan perusahaan

kecil yang melibatkan soal-soal kewangan, teknikal dan teknologi, pengurusan dan pemasaran diberikan kepada pengusaha-pengusaha kecil sebagai satu "package". Dengan yang demikian pengusaha-pengusaha kecil akan dibimbing dari peringkat awal sebelum memulakan aktiviti-aktiviti hinggalah ke peringkat pemasaran di mana barang-barang keluarannya dipasarkan. Penerangan yang telah pun saya nyatakan kepada soalan (b) adalah merupakan program-program yang tergulung di bawah sistem bersepadu ini.

Kerajaan juga sedang mengadakan rancangan untuk membangunkan kawasan-kawasan perindustrian kecil yang sangat diperlukan untuk menampung keperluan-keperluan tapak kilang oleh pengusaha-pengusaha kecil yang pada masa ini kebanyakannya terdiri di kawasan-kawasan yang bukan dikhaskan untuk perusahaan. Lain-lain galakan seperti Galakan Cukai adalah juga disediakan untuk membolehkan pengusaha-pengusaha kecil menikmatinya supaya mereka dapat bertanding dan menjadi lebih "efficient" di pasaran.

Dato Haji Mohd. Nor Mohamad:
Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Berbangkit dengan perkara perkembangan industri-industri kecil, di negara Jepun boleh dikatakan semua pergerakan production di negeri itu adalah bergantung kepada perusahaan-perusahaan kecil dan satu kajian telah dibuat oleh Massachusetts Institute of Technology di Amerika mengatakan di dunia akan datang, perusahaan-perusahaan kecil akan membawa keuntungan kepada sesuatu negara. Pertanyaan saya, seperti yang disebutkan tadi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri, punca pertama adalah punca kewangan untuk menolong pengusaha-pengusaha kecil.

Punca kewangan adalah punca yang teramat rumit sekali. Di negara Britain baru-baru ini selepas keruntuhan perusahaan besi waja, Kerajaan British telah memandang dengan secara ratanya bahawa perusahaan kecil perlu dibantu dengan wang sekurang-kurangnya selama 5 tahun tanpa meminta apa-apa cagaran atas wang itu dan juga tanpa mengenakan faedah atas wang-wang itu. Ini adalah seperti zaman-zaman dahulu pengusaha-pengusaha kecil itu bila dia hendak membuat sesuatu perusahaan, dia berjumpa bapa saudaranya meminta wang, 5 tahun akan datang bila untung, bahagilah dua; begitu caranya. Kembali kepada teori yang asal, pertanyaan saya, Tuan Yang Dipertua, bolehkah Kerajaan kita mengadakan skim seperti itu untuk menolong pengusaha-pengusaha pengeluaran industri-industri kecil.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd.

Yassin: Tuan Yang Dipertua, ada dua perkara yang disebutkan oleh Yang Berhormat itu tadi berkenaan dengan masalah kewangan, iaitu soalnya sama ada boleh diadakan ataupun diwujudkan satu skim di mana pengusaha-pengusaha kecil diberikan kemudahan kewangan dengan cara yang percuma, itu maksudnya, iaitu pertama tidak diperlukan apa-apa bentuk cagaran dan keduanya tidak dikenakan apa-apa faedah iaitu pinjaman dengan secara yang habis mudah.

Saya ingin menjelaskan bahawa walaupun tidak secara keseluruhan tetapi sebahagian daripada rancangan ini sedang pun dijalankan di bawah skim yang sedia ada iaitu menerusi agensi seperti MARA umpamanya dan juga Bank Pembangunan dan juga di bawah Skim Jaminan Kredit di mana pengusaha-pengusaha diberikan pinjaman tanpa cagaran, tetapi dikenakan faedah. Sehingga ini belum lagi ada cadangan, sebagaimana yang

disyorkan oleh Yang Berhormat supaya pinjaman itu diberikan tanpa faedah, tetapi kita sedang berbincang dengan beberapa pihak sekarang ini untuk memikirkan cara-cara galakan yang lebih mudah di samping mengenakan pinjaman ataupun dikenakan faedah di atas pinjaman itu, galakan-galakan yang lain supaya dengan cara itu perusahaan kecil ini dapat berkembang sebagaimana yang kita harapkan. Jadi setakat ini belumlah ada rancangan begitu, tetapi kalau kita bandingkan dengan kemudahan yang diberikan kepada pengusaha-pengusaha kecil dengan perusahaan-perusahaan yang lain boleh dikatakan tawaran yang diberikan itu adalah suatu yang boleh dikatakan berpatutan iaitu kadar yang dikenakan adalah kadar yang masih rendah.

Dato Haji Mohd. Nor Mohamad:

Tuan Yang Dipertua, barangkali Yang Berhormat Timbalan Menteri salah sangka. Pertanyaan saya bukanlah untuk memberi pinjaman tanpa faedah. Pertanyaan saya sama ada pembayaran faedah itu boleh ditundakan dalam tempoh 5 tahun sebelum pembayaran faedah itu dibuat kerana selalunya pengusaha-pengusaha kecil ini susah hendak menjalankan perusahaan pada permulaannya dengan teething troubles, tidak dapat woksyp, tidak dapat rumah, tetapi bayaran faedah ini kena dibuat. Jadi pada masa itu perniagaan belum lagi bermula, faedah sudah diminta menjadi terlalu sempit. Pertanyaan saya, bolehkah perkara ini dikaji, bahawa pembayaran pokok dan pembayaran faedah itu boleh dikebelakangkan tempoh sekurang-kurangnya 5 tahun baru kita mulakan pembayaran itu. Terima kasih.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd.
Yassin: Tuan Yang Dipertua, syor Ahli Yang Berhormat itu akan diambil perhatian.

MAS—PENERBANGAN TERUS KUALA TERENGGANU-JOHOR BAHRU

5. Puan Hasanah binti Mohd. Kassim minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada Kementerian akan mengadakan Perkhidmatan Penerbangan MAS terus dari Kuala Terengganu ke Johor Bahru dan Johor Bahru ke Kuala Terengganu.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang Dipertua, pada masa ini MAS tidak ada cadangan untuk mengadakan perkhidmatan penerbangan terus di antara Kuala Terengganu dan Johor Bahru kerana tiada terdapat permintaan pasaran untuknya. Bagaimanapun, MAS akan terus mengkaji keperluan pasaran pada sektor ini dari masa ke semasa dan sekiranya didapati ada permintaan trafik yang cukup bagi sektor ini, MAS bersedia menimbang kemungkinan mengadakan perkhidmatan terus tersebut.

HARTA PESAKA—PENAMBAHAN NILAI POKOK

6. Dato' Wong Seng Chow minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau akan menambah nilai pokok harta pesaka untuk maksud duti harta pesaka sehingga ke M\$1,000,000 sebelum mengenakan kadar-kadar duti harta pesaka di dalam kes di mana orang yang meninggal dunia itu bermastautin di Malaysia.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang Dipertua, buat masa ini pihak Kerajaan tidak bercadang untuk menambah nilai pokok harta pesaka bagi maksud duti harta pesaka sehingga ke \$1,000,000. Kadar \$300,000 yang dikuatkuasakan sekarang ini baru sahaja dipinda pada akhir tahun 1979 yang lalu dan dikira masih wajar digunakan.

Dato Haji Mohd. Nor Mohamed: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Saya ingin sedikit penjelasan jika seseorang itu meninggal dunia meninggalkan isterinya, anaknya dan sebuah rumah, rumah ini berharga lebih daripada \$300,000; ini adalah bermakna famili itu akan menjual rumah itu dan membayar cukai-cukai mati (Death Duty). Kemudian apakah jadi kepada famili itu, isterinya dan anak buahnya tiada bumbung untuk perlindungan. Jadi pada pendapat saya \$300,000 ini amatlah kecil supaya sama banding dengan apa yang dibuat di Singapura tetapi angka-angka Singapura itu datang ke kepala kita bahawa di Singapura sekurang-kurangnya \$350,000 atau \$1,000,000 atau sekurang-kurangnya sebuah rumah tanpa nilai harga supaya famili itu ada bumbung untuk berlindung. Jadi pertanyaan saya begini, Tuan Yang Dipertua, mengapakah tidak boleh Kerajaan kajikan kedudukan sekarang yang kurang baik?

Dato' Dr Ling Liong Sik: Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengucapkan terima kasih di atas hujah-hujah yang baru diberi oleh Ahli Yang Berhormat itu, Beberapa sebab-sebab lain yang dihadapi yang menggambarkan kesusahan atau kesulitan yang sedang dihadapi oleh rakyat jelata juga baru-baru ini dikemukakan kepada Kementerian Kewangan melalui majlis dialog Belanjawan tiap-tiap tahun itu dan oleh kerana kajian untuk menyediakan Belanjawan bagi tahun 1984 sedang dijalankan, saya tidak ingin membuat apa-apa pengumuman pada ketika ini sama ada hujah-hujah itu akan diterima atau akan ditolak sahaja.

MENTERI/AHLI KERAJAAN NEGERI/PEGAWAI KERAJAAN TERLIBAT DALAM PERNIAGAAN

7. Tuan Basharon bin Hanafiah minta Perdana Menteri menyatakan bahawa

setelah beliau memberi arahan supaya Menteri-menteri, Ahli-ahli Majlis mesyuarat Kerajaan Negeri dan pegawai-pegawai Kerajaan jangan melibatkan diri di dalam perniagaan, sejauh manakah arahan beliau itu telah dipatuhi sehingga sekarang ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr James P. Ongkili): Tuan Yang Dipertua, sepanjang yang diketahui tidak ada Menteri-menteri dan Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri yang terlibat dalam kegiatan perniagaan. Pada keseluruhannya pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan adalah mematuhi arahan tersebut.

Dato' Haji Mohd. Nor Mohamad: Tuan Yang Dipertua, minta maaf, saya tidak ingin sentuh hal ini tetapi nampaknya jawapan tadi itu susah hendak difikirkan betul fasal kita tahu di masa ini bahawa ada ramai, bukan seorang dua sahaja Ahli-ahli Exco yang bukan berniaga secara langsung tetapi memegang jawatan seperti ahli-ahli Lembaga Pengarah di sektor swasta, bukan sahaja di dalam syarikat-syarikat kepunyaan Kerajaan tetapi di dalam syarikat-syarikat kepunyaan swasta. Untuk penerangan sahaja, Tuan Yang Dipertua.

Datuk Dr James P. Ongkili: Seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat, itu untuk penerangan sahaja, tidak ada soalan tambahan, jadi saya tidak ada jawapan.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah perkara ini memang benar seluruh rakyat pun tahu hal ini memang ada, tetapi saya suka bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, apakah tindakan yang diambil di atas sikap yang sedemikian itu sebab ada pepatah menyebut: Kalau lulus jarum, lulus kelindan. Perkara-perkara kecil ataupun yang telah berlaku yang telah kita tegah, kita biarkan, kita tidak lekas atasi, dia akan

membahayakan. Jadi apakah langkah Yang Berhormat Menteri di atas perkara yang tersebut?

Datuk Dr James P. Ongkili: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Tuan Yang Dipertua, dasar Kerajaan mengenai dengan perkara ini adalah tegas, seperti yang telah pun dihuraikan oleh Yang Berhormat Perdana Menteri sendiri dan juga Jemaah Menteri Persekutuan kita iaitu berdasarkan kepada maklumat-maklumat dan bukti-bukti yang terdapat mengenai sebarang kepincangan ataupun penglibatan di dalam perkara ini ataupun mengenai sebarang kesalahan ataupun soal tidak mematuhi perkara ini, Kerajaan memanglah akan mengambil tindakan dengan tidak teragak-agak.

Tuan Basharon bin Hanapiyah: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Kerajaan tidak membenarkan Menteri-menteri dan Ahli-ahli Exco untuk menjalankan perniagaan tetapi adakah Kerajaan sedar ada orang-orang yang kedudukannya lebih tinggi dari Menteri sedang melibatkan diri mereka dalam perniagaan dan meminta Menteri-menteri pula supaya memberi satu-satu rancangan kepada mereka?

Datuk Dr James P. Ongkili: Tuan Yang Dipertua, sepatutnya Menteri-menteri dan Ahli-ahli Exco tidak harus menerima sebarang arahan dari sesiapa melainkan mereka menjalankan kewajipan-kewajipan dan tugas-tugas mereka.

LADANG GETAH/KELAPA SAWIT—KEKURANGAN PEKERJA

8. Tuan K Kumaran minta Menteri Buruh menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sektor perladangan sedang menghadapi kekurangan pekerja di ladang-ladang getah dan kelapa sawit dan menyatakan apakah sebab-sebabnya bagi kekurangan

pekerja di sektor perladangan ini apakah tindakan yang diambil oleh Kementerian untuk mengatasi masalah ini.

Timbalan Menteri Buruh (Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman): Tuan Yang Dipertua, daripada kajian-kajian yang dijalankan oleh beberapa agensi swasta dan Kerajaan termasuk Kementerian saya sendiri, didapati memang berlaku kekurangan tenaga pekerja di ladang-ladang seperti ladang-ladang getah dan kelapa sawit. Antara sebab-sebab berlakunya kekurangan ini ialah pembangunan pesat di sektor-sektor perkilangan dan pembinaan yang mana telah menarik sebahagian besar daripada tenaga pekerja oleh kerana mereka menganggap bekerja di sektor-sektor tersebut adalah lebih selesa daripada bekerja di ladang-ladang. Kekurangan tenaga pekerja di ladang-ladang itu adalah juga akibat dari penghijrahan generasi muda ke bandar-bandar dan perpindahan tenaga pekerja ke rancangan-rancangan tanah Kerajaan yang mana mereka diberi peluang memiliki tanah.

Tuan Yang Dipertua, keadaan ini memang biasa berlaku di negara-negara yang sedang membangun dan menjalani perubahan sektor ekonomi di mana sektor perindustrian mendapat perhatian dan pembahagian yang lebih besar jika dibandingkan dengan masa-masa yang lalu. Sebagai langkah untuk mengatasi keadaan kekurangan tenaga pekerja di ladang-ladang, Kementerian saya telah dan sedang berusaha untuk meningkatkan lagi kemudahan-kemudahan dan kesesuaian tempat pekerjaan serta penambahan pendapatan para pekerja supaya mereka dapat menikmati taraf hidup yang lebih sempurna. Di samping itu Kerajaan juga pada amnya sedang berusaha untuk menstabilkan harga getah dan kelapa sawit dan ini sudah pasti akan dapat membantu ke arah mencapai matlamat tersebut.

Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Saya ingin bertanya apakah langkah-langkah Kerajaan supaya dapat mengatasi kekurangan pekerja-pekerja di ladang-ladang ini kerana rakyat kita tidak berminat dan mereka ini pergi ke bandar-bandar? Tidakkah ada rancangan untuk mengambil pekerja-pekerja dari negara-negara jiran kita seperti Indonesia, Thailand, Filipina dan sebagainya?

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, seperti yang kita ketahui pada masa ini memang dibenarkan pekerja-pekerja yang bukan warganegara bekerja di negara kita ini di ladang-ladang sekiranya mereka itu memperolehi pas kerja yang dikeluarkan oleh Jabatan Imigresen. Sukacita juga saya memaklumkan untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, langkah-langkah untuk mendapat tenaga pekerja secara besar-besaran daripada negara-negara jiran masih di dalam kajian dan masih di dalam rundingan dengan pihak-pihak yang berkenaan dan faktor-faktor semasa perlulah diperhatikan sebelum keputusan muktamad dibuat.

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Soalan tambahan. Kalau kita memerlukan tenaga buruh daripada negara jiran, bagaimana pula buruh-buruh kita pula pergi ke negeri jiran? Adakah kerana layanan kepada buruh dalam negeri kita ini tidak memuaskan? Kita hendak ambil orang punya kita punya pergi ke tempat orang. Minta jawabannya itu.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, negara kita memang mengamalkan dasar pekerjaan yang bebas. Rakyat kita boleh bekerja di mana-manapun negara asing asalkan tidak melanggar peraturan-peraturan atau undang-undang yang ditentukan dan Kerajaan juga tidak menganggap penghijrahan

pekerja-pekerja, rakyat kita bekerja di negara asing sebagai kerugian semata-mata kepada negara, kerana ianya juga dipertimbangkan dengan teliti ada kemungkinan kita juga memperolehi keuntungan daripada pemergian rakyat kita bekerja di negara-negara asing sama ada dari segi perolehan kemahiran atau juga dari segi pertukaran wang asing.

Berhubung dengan kemasukan pekerja-pekerja asing ke negara kita telah pun saya jelaskan tadi dan ini tidaklah mestinya mempunyai kaitan yang rapat di antara pemergian tenaga pekerja kita ke luar negeri dan kemasukan pekerja luar negeri ke negara kita kerana sebagaimana yang saya jelaskan tadi kita mengamalkan dasar yang bebas dalam perkara ini.

BEKALAN AIR—PERTOLONGAN KEPADA NEGERI

9. Tuan Fadzil bin Mahmood minta Menteri Kerjaraya menyatakan apakah usaha-usaha Kementerian untuk menolong Kerajaan-kerajaan negeri seperti di Negeri Perlis bagi mengatasi kekurangan bekalan air.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman): Tuan Yang Dipertua, sungguhpun bekalan air adalah tanggungjawab Kerajaan Negeri masing-masing, Kerajaan Persekutuan memberi semua pertolongan dari segi kewangan dan bantuan teknik termasuk juga merancang dan mereka bentuk skim-skim bekalan air. Untuk negeri Perlis Kementerian saya telah merancang menyelarskan pembinaan skim air di Arau. Loji ini yang mempunyai kapasiti sebanyak 7 juta gelen ataupun 14 juta liter sehari telah siap dibina dalam tahun 1979.

Kementerian saya juga telah membantu Kerajaan Perlis melaksanakan kajian air bawah tanah dan menggali 50 buah perigi di Perlis.

Pada masa sekarang ini Kementerian saya juga sedang merancangkan sebuah skim bekalan air yang baru untuk bekalan di kawasan Arau/Kangar bagi memenuhi keperluan sehingga tahun 1990.

PELABUHAN KECIL KEMASIN, KELANTAN

10. Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada benar bahawa projek pelabuhan kecil Kemasin, Bachok, Kelantan telah dibekukan oleh kerana kemelesetan ekonomi dunia, jika tidak nyatakan bila projek ini akan dimulakan dan berapa pula kosnya.

Menteri pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang Dipertua, pembinaan pelabuhan kecil Kemasin, Bachok, Kelantan terpaksa dilewatkan selama kira-kira setahun dari jadual asalnya kerana beberapa kajian tambahan mengenai tanah, hydrographic dan model test perlu diadakan dahulu. Tujuan kajian ini dijalankan adalah bagi membolehkan pihak Kerajaan mendapatkan maklumat-maklumat yang lebih lengkap dalam menyiapkan rekabentuk pelabuhan dan kemudahan-kemudahan asas dalam projek ini. Kos projek ini apabila dilaksanakan adalah di dalam lingkungan \$100 juta.

UNDANG-UNDANG MENGAWAL ALAM SEKITAR—PINDAAN

11. Puan Sri Datin Ati Nahappan minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan sama ada beliau berpuashati dengan undang-undang yang ada sekarang untuk mengawal alam sekitar dari dicemar atau beliau bercadang untuk menambahkan kuasanya bagi memastikan alam sekitar itu sentiasa bersih.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Datuk Amar Stephen Yong Kuet Tze):

Tuan Yang Dipertua, berasaskan kepada pengalaman di dalam pelaksanaan dan menguatkuasakan Akta Kualiti Sekeliling 1974 dan Peraturan-peraturan dibawahnya adalah didapati bahawa terdapatnya beberapa kekurangan kepada Akta yang sedia ada dan oleh kerana itu Kementerian saya bercadang membuat pindaan kepada Akta tersebut yang bertujuan bagi menambah bidang kuasa Menteri dan Ketua Pengarah Kualiti Alam Sekeliling serta pegawai-pegawai bagi memelihara kualiti alam sekeliling dengan lebih berkesan. Pindaan-pindaan itu akan juga termasuk:

- (1) mengadakan peruntukan untuk menentukan kaedah dan cara bayaran imbuhan kepada pihak-pihak yang mengalami kesan-kesan pencemaran;
- (2) menambahkan komposisi keahlian Majlis Kualiti Alam Sekeliling untuk menentukan perseimbangan perwakilan di antara golongan wakil Kerajaan dan bukan Kerajaan;
- (3) menentukan atau memelihara alam sekitar yang teratur dan kemas supaya pihak-pihak pemaju projek yang tertentu akan disyaratkan untuk menyediakan kajian penilaian kesan-kesan alam sekitar (environment impact assessment study) sebelum projek-projek ini dipertimbang dan dilaksanakan. Ini adalah berasaskan kepada kesukaran mendapat pihak-pihak berkenaan yang terlibat untuk menyiapkan kajian tersebut.
- (4) mengadakan peruntukan bagi mengawal pencemaran di laut dengan lebih sempurna.

Tuan Yang Dipertua, tertakluk kepada pertimbangan

Jemaah Menteri, Rang Undang-undang Kualiti Alam Sekeliling (Pindaan) akan dibentangkan di Parlimen dalam satu sesi yang akan datang.

Tuan Fadzil bin Mahmood: Tuan Yang Dipertua, Kementerian yang berkenaan telah pun mewujudkan Undang-undang Kecemaran Air, Udara dan sebagainya. Adakah Kementerian yang berkenaan bercadang untuk mewujudkan Undang-undang Kecemaran Suara, seperti suara bunyi-bunyi jentera dan sebagainya yang boleh mengganggu ketenteraman penduduk-penduduk di sekitar kawasan yang berkenaan?

Datuk Amar Stephen Yong Kuet Tze: Tuan Yang Dipertua, cadangan ini akan diambil perhatian (*Ketawa*). Saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat sebab ini satu perkara yang akan ditimbang.

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Tuan Yang Dipertua, soalan yang termasuk pencemaran suara tadi adakah termasuk suara azan seperti yang timbul baru-baru ini mengganggu ketenteraman awam?

Tuan Yang Dipertua: Tidak payah jawab.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya sebenarnya apabila disebut alam sekitar yang sentiasa bersih, alam sekitar tanahair kita seluruhnya, saya hendak bertanya kepada Menteri yang berkenaan tetapi saya tengok Menteri ini perlahan-lahan sahaja menjawab, saya pun susah hati hendak tanya dia banyak. Saya ini cakap panjang tetapi saya pendekkan. Dengan sebab bertambahnya kilang-kilang baik getah, papan, kayu-kayu di tanahair kita berselerak sekarang dan keadaan enjin-enjin yang kita semua tahu khususnya di Kuala Lumpur dan asap-asap yang keluar daripada jentera-jentera di seluruh tanahair kita yang

hendak membangun ini, sebenarnya tanahair kita sekarang adakah terjamin kebersihan sekitar alam kita ini ataupun sebenarnya kita sudah masuk dalam satu pancaroba kekotoran, pencemaran yang membahayakan penduduk-penduduk khususnya di Kuala Lumpur ini. Pada pendapat saya ini, alam sekeliling di Kuala Lumpur ini juga sekarang sudah banyak tercemar, daripada hawa-hawanya, daripada jentera-jenteranya, daripada asap-asapnya yang berkepul di udara kita ini. Saya tidak tahu Menteri hendak hantar ke mana asap dan kekotoran yang banyak ini. Bolehkah Yang Berhormat Menteri menerangkan bahawa mengikut Kementerian Sains dan Teknologi bahawa pencemaran alam di Tanah Melayu ini tidak membahayakan dan diawasi. Barangkali ada satu kuasa ghaib kekotoran-kekotoran ini dihantarkan balik ke udara, ke atas ataupun macam mana? Saya percaya Menteri Sains dan Teknologi pun tidak ada kuasa ghaib apa-apa. Jadi, saya hendak bertanya bagaimana sekarang.

Datuk Amar Stephen Yong Kuet Tze: Tuan Speaker, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jika dibandingkan dengan negara lain, dalam negara kita pada keseluruhannya keadaan pencemaran alam sekitar adalah terkawal (*Ketawa*).

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, waktu sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan Bagi Pertanyaan No. 12 hingga 56 adalah diberi di bawah ini).

KURSUS PERBIDANAN

Dato Chin Kim Yoong minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa masih ada pengajar-pengajar kursus perbidanan di Hospital Bersalin Kuala Lumpur yang menggunakan Bahasa Inggeris

sebagai bahasa pengantar yang mengakibatkan ramai peserta-peserta Bumiputera dari sekolah-sekolah kebangsaan gagal dalam peperiksaan ilmu perbidanan; jika sedar apa tindakan beliau bercadang hendak ambil untuk membetulkan keadaan yang bertentangan dengan dasar penggunaan Bahasa Malaysia di kalangan kakitangan Kerajaan ini.

Menteri Kesihatan (Dato Chin Hon Ngian): Dalam Kursus perbidanan Bahagian I di Hospital Bersalin Kuala Lumpur, beberapa matapelajaran di ajar dalam bahasa Malaysia. Penggunaan Bahasa Inggeris masih diteruskan di sebahagian Kursus itu memandangkan kebanyakan pengajar-pengajar tidak begitu fasih untuk memberi kuliah dalam Bahasa Malaysia. Di samping itu, kebanyakan buku-buku rujukan penting adalah ditulis dalam Bahasa Inggeris. Untuk makluman Yang Berhormat peserta-peserta yang mengikuti kursus perbidanan Bahagian I di Hospital Bersalin Kuala Lumpur adalah terdiri daripada peserta-peserta yang terlatih yang mempunyai pengalaman tidak kurang dari 5 tahun serta boleh bertutur dalam Bahasa Inggeris.

Adalah tidak benar ramai peserta-peserta Bumiputera dari sekolah-sekolah kebangsaan gagal dalam peperiksaan perbidanan Bahagian I. Atas kesedaran terhadap penggunaan Bahasa Malaysia di kalangan kakitangan kerajaan, Kementerian ini telah pun melaksanakan penggunaan Bahasa Malaysia bagi kursus-kursus basik dan sedang merancang untuk menggunakan Bahasa Malaysia bagi kursus pos-basik seperti kursus Perbidanan Bahagian I secara berperingkat-peringkat.

PELATIH-PELATIH KE JEPUN/KOREA

13. Dato' S. Govinda Raj minta Perdana Menteri menyatakan jumlah

bilangan mengikut kaum pelatih-pelatih yang telah dihantar berlatih diluar negeri dalam dasar 'Pandang Ke Timur' dan juga menyatakan sama ada beliau berpuashati dengan hasil kejayaan pelatih-pelatih ini setelah kembali.

Datuk Dr James P. Ongkili: Sejak pelaksanaan Dasar Pandang Ke Timur, Kerajaan telah menghantar sejumlah 484 pelatih untuk menjalani latihan dalam beberapa bidang tertentu di negeri Jepun dan Republik Korea. Pelatih-pelatih itu terdiri daripada 449 Bumiputera, 19 China dan 16 India.

Kerajaan telah pun membuat kajian peringkat awal ke atas pelatih-pelatih 'in-plant' Kumpulan Pertama yang telah balik ke Malaysia setelah menjalani kursus selama 6 bulan di negeri Jepun. Kajian tersebut menunjukkan bahawa pelatih-pelatih mengakui bahawa pengetahuan dan kemahiran yang didapati daripada latihan di negeri Jepun adalah memberi faedah dan boleh digunakan dalam tugas-tugas mereka sekarang. Lebih 96% dari pelatih-pelatih menyatakan bahawa mereka berminat untuk mengikuti latihan lanjutan di masa yang akan datang.

Berasaskan kepada kajian itu, saya adalah berpuashati dengan kejayaan yang dicapai setakat ini.

RUMAH MURAH KOS RENDAH

14. Dato' G. Pasamanickam minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada projek perumahan bagi rumah-rumah murah kos rendah sedang pesat dijalankan tetapi yang mendukacitakan ialah pemaju-pemaju perumahan rumah jenis ini telah menggunakan barang-barang yang kurang baik dan tidak bermutu dan

sama ada pihak Kerajaan menyedari hakikat ini; jika ya apakah tindakan yang diambil olehnya; dan adakah pihak Kementerian berkenaan bermaksud menyelidik bagi menghapuskan penyelewengan ini.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Dr Neo Yee Pan): Saya sedar bahawa ada beberapa pemaju perumahan yang dilesen oleh Kementerian telah menggunakan bahan-bahan yang kurang bermutu dan berlainan dari spesifikasi yang terdapat di surat perjanjian dalam pembinaan rumah-rumah murah dan menjalankan kerja-kerja pembinaan yang tidak memuaskan. Dalam kes-kes penyelewengan yang dikesan oleh Kementerian ini, Kementerian telah mengadakan perundingan di antara pihak pemaju dan pembeli-pembeli untuk menyelesaikan masalah tersebut. Kes-kes penyelewengan yang telah diambil tindakan oleh Kementerian adalah seperti berikut:

- (i) Meminta pemaju membayar balik kepada para pembeli perbezaan harga barang-barang mengikut mutu yang ditetapkan mengikut surat perjanjian dengan harga barang-barang yang tidak bermutu yang diberikan di skim perumahan yang terlibat.
- (ii) Meminta pemaju menukarkan barang-barang yang tidak mengikut spesifikasi dan rendah mutunya berdasarkan kepada surat perjanjian yang telah ditandatangani.
- (iii) Atas arahan Kementerian, pemaju-pemaju telah dapat menyelesaikan masalah mutu barang-barang yang diberikan oleh mereka kepada pembeli-pembeli melalui perundingan.

Adalah menjadi dasar Kementerian tidak akan membiarkan amalan dan perbuatan yang tidak diingini ini. Di

antara tindakan-tindakan dan langkah-langkah yang diambil supaya perkara ini tidak berulang lagi ialah:

- (i) Dengan segera menyasiat segala aduan-aduan yang dikemukakan ke Kementerian jika terdapat ada pemaju-pemaju yang tidak menggunakan bahan-bahan pembinaan yang tidak bermutu.
- (ii) Pegawai-pegawai teknikal dari Kementerian dari masa ke semasa membuat lawatan mengejut ke tapak-tapak kawasan projek.
- (iii) Berhubung rapat dengan penguasa-penguasa tempatan dan memohon kerjasama mereka mengawasi perkembangan sesuatu projek perumahan yang dijalankan di kawasan penguasa-penguasa tempatan yang berkenaan.
- (iv) Sentiasa berhubung rapat dengan pemaju-pemaju perumahan dan dengan itu akan dapat menyelesaikan masalah-masalah yang mereka hadapi berhubung dengan pembinaan perumahan.
- (v) Mengambil tindakan-tindakan yang wajar seperti memberi amaran dan menyenaraikan nama-nama mereka dalam senarai buku berdaftar 'Black list' Kementerian ini jika didapati mereka ini menyeleweng.

PELAJARAN TAMADDUN ISLAM DALAM ANGKATAN TENTERA

15. Puan Rogayah Ariff minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada Kementerian berkenaan bercadang untuk menganjurkan juga kursus Tamadun Islam di Pusat-pusat Latihan Tentera dengan menjadikan salah satu mata pelajaran tambahan seperti yang

dicadangkan untuk pusat-pusat Latihan dan Maktab Polis.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Sebenarnya Pelajaran Tamadun Islam dalam Angkatan Tentera telah pun dilaksanakan sejak bulan Januari 1983 di semua pusat Latihan Tentera Darat sebagai peringkat permulaan.

Pada peringkat pertama sukatan mata pelajaran ini adalah bagi anggota yang beragama Islam, bagi anggota yang bukan beragama Islam mereka dikehendaki mempelajari Tamaddun Islam apabila sukatan pelajaran yang telah dilaksanakan sekarang dapat diubahsuai.

Mata pelajaran ini adalah sebahagian daripada kurikulum kursus yang dijalankan di Institut tersebut dan bukanlah hanya sebagai mata pelajaran tambahan sebagaimana yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat.

TAMBAK JOHOR BAHRU— SINGAPURA

16. Tuan M. K. Muthusamy minta Menteri Kerja raya menyatakan sama ada Menteriannya mempunyai apa-apa cadangan untuk membina satu lagi Tambak (Cause Way) dari Johor Bahru ke Singapura memandangkan Kesyakan lalu lintas yang amat teruk di situ pada masa ini.

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian ini tidak ada apa-apa cadangan untuk membina satu lagi tambak dari Johor Bahru ke Singapura.

PERSATUAN IBUBAPA DAN GURU (PIBG)—KUTIPAN WANG

17. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Pelajaran sama ada beliau sedar bahawa kebanyakan PIBG

adalah giat dengan mengutip wang sekolah-sekolah mereka sahaja dan dengan berbuat demikian tidak memenuhi tujuan-tujuan PIBG yang sebenarnya.

Dato Mohamed Khalil Yaakob:
Pihak Kementerian sedar bahawa setengah-setengah Persatuan Ibubapa dan Guru (PIBG) adalah giat dengan mengutip wang untuk membantu sekolahnya bagi menambahkan lagi kemudahan-kemudahan dan perbuatan ini tidaklah bercanggah dengan tujuan-tujuan PIBG yang sebenarnya, kerana memungut wang untuk membantu sekolah adalah satu daripada tujuan-tujuan PIBG yang penting bagi menentukan kecukupan sumber-sumber yang perlu.

Di samping itu PIBG juga menjalankan usaha-usaha lain seperti:

- (a) Mengadakan sesuatu forum dan perkhidmatan bagi kebajikan dan kemajuan murid-murid di sekolah atau institusi pelajaran;
- (b) Membolehkan ibubapa-ibubapa dan guru-guru di sekolah atau institusi pelajaran bertukar-tukar fikiran dan maklumat mengenai pelajaran pada amnya;
- (c) Memberi peluang kepada guru-guru dan ibubapa di sekolah atau institusi pelajaran berunding antara satu dengan lain berkenaan dengan cara membaiki taraf pelajaran anak-anak mereka pada amnya.

DADAH—HUKUMAN ATAS PENGEDAR

18. Tuan Paramjit Singh minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) kesan-kesan hasil dari pindaan Akta Dadah Merbahaya dalam negara kita.
- (b) berapakah jumlah orang dan siapakah yang diberkas kerana

tuduhan mengedar dadah semenjak pindaan kepada Ordinan Dadah Merbahaya; dan

- (c) mengapakah ada kelewatan dalam enactment Undang-undang yang memberi kuasa bagi rampasan harta-benda bagi pengedar dadah.

Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Dato' Musa bin Hitam):

- (a) Kerajaan telah membuat beberapa pindaan ke atas Akta Dadah Berbahaya dalam Sidang Parlimen yang lepas dan pindaan-pindaan itu telah dikuatkuasakan mulai 16hb April, 1983. Perundangan dan penguatkuasaan pindaan telah dibuat untuk memberatkan lagi hukuman ke atas pengedar-pengedar dadah. Kejayaan yang membanggakan telah dicapai dalam usaha-usaha membentaras dadah hasil dari peningkatan langkah-langkah penguatkuasaan.

Kini bekalan dadah adalah sukar didapati, harganya telah meningkat dan mutunya menurun. Pengedar-pengedar, penjual-penjual dan juga penagih-penagih telah mula menghilangkan diri untuk mengelak dari tangkapan pihak berkuasa.

Dalam bidang rawatan dan pemulihan pula, Kerajaan telah menggubal satu undang-undang baru yang dipanggil Akta Penagih Dadah (Rawatan dan Pemulihan) 1983 dan memindahkan tanggungjawab mengenai bidang ini kepada Kementerian Dalam Negeri kerana ianya merupakan masalah keselamatan. Selaras dengan ini sebuah Pusat Seranti pemulihan dadah telah

ditubuhkan pada 18-4-1983 di Pulau Sebang, Melaka dengan keupayaan memulih 1,000 orang penagih pada satu-satu masa. Kini seramai 260 orang telah dimasukkan ke Pusat ini untuk menjalani pemulihan. Keupayaan pemulihan di Pusat-pusat Pemulihan Dadah Bukit Mertajam, Tampoi dan Besut telah ditingkatkan daripada 430 orang penghuni, kepada 730.

- (b) Sejumlah 181 pengedar-pengedar dadah telah diberkas di antara 16hb April hingga 31hb Julai, 1983.
- (c) Kuasa merampas harta-benda seseorang itu adalah satu perkara yang 'serious' kerana ianya menyentuh hak asasi manusia. Oleh yang demikian, kajian yang teliti dan mendalam dari semua aspek perlu dijalankan semoga keadilan dapat dipraktik dengan saksamanya.

BEKALAN AIR MINUM

19. Dato' Yap Peng minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada beliau sedar kekurangan air minum masih terdapat di beberapa tempat di Kuala Lumpur dan jika sedar nyatakan rancangan jangka pendek dan jangka panjang untuk mengatasi perkara ini.

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Tidak ada kawasan-kawasan yang kurang mendapat bekalan air minuman di Kuala Lumpur. Akan tetapi sekali sekala setengah-setengah kawasan telah mengalami gangguan bekalan air disebabkan oleh kerosakan pam-pam air atau pecahnya paip air. Gangguan-gangguan ini hanyalah untuk sementara waktu sahaja. Untuk memenuhi kehendak-kehendak bekalan air yang kian bertambah di Kuala Lumpur, Kerajaan Selangor sedang melaksanakan sekim bekalan air yang besar-besar.

Antaranya ialah:

- (i) Rancangan Sungai Batu bernilai \$42 juta. Projek ini adalah hampir siap. Walau bagaimanapun, pada masa ini air daripada logi ini akan menambahkan bekalan air sebanyak 25 juta gelen sehari atau 114 juta litres sehari.
- (ii) Rancangan Sungai Semenyih bernilai \$408 juta. Sehingga sekarang kerja atas projek ini telah siap sebanyak 15%. Rancangan ini yang akan siap dalam tahun 1986 dan akan memberi pertambahan bekalan air sebanyak 122 juta gelen sehari atau 545 juta litres sehari. Dengan ini, kawasan di Wilayah Persekutuan akan mendapati bekalan air yang mencukupi sehingga tahun 1992.

Untuk memenuhi keperluan selepas tahun 1992, Kerajaan Negeri Selangor akan mempunyai rancangan untuk melaksanakan satu lagi projek bekalan air yang melibatkan Sungai Selangor.

PENSYARAH UNIVERSITI KEBANGSAAN LETAK JAWATAN

20. Tuan Haji Abdul Wahab bin Abu Bakar minta Menteri Pelajaran menyatakan sebab-sebab dan punca-punca yang menyebabkan 9 orang tenaga profesional di Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi telah meletakkan jawatan mereka.

Dato Mohamed Khalil Yaakob: Sebenarnya 9 orang tenaga pengajar dari Fakulti Pengajian Islam itu bukan meletakkan jawatan mereka sebagai Pensyarah di Universiti itu. Mereka cuma meletakkan jawatan pentadbiran sebagai Dekan, Timbalan-timbalan Dekan dan Ketua-ketua Jabatan sahaja.

Mereka meletakkan jawatan itu kerana tidak puas hati bahawa perkhidmatan seorang tenaga pengajar daripada Jabatan Syariah, Fakulti Pengajian Islam yang telah genap umur 55 tahun, tidak disambungkan. Pihak pentadbiran Universiti tidak menyambungkan perkhidmatan beliau kerana Jabatan Syariah telah mempunyai tenaga pengajar yang mencukupi.

JAMBATAN SUNGAI SIMPANG KIRI BATU PAHAT

21. Tuan Haji Shahrom bin Haji Maasom minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada beliau sedar bahawa Jambatan menyeberangi Sungai Simpang Kiri Batu Pahat di Pekan Seri Medan telah terlalu tua dan merbahaya kepada penduduk-penduduk yang ramai menggunakannya, jika sedar nyatakan tindakan yang akan dan telah diambil oleh Kementerianya untuk mengganti jambatan ini.

Dato Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Jambatan menyeberangi Sungai Simpang Kiri Batu Pahat di Pekan Seri Medan adalah terletak di bawah Kuasa Kerajaan Negeri sebagai Jalan Negeri dan bukan jalan Persekutuan. Saya telah difahamkan bahawa pembaikan jambatan sedang dilaksanakan sekarang oleh Kerajaan Negeri. Di samping itu tindakan sedang diambil untuk menggantikan jambatan ini dengan yang baru dan buat masa ini rekabentuk untuk jambatan ini sedang disediakan dan dijangka siap pada akhir tahun ini.

BAS EKS PRES—JUALAN TIKET

22. Dato' Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad minta Menteri Pengangkutan menyatakan tindakan yang boleh diambil oleh Kerajaan terhadap pengusaha bas ekspres

MARA dan lain-lain pengusaha bas ekspres yang telah menjual tiket bas mereka sebulan atau lebih sebelum perjalanan dibuat dan nyatakan sama ada kerajaan boleh mengawal penjualan tiket-tiket bas ini, iaitu tiket-tiket dijual pada hari perjalanan atau seminggu sahaja sebelum perjalanan dibuat.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Saya sukalah memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa pihak pengusaha-pengusaha bas ekspres, termasuk Ekspres MARA yang menjual tiket-tiket mereka sebulan atau lebih sebelum perjalanan dibuat adalah berbuat demikian berdasarkan kepada lunas-lunas perniagaan.

Kerajaan tidak berniat untuk mengawal penjualan tiket-tiket bas ekspres dengan cara menetapkan tiket-tiket dijual hanya pada hari perjalanan atau dalam masa seminggu sahaja sebelum sesuatu perjalanan dibuat.

INDUSTRI KECIL TANPA LESEN

23. Tuan Kee Yong Wee minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada suatu dasar menyeluruh akan digubal untuk menempatkan semula pengusaha-pengusaha kecil yang menjalankan kegiatan industri mereka di sekitar Wilayah Persekutuan tanpa lesen dan bukan pada tapak yang sesuai.

Menteri Wilayah Persekutuan (Dato' Sharir bin Abdul Samad): Sebahagian besar pengusaha-pengusaha kecil yang menjalankan industri mereka di sekitar Wilayah Persekutuan ini adalah bercorak perkhidmatan untuk memenuhi keperluan tampatan seperti bengkel melebur logam, membaiki alat-alat kenderaan dan alat-alat letrik. Industri-industri kecil yang terletak di kawasan perindustrian sememangnya diberi lesen, manakala yang terletak di kawasan-kawasan yang tidak

mempunyai pelan 'lay-out' yang telah diluluskan ataupun di kawasan-kawasan perdagangan diberi pula lesen sementara bagi tempoh di antara 1 hingga 3 tahun asal sahaja kegiatan-kegiatan itu memenuhi syarat-syarat tertentu misalnya dari segi kesihatan dan juga tidak menimbulkan kecau ganggu. Lesen-lesen tidak diluluskan sama sekali kepada pengusaha-pengusaha yang menjalankan industri secara haram di kawasan-kawasan yang telah dizonkan untuk kegunaan tertentu seperti di kawasan perumahan dan di kawasan-kawasan yang dikhaskan untuk perniagaan.

Kebanyakan industri-industri kecil di Wilayah Persekutuan selalunya mempunyai kecenderungan untuk tumbuh di sekitar kawasan perusahaan yang sedia ada dan di kawasan-kawasan yang mempunyai penduduk yang padat. Adalah menjadi dasar Kementerian saya selaras dengan strategi pembangunan perindustrian Wilayah Persekutuan keseluruhannya inginkan supaya terutamanya industri besar dan yang mengakibatkan pencemaran ditempatkan di luar Wilayah Persekutuan. Tindakan telah pun diambil melalui bancian untuk mengenal pasti kawasan yang tidak digalakkan supaya mereka berpindah keluar dari Wilayah Persekutuan. Kementerian saya juga mempunyai rancangan untuk menempatkan semula industri-industri kecil ke kawasan-kawasan perindustrian yang lebih sesuai. Ini akan dilakukan sejajar dengan pembangunan pusat-pusat bandar yang telah dikelaskan dalam peringkat-peringkat tertentu, di mana kawasan-kawasan perindustrian akan dikenal pasti. Pengeluaran lesen perniagaan akan menyusul setelah tapak-tapak perindustrian ditentukan.

LEMBAGA PENYELIDIKAN DAN PEMASARAN

24. Tuan Haji Latip bin Haji Dris minta Menteri Pertanian menyatakan

sama ada Kerajaan akan menubuhkan satu Badan atau Lembaga Penyelidikan dan Pemasaran khas bagi sagu untuk mengatasi masalah yang dihadapi sekarang memandangkan cara pemasaran sagu dari Sarawak adalah tidak memuaskan.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Buat masa ini Kerajaan tidak bercadang menubuhkan sebuah Badan atau Lembaga Penyelidikan dan Pemasaran khas bagi tanaman sagu kerana keadaan tidak memerlukan langkah-langkah sedemikian diambil. Kerja-kerja penyelidikan meliputi aspek-aspek pengeluaran, agronomi, amalan kultura, kawalan penyakit dan pemulihan sedang giat dilaksanakan oleh Jabatan Pertanian Sarawak. MARDI ada menjalankan penyelidikan dalam aspek-aspek pemerosesan.

Berhubung dengan pemasaran ianya bergantung kepada permintaan pasaran dunia dan akan dikesani dari masa ke semasa.

BIL TELEFON—RUNGUTAN

25. Tuan Ibrahim bin Salleh minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan langkah-langkah yang telah diambil di atas rungutan-rungutan orang ramai tentang pembayaran bil telefon amat tinggi dan bolehkah Kementerian ini memberi jaminan supaya perkara seperti ini tidak berlaku lagi dimasa yang akan datang.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Ingin saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa Kementerian saya memandang berat terhadap segala rungutan mengenai perkhidmatan telefon yang diterima dari pelanggan, termasuk tentang pembayaran bil telefon. Dalam menghadapi masalah ini, Jabatan Telekom telah mengambil beberapa langkah untuk mengatasi

masalah-masalah tersebut. Diantaranya, adalah untuk menjalankan siasatan dan penyelidikan yang rapi ke atas semua peralatan dan talian pelanggan di Ibu Sawat. Jika penyiasatan berkenaan menunjukkan bukti-bukti yang tepat sebagaimana yang diadakan maka penyelarasan kredit diberikan kepada pelanggan. Sekiranya aduan tersebut didapati tidak benar, maka bayaran kepada pelanggan akan dikekalkan dan pihak Jabatan Telekom akan memberikan satu kenyataan bertulis kepada pelanggan menyatakan kedudukan sebenar dari siasatan yang dijalankan.

Selain daripada ini, Jabatan Telekom juga mempunyai rancangan untuk memperkenalkan pendidikan pelanggan kepada pelanggan-pelanggan telefon melalui berbagai alat mass media yang terdapat di negara ini. Di dalam rancangan ini, pelanggan-pelanggan akan diberi penerangan yang lebih lanjut mengenai penggunaan telefon melalui "brochures", risalah dan sebagainya.

Juga keadaan dan perjalanan meter sentiasa diawasi supaya ianya berada di dalam keadaan yang memuaskan.

KAPAL PENGANGKUT ANGKATAN LAUT RUSSIA DI SELAT MELAKA

26. Tuan Haji Ibrahim Abdullah minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada benar bahawa kapal pengangkut terbesar Angkatan Laut Russia, Minsk, dilaporkan berada di perairan, Selat Melaka, Melaka, jika benar nyatakan:

- (a) implikasi kehadiran kapal itu dirantau ini dan tindakan yang boleh diambil oleh Malaysia mengenainya dan
- (b) tindakan yang telah diambil oleh ketumbukan ketujuh Angkatan Laut Amerika Syarikat.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Saya sudahpun menjawab soalan yang sama dengan soalan ini ketika menjawab pertanyaan daripada Y.B. Tuan Kee Yong Wee pada 8hb Ogos, 1983, dan saya tidak bercadang untuk menambah apa-apa kepada jawapan saya itu.

DISIPLIN ANGGOTA ANGKATAN TENTERA

27. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Pertahanan menyatakan apakah sebab, dan apakah langkah Kerajaan, kerana kebelakangan ini banyak berlaku askar-askar kita yang sudah berani merompak, memukul dan main judi dan juga yang naik berang di antara mereka sendiri menyebabkan tembak-menembak berlaku, untuk meningkat dan menjaga mutu disiplin.

28. Tuan Loh Kee Peng minta Menteri Pertahanan menyatakan iaitu memandangkan kebelakangan ini beberapa insiden-insiden tembak-menembak yang telah berlaku di dalam kem-kem angkatan tentera dan mengakibatkan beberapa kes kematian dan kecederaan anggota-anggota tentera, sama ada beliau bercadang supaya mengetatkan lagi mutu disiplin di kalangan anggota-anggota angkatan tentera bagi mengelakkan kejadian yang telah mencemarkan nama baik angkatan tentera kita.

41. Tuan Haji Latip bin Haji Dris minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa baru-baru ini semakin menjadi-jadi perkara-perkara yang tidak diingini di kalangan tentera, seperti rompak dengan menggunakan senjata dalam kem sendiri, dan jika sedar apakah tindakan beliau akan ambil untuk menjaga nama baik tentera kita.

43. Dato' Chin Kim Yoong minta Menteri Pertahanan menyatakan sama

ada beliau sedar bahawa disiplin dan tatatertib secara umum adalah kurang memuaskan dan sama ada beliau akan mengadakan perkhidmatan nasional (National Service) untuk memperbaiki disiplin dan sikap pekerja-pekerja.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Saya mohon izin untuk menjawab soalan ini bersama-sama soalan nombor 28 daripada Y. B. Tuan Loh Kee Peng, soalan nombor 41 daripada Y. B. Tuan Haji Latip bin Haji Dris dan soalan nombor 43 daripada Y. B. Dato' Chin Kim Yoong kerana keempat-empat soalan ini adalah atas perkara yang sama.

Kementerian saya sedar tentang beberapa kejadian yang tidak diinginkan telah berlaku di kalangan anggota pasukan tentera. Kejadian seperti itu adalah satu insiden yang dilakukan oleh segelintir sahaja dan ini bukanlah mencerminkan kemerosotan disiplin anggota tentera seluruhnya. Kejadian seperti ini boleh berlaku di mana-mana pertubuhan dan bukan dalam pasukan angkatan tentera sahaja. Janganlah kerana kelakuan sebilangan yang sangat kecil ini mensabitkan keseluruhan anggota tentera kita.

Angkatan tentera memang berkehendakkan taraf disiplin yang tinggi di kalangan anggotanya. Saya sedar anggota-anggota tentera yang kurang disiplin akan menimbulkan gejala yang kurang baik kepada negara. Oleh hal yang demikian, untuk memastikan mutu serta imej pasukan tentera kita sentiasa terjaga, pihak-pihak Angkatan Tentera sentiasa mengawasi anggota-anggotanya dari melanggar peraturan-peraturan yang telah sedia ada dalam undang-undang tentera.

Tindakan tatatertib dan hukuman keras mengikut undang-undang Tentera akan dikenakan kepada mereka yang bersalah.

TANAH SIMPANAN MELAYU

29. Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sama ada kajian dan penyiasatan mengenai tanah Simpanan Melayu yang terlepas ke tangan bukan Bumiputera melalui projek perumahan kos rendah telah siap di buat; jika sudah nyatakan tindakan Kerajaan untuk menyelamatkan tanah Simpanan Melayu ini.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Kajian dan penyiasatan mengenai tanah Simpanan Melayu yang terkeluar ke tangan bukan Melayu melalui projek perumahan kos rendah belum dibuat lagi. Walau bagaimanapun, Kementerian ini telah menasihatkan negeri-negeri yang terlibat dengan keadaan sedemikian supaya memberhentikan (mengeluarkan) tanah berkenaan dari tanah Simpanan Melayu, tetapi diganti dengan mana-mana tanah yang serupa jenisnya dan sama luasnya dengan tanah itu.

SISTEM SELINDAR GAS

30. Puan Sri Datin Athi Nahappan minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada beliau sedar bahawa Kementerian telah membuat keputusan untuk mengadakan seragam tong-tong gas dapur supaya memudahkan semua pengguna dapat menggunakan apa jua 'gas dapur' tetapi sehingga hari ini tidak dilaksanakan.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sistem selinder gas yang dipiawai bagi kegunaan rumahtangga telah pun dilaksanakan mulai 1 Januari 1983. Dalam sistem ini, semua 'regulators' dan 'valves' pada akhirnya mempunyai piawaian yang sama untuk memudahkan pengguna-pengguna menukar pembekal-pembekal gas

mereka. Walau bagaimanapun, saya ingin menjelaskan bahawa penukaran kepada sistem yang dipiawaikan perlu dilaksanakan secara beransur-ansur untuk mengelakkan bekalan kepada pengguna-pengguna terjejas.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, syarikat-syarikat minyak tempatan sedang berusaha untuk mempiawaikan selinder-selinder gas lama masing-masing. Syarikat-syarikat Esso dan BP telah pun mempiawaikan sebahagian daripada selinder-selinder mereka, manakala syarikat-syarikat Shell dan Mobil dijangka akan mempiawaikan selinder-selinder mereka tidak berapa lama lagi. Selinder-selinder gas kepunyaan Petronas sedia mempunyai 'valves' dan 'regulators' yang mematuhi piawaian yang telah dipersetujui.

SUKAN NEGARA—MUTU DAN TARAF

31. Dato' Chin Kim Yoong minta Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa mutu dan taraf sukan negara kita kurang memuaskan dan jika sedar apakah tindakan beliau akan ambil untuk memperbaiki mutu dan taraf sukan negara.

Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan (Tuan Anwar bin Ibrahim): Ya, Kerajaan memang sedar. Kerajaan sedang mengambil langkah-langkah tertentu bagi memperbaiki dan meninggikan mutu sukan kita serta merancang beberapa tindakan baru ke arah pencapaian matlamat yang dicita-citakan. Dalam usaha-usaha ini agensi-agensi kerajaan akan bekerjasama rapat dengan persatuan-persatuan sukan di negara ini, sambil memberikan segala bantuan dan sokongan, supaya usaha-usaha ke arah tercapainya mutu sukan yang tinggi, dapat dijalankan. Dan hubungan dengan ini Kerajaan telah mula menyusun semula pengurusan dan

pelaksanaan aktiviti Majlis Sukan Negara Malaysia, mulai tahun 1982. Majlis ini telah diberikan tugas dan tanggungjawab khas bagi mempertingkatkan mutu sukan peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

Program-program Latihan-latihan Pusat bagi para athlit dan pasukan kebangsaan untuk kejohanan antarabangsa telah disusun semula dan dipertingkatkan.

Termasuk dalam rancangan ini, adalah pendedahan dan penyertaan para athlit dan jurulatih-jurulatih di peringkat antarabangsa.

Satu Skim yang dinamakan Skim Peransang Ahli Sukan telah dilancarkan bagi memberi bantuan kewangan kepada athlit-athlit yang telah mencapai sesuatu tahap di kejohanan antarabangsa dan juga kepada athlit-athlit yang mempunyai potensi. Bantuan-bantuan ini akan membantu mereka mempertingkatkan persediaan dan latihan mereka.

Kita akan memberikan tekanan menyediakan satu kumpulan ahli sukan yang telah mencapai mutu yang tinggi melalui latihan-latihan yang istimewa. Perhatian juga diberikan dalam melatih athlit-athlit dan pasukan-pasukan pelapis.

Kerajaan telah mengambil keputusan bagi menubuhkan Instituti Sukan Negara yang akan menjadi pusat pengajaran dan latihan serta penyelidikan sukan.

Kerajaan juga sedar akan pentingnya kemudahan-kemudahan sukan dalam meninggikan mutu sukan negara dan oleh kerana itu, beberapa stadium dan pusat sukan telah diperbaiki. Kemudahan-kemudahan itu ialah seperti Stadium Negara, Stadium Merdeka, Stadium Jalan Raja Muda, Stadium Tun Razak dan Pusat Instituti Sukan. Perancangan stadium-stadium lain bertaraf antarabangsa

adalah dalam peringkat pelaksanaan di beberapa buah negeri. Di samping itu Kerajaan juga telah membantu dalam penyediaan kemudahan-kemudahan di peringkat kampung, mukim dan daerah.

JAWATAN KOSONG DI JABATAN KERJA RAYA

32. Dato S. Govinda Raj minta Menteri Kerja Raya menyatakan kekosongan jawatan dalam Jabatan-jabatan di bawah Kementerian Kerja Raya, terutama dalam perkhidmatan teknikal daripada jawatan Juruteknik ke atas dan bilakah beliau bercadang untuk memenuhi kekosongan-kekosongan ini.

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Daripada 13,702 jawatan di Kementerian dan Jabatan Kerja Raya Semenanjung Malaysia terdapat 2,461 jawatan kosong pada 1-7-1983.

Jawatan-jawatan yang wujud ini termasuklah sebanyak 6,933 jawatan teknikal dari peringkat Juruteknik ke atas. Daripadanya, sebanyak 783 jawatan adalah kosong pada 1-7-83.

Berhubung dengan langkah-langkah untuk memenuhi kekosongan jawatan-jawatan tersebut, sukacitalah saya menyatakan bahawa bagi Kumpulan A dan B iaitu peringkat iktisas dan para iktisas, ialah dengan mengadakan urusan pengambilan yang senantiasa dibuat apabila ada calon-calon yang layak memohon dari masa ke semasa.

Patut juga saya sebutkan di sini bahawa oleh kerana adanya perletakan jawatan dari Kumpulan ini, maka senantiasalah timbul kekosongan.

Mengenai kumpulan C dan D pula langkah-langkah pengisian terkandung kepada keperluan sebenar teknik berkenaan dan ini adalah berdasarkan kepada adanya projek-projek pembangunan yang dilulus dan

dilaksanakan oleh Kementerian saya dan juga kepada kedudukan kewangan negara.

KEMPEN ANTI DADAH

33. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyenaraikan kesan-kesan daripada Kempen Anti Dadah yang dibuat secara besar-besaran oleh Kerajaan mulai awal tahun ini.

Dato Musa Hitam: Sejak Kempen Anti Dadah peringkat kebangsaan dilancarkan pada 19 Februari 1983, Kerajaan telah memperhebatkan usaha-usaha memerangi ancaman dadah di seluruh negara dengan berterusan. Setakat ini usaha-usaha Kerajaan ini telah memperlihatkan kemajuan dan kesan-kesan positif yang sangat menggalakkan berbanding dengan waktu sebelum kempen ini dilancarkan.

Berikutan dengan kempen-kempen ini, Bilik-bilik Gerakan Anti Dadah di peringkat persekutuan dan di peringkat-peringkat negeri telah dibuka semenjak 15-3-1983. Sambutan orang ramai terhadap Bilik-bilik Gerakan ini sangat menggalakkan dengan penerimaan sebanyak 3,081 panggilan telefon yang meliputi maklumat mengenai pengedaran dadah dan kes-kes penagih-penagih yang ingin mendapat rawatan dan pemulihan secara sukarela. Banyak di antara maklumat yang diterima telah menghasilkan tangkapan terhadap pengedar-pengedar dan rampasan berbagai jenis dadah. Ramai ibubapa dan keluarga yang telah menyerahkan sendiri sanak saudara mereka untuk menjalani pemulihan.

Kejayaan yang membanggakan telah dicapai dalam usaha membentasi pengedaran dadah hasil dari peningkatan langkah-langkah penguatkuasaan. Seramai 119 pengedar telah ditangkap dalam

tempoh bulan Mac hingga Jun, 1983. Bilangan tangkapan ini merupakan pertambahan 24 peratus berbanding dengan tangkapan bagi tempoh 4 bulan sebelum kempen ini dilancar. Rampasan-rampasan dadah jenis heroin ialah sebanyak 93.642 kilogram, candu mentah 98.394 kilogram dan ganja 188.229 kilogram, masing-masing merupakan 418.3 peratus, 573.7 peratus dan 222.3 peratus rampasan dalam tempoh 4 bulan sebelumnya. Sebanyak 4 buah makmal haram yang menjadi punca bekalan dadah dalam negara telah juga dibongkar.

Kini bekalan dadah adalah sukar didapati, harganya telah meningkat dan mutunya menurun. Pengedar-pengedar, penjual-penjual dan juga penagih-penagih telah mula menghilangkan diri untuk mengelak dari tangkapan pihak berkuasa.

Selaras dengan kempen-kempen anjuran Kerajaan, badan-badan politik dan sukarela seperti Wanita UMNO, Pergerakan Pemuda MCA dan MIC dan PEMADAM juga turut melancarkan kempen anti dadah di peringkat masing-masing bagi menyedar dan melibatkan orang ramai dan ahli-ahli mereka dalam usaha memerangi ancaman dadah. Kini Kementerian Pelajaran pula telah melancar Kempen Anti Dadah pada 23-7-1983 khusus untuk murid-murid sekolah.

Sebagai sebahagian dari kempen anti dadah Y.A.B. Timbalan Perdana Menteri telah mengadakan perjumpaan-perjumpaan dengan wartawan-wartawan semua akhbar tempatan dan wakil-wakil akhbar asing; pertubuhan-pertubuhan termasuk parti-parti politik, pertubuhan agama, belia dan badan-badan sukarela; dan ketua-ketua Kementerian, Jabatan dan Badan-badan Kerajaan. Tujuan perjumpaan-perjumpaan ini ialah untuk

mengembeling tenaga semua pihak Kerajaan, swasta dan semua lapisan masyarakat umum supaya memberi sumbangan masing-masing ke arah matlamat membasmi ancaman dadah di negara ini.

PEMAJU RUMAH— PENIPUAN

34. Puan Ragayah Ariff minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada benar bahawa berlaku penipuan dari pemaju-pemaju perumahan terhadap pembeli-pembeli rumah yang telah membayar wang pendahuluan, tetapi akhirnya hilang begitu sahaja kalau benar nyatakan langkah yang telah dan akan diambil oleh Kementerian untuk menyekat supaya perkara begini tidak berlaku lagi.

Dato' Dr Neo Yee Pan: Ada kemungkinan bahawa pemaju-pemaju perumahan yang tidak berlesen sahaja yang berlaku serong terhadap pembeli-pembeli rumah dengan cara mengutip wang pendahuluan dan sebagainya. Mengikut pengetahuan Kementerian, belum pernah terjadi kes-kes serupa ini terhadap pemaju-pemaju yang dilesen oleh Kementerian. Jika sekiranya berlaku penipuan serupa ini di kalangan pemaju-pemaju yang tidak berlesen, pembeli-pembeli adalah dinasihatkan untuk melaporkan kes-kes tersebut kepada pihak polis supaya tindakan-tindakan yang wajar dapat diambil.

Oleh yang demikian, untuk menyekat supaya perkara ini tidak berlaku lagi Kementerian selalu menasihatkan pembeli-pembeli rumah supaya berwaspada dan berhati-hati serta membuat pertanyaan-pertanyaan kepada Kementerian untuk memastikan bahawa pemaju itu adalah berlesen sebelum pembelian rumah dibuat. Kementerian juga dari masa ke semasa berhubung rapat dengan pihak RTM, akhbar-akhbar dan lain-lain agensi media massa untuk

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Sabbaruddin Chik): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, saya sedar bahawa peraturan-peraturan sistem penama dalam KWSP dan Bank Simpanan Nasional adalah kurang memuaskan dan peraturan-peraturan sekarang adalah diwujudkan sebagai mengikut amalan biasa untuk hendak menyegerakan pembahagian kepada waris-waris. Walau bagaimanapun, kajian yang mendalam telah dan sedang dijalankan untuk mengambil kira hukum Islam dalam soal ini. Hasil kajian itu akan dijadikan panduan untuk menentukan pembahagian kepada si waris mengikut hukum faraid.

PAKAIAN GURU

38. Dato' Yap Peng minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa ramai guru-guru yang tidak puas hati dengan arahan mengenai pakaian-pakaian guru dan sama ada beliau akan mengkaji perkara-perkara ini dan seterusnya mengeluarkan satu arahan untuk meliputi pakaian guru-guru di seluruh negara dan tidak seperti keadaan yang ada sekarang.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Selama ini, pihak Kementerian Pelajaran tidak menerima apa-apa rungutan daripada pihak guru mengenai panduan pakaian guru yang telah dikeluarkan oleh pihak Kementerian. 3 surat siaran mengenai panduan pakaian guru yang telah dikeluarkan, dan masih lagi berkuatkuasa, iaitu:

- (i) Surat Pekeliling "Professional" Kementerian Pelajaran Bil 11/68 bertarikh 25hb September, 1968.
- (ii) Surat Pekeliling "Professional" Kementerian Pelajaran Bil. 13/69 bertarikh 26hb Disember, 1969.

- (iii) Surat Pekeliling Iktisas Bil. 3/ 1979 bertarikh 2hb Mei, 1979.

Falsafah yang terkandung di dalam panduan pakaian guru adalah kesopanan dan kesusilaan. Baru-baru ini (2-7-1983) satu lagi surat siaran mengenai perkara ini telah dikeluarkan oleh pihak Kementerian. Walaupun ia mengingatkan pihak-pihak yang berkenaan akan pekeliling-pekeliling yang dikeluarkan dalam tahun 1968, 1969 dan 1979, namun ia menyentuh juga tentang larangan guru-guru perempuan memakai seluar pendek sewaktu mengajar Pendidikan Jasmani.

PROJEK PERUMAHAN— KELEWATAN PENYERAHAN

39. Tuan Haji Shahrom bin Haji Maasom minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sebab-sebab mengapa masih banyak projek perumahan usahasama Kerajaan dan swasta yang sudah lama siap dibina tetapi masih belum diberikan kepada rakyat dan nyatakan sama ada keadaan ini dapat dipercepatkan lagi.

Dato' Dr Neo Yee Pan: Walaupun pada zahirnya rumah-rumah yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu mungkin telah siap dibina, tetapi ianya tidak boleh diduduki dan diberikan kepada rakyat jika sekiranya Sijil Kelayakan Menduduki rumah belum diperolehi dan lain-lain kemudahan seperti bekalan air, bekalan letrik serta kemudahan-kemudahan asas seperti jalan-jalan masih belum disempurnakan dan disediakan oleh pihak pemaju.

Walaupun bagaimanapun, perkara ini bukanlah sengaja dilambat-lambatkan. Semua pemaju-pemaju rumah ingin menyiapkan sesebuah skim perumahan itu dengan seberapa cepat yang boleh. Dengan penyiapan sesebuah projek itu, mereka akan dapat modal pusingan

dan juga keuntungan dengan lebih cepat jika sesuatu skim perumahan itu dapat disiapkan mengikut jadual.

Memanglah menjadi dasar Kementerian untuk memastikan bahawa semua pemaju-pemaju akan dapat menyiapkan skim perumahan mereka mengikut jadual yang telah ditetapkan dan seterusnya menyerahkan rumah-rumah tersebut kepada yang berkenaan.

RANCANGAN LATIHAN PEKERJA BINAAN

40. Tuan Kee Yong Wee minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan sama ada beliau bercadang melancarkan satu Rancangan Latihan untuk pekerja-pekerja binaan secara besar-besaran agar negara kita tidak berterusan bergantung kepada pekerja-pekerja asing dalam perusahaan pembinaan.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Buat masa ini Kementerian saya belum bercadang untuk melancarkan satu lagi Rancangan Latihan secara besar-besaran bagi pekerja-pekerja binaan, memandangkan program yang ada sekarang ini baru bermula pada bulan Mac, 1981 dan sedang berjalan dengan lancar. Walau bagaimanapun, Kementerian saya akan memberi pertimbangan untuk melancarkan Rancangan Latihan ini secara besar-besaran jika didapati program yang sedang berjalan sekarang tidak dapat mengeluarkan bilangan pekerja-pekerja mahir yang mencukupi bagi menampung keperluan tenaga mahir dalam sektor pembinaan.

DISIPLIN ANGGOTA ANGKATAN TENTERA

41. Tuan Haji Latip bin Haji Dris minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa baru-baru ini semakin

menjadi-jadi perkara-perkara yang tidak diingini di kalangan tentera, seperti rompak dengan menggunakan senjata dalam kem sendiri, dan jika sedar apakah tindakan beliau akan ambil untuk menjaga nama baik tentera kita.

(Sila lihat Jawapan Soalan No. 27)

SUBSIDI PADI— PENYELEWENGAN

42. Tuan Basharon Hanafiah minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sama ada beliau sedar bahawa penyelewengan telah pun berlaku di dalam pemberian subsidi padi kepada petani-petani, yang mana akibatnya Kerajaan telah mengalami kerugian yang banyak; jika sedar apakah tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan terhadap penyeleweng-penyeleweng yang tersebut dan apakah cadangan Kerajaan supaya penyelewengan seperti itu tidak akan berulang lagi.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Sebagai satu sekim subsidi yang melibatkan pembayaran wang tunai, penyelewengan adalah merupakan satu-satunya masalah perlaksanaannya. Bagi tahun 1981/82, jumlah kes-kes yang disyaki melakukan penyelewengan yang melibatkan pengilang, petani dan kakitangan Lembaga Padi dan Beras Negara (LPN) ialah sebanyak 55 kes. Setakat ini bilangan yang dapat dikesan bagi tahun 1983 ialah sebanyak 22 kes.

Dari sejumlah 55 kes di atas bagi tahun 1981/1982, sebanyak 31 kes telah selesai disiasat oleh Lembaga Padi dan Beras Negara (LPN) di mana 5 kes dituduh di bawah akta LPN, 8 kes ditutup kerana tidak cukup bukti dan 18 kes dilaporkan kepada pihak polis dan Badan Pencegah Rasuah untuk tindakan lanjut mereka. Sejumlah 46

kes iaitu baki dari kes tahun 1981/1982 dan kes yang telah dikesan bagi tahun 1983 adalah masih dalam siasatan Lembaga Padi Beras Negara (LPN).

Beberapa langkah pembaikan sedang diambil, antaranya ialah cadangan Pendaftaran Petani dan Penggunaan Buku Pas. Dengan cara pendaftaran rujukan akan sentiasa dapat dibuat sama ada yang menerima subsidi tersebut adalah petani-petani atau tidak. Sebagai projek percubaan, sistem pendaftaran ini sedang dilaksanakan di dua kawasan tanaman padi utama iaitu Mukim Sungai Baru, Kuala Kedah, Kedah dan Mukim Cherang Rotan, Pasir Putih, Kelantan. Di bawah projek percubaan ini seramai 3,000 orang petani adalah terlibat. Sekiranya hasil kajian ini didapati sesuai, pendaftaran petani dan penggunaan buku pas akan digunakan di seluruh negara.

Kajian-kajian bagi membaiki beberapa aspek lain perlaksanaan sekim ini juga sedang dibuat. Antaranya ialah sistem membahagikan pembeli-pembeli padi serta petani mengikut zon di mana petani hanya boleh menjual padi dan pembeli padi di dalam satu kawasan tertentu sahaja. Dengan cara ini akan dapat dikawal pergerakan pembeli dan petani dari satu kawasan kepada satu kawasan di samping mengurangkan kemungkinan penyelewengan.

Dari segi pentadbiran, langkah-langkah tegas sentiasa diambil bagi mencegah penyelewengan. Di antara langkah-langkah tersebut ialah pemeriksaan mengejut di premis-premis perniagaan padi dan hari-hari kelepasan, membuat pemeriksaan audit pusat-pusat belian padi, mengadakan kerja-kerja 'extension'/penerangan kepada wakil-wakil petani termasuk melalui Khutbah Jumaat dan siasatan kes penerima-penerima subsidi yang tinggi dan tidak munasabah.

DISIPLIN ANGGOTA ANGKATAN TENTERA

43. Dato' Chin Kim Yoong minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa disiplin dan tatatertib secara umum adalah kurang memuaskan dan sama ada beliau akan mengadakan perkhidmatan nasional (National Service) untuk memperbaiki disiplin dan sikap pekerja-pekerja.

(Sila lihat Jawapan Soalan No. 27)

POLITEKNIK UNGKU OMAR

44. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada pihak Kementerian beliau akan menaikkan taraf dan menukar Politeknik Ungku Omar kepada taraf Universiti oleh kerana Negeri Perak belum mempunyai sebuah Universiti.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Buat masa ini Kementerian Pelajaran tidak bercadang menaikkan taraf Politeknik Ungku Omar, Ipoh kepada sebuah universiti. Kementerian juga sedar bahawa belum lagi ada setakat ini sebuah universiti di negeri Perak. Namun begitu, pihak Kementerian belumlah lagi bercadang hendak mewujudkan sebuah universiti yang baru di negeri itu, ataupun dengan menaikkan status Politeknik Ungku Omar ke taraf universiti seperti yang ditimbulkan oleh ahli Yang Berhormat.

HARGA GULA

45. Dato' G. Pasamanickam minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan bahawa walaupun pengeluaran gula telah mencukupi tetapi harganya masih di peringkat maksima dan mengapakah Kerajaan tidak menurunkan harga barang tersebut.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd.

Yassin: Harga runcit bertapis di negara ini adalah dikira berasaskan tiga faktor utama iaitu:

- (a) kuantiti dan harga gula mentah yang diimport di bawah Kontrek-kontrek Jangka-panjang;
- (b) kuantiti dan harga gula mentah yang diimport dari pasaran bebas; dan
- (c) kos pengeluaran dan pengedaran gula oleh syarikat-syarikat penapis gula tempatan.

Berasaskan itu Kerajaan telah pun menurunkan harga gula bertapis mulai 6hb Januari 1983 daripada \$1.40 sekilogram kepada \$1.30 sekilogram di Semenanjung Malaysia dan dari \$1.55 kepada \$1.45 di Sabah dan Sarawak. Kerajaan senantiasa mengawasi faktor-faktor asas yang saya sebutkan untuk menetapkan harga runcit gula negara.

BUMIPUTERA DAN BUKAN BUMIPUTERA KE JEPUN/ KOREA—LATIHAN

46. Tuan M. K. Muthusamy minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan mempunyai apa-apa rancangan untuk menghantar kaum bukan bumiputera ke Jepun atau Korea untuk mendapatkan latihan dalam rancangan yang dibuat untuk melaksanakan konsep 'Pandang ke Timur'.

Datuk Dr James P. Ongkili: Di bawah Dasar Pandang ke Timur, Kerajaan mempunyai beberapa rancangan untuk menghantar pelatih-pelatih Malaysia menjalani latihan di negeri Jepun dan Republik Korea. Di antara rancangan-rancangan itu ialah:

- (i) latihan 'in-plant' di firma-firma;

- (ii) latihan akademik dan teknik di kolej-kolej dan universiti-universiti; dan

- (iii) latihan Pengurusan Amali bagi Pegawai-pegawai Eksekutif.

Di bawah rancangan-rancangan itu, Kerajaan akan menghantar pelatih-pelatih yang terdiri dari kaum Bumiputera dan bukan Bumiputera.

PENAGIH DADAH DI PUSAT SERENTI TAMPIN

47. Tuan Loh Kee Peng minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan apakah hasil siasatan yang telah diperolehi oleh Kementerian beliau atas tuduhan-tuduhan penagih-penagih dadah terhadap tindakan kekerasan yang dilakukan oleh pegawai-pegawai kepada penagih-penagih yang dirawati dalam Pusat Serenti, Pulau Sebang, Melaka baru-baru ini.

Datuk Musa Hitam: Siasatan terhadap tuduhan-tuduhan yang dibuat oleh penghuni-penghuni mengenai kekerasan ke atas mereka oleh pegawai-pegawai di Pusat Serenti Tampin adalah masih lagi dijalankan dan oleh itu hasilnya belum diketahui lagi.

LESEN SENJATA

48. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Dalam Negeri menyatakan jumlah lesen-lesen senjapati yang telah dikeluarkan kepada individu-individu, syarikat-syarikat dan pertubuhan-pertubuhan serta berikan juga pecahan lesen-lesen tersebut.

Dato' Musa Hitam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah senjapati yang telah dikeluarkan kepada individu-individu ialah 115,577 pucuk dan untuk

syarikat-syarikat dan pertubuhan-pertubuhan berjumlah 13,370 pucuk. Dari segi pecahan lesen tersebut ialah seperti berikut:

<i>Jenis</i>	<i>Jumlah</i>
1. Pistol/Revolver	7,449
2. Shotgun	112,616
3. Rifle	4,158
4. Carbine	100
5. Air Rifle	1,636
6. Air Pistol	174
7. Fastening Tools	1,801
8. Spear Gun	460
9. Jenis-jenis lain	553
	128,947

Jadi jumlah semua jenis-jenis senjata yang dilesenkan kepada individu-individu, syarikat-syarikat dan pertubuhan-pertubuhan ialah 128,947 pucuk.

KESALAHAN MENJUAL MERCUN

49. Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan bilangan orang-orang yang telah:

- (i) ditangkap kerana melakukan kesalahan menjual mercun, bungapi merbahaya semasa menyambut perayaan Hari Raya Puasa yang baru lalu;
- (ii) mendapat kecederaan atau mati disebabkan membakar mercun atau bungapi semasa menyambut perayaan Hari Raya itu juga; dan
- (iii) dihukum atau didenda kerana melakukan kesalahan tersebut.

Dato' Musa Hitam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, semasa menyambut perayaan Hari Raya Puasa yang lepas, bilangan orang yang ditangkap kerana kesalahan menjual mercun dan bungapi yang "dilarang" ialah 23 orang. Seorang

mati dan seorang cedera kerana membakar mercun semasa menyambut hari perayaan itu, dan seramai 18 orang telah didakwa dan dihukum di Mahkamah kerana melakukan kesalahan tersebut.

LAWATAN PERDANA MENTERI KE BANGLADESH/SRI LANKA/MALDIVES

50. Tuan Jaafar bin Harun minta Menteri Luar Negeri menyatakan hasil lawatan beliau ke Bangladesh, Sri Lanka dan Kepulauan Maldives beberapa bulan yang lalu dari segi politik, ekonomi dan kebudayaan dan nyatakan sama ada negara-negara itu menyokong Kerajaan kita berkaitan dengan masalah Kampuchea.

Menteri Luar Negeri (Tan Sri Haji Muhammed Ghazali bin Shafie): Lawatan rasmi Y.A.B. Perdana Menteri ke Bangladesh, Sri Lanka dan Maldives dalam bulan April 1983, telah membolehkan beliau bertemu dan berbincang serta bertukar-tukar pendapat dengan ketua-ketua negara tersebut dalam konteks merapatkan serta memperkukuhkan lagi hubungan dua hala antara Malaysia dan negara-negara tersebut, terutamanya dalam bidang kerjasama ekonomi dan politik. Di samping itu, beliau juga berpeluang untuk memajukan konsep kerjasama antara negara-negara yang sedang membangun (Dialog Selatan-selatan) dan membincang isu-isu serantau dan antarabangsa.

Dalam perjumpaan rasmi dengan pemimpin-pemimpin negara yang dilawati itu, beliau telah membincangkan pelbagai aspek hubungan dua hala, khususnya bidang pelajaran, kebudayaan, tenaga manusia, pertanian, perindustrian, perdagangan, pelaburan serta kerjasama teknikal dan usahasama. Pada keseluruhannya perbincangan hubungan dua-hala ini tertumpu

kepada usaha-usaha mem-
pertingkatkan perhubungan dan
kerjasama ekonomi antara negara-
negara tersebut dengan Malaysia.
Dalam hubungan ini terdapat wakil-
wakil dari sektor swasta yang turut
mengikuti lawatan beliau ketiga-tiga
negara tersebut.

Dalam rangka lawatan itu, pihak kita
telah menandatangani Perjanjian
Pengangkutan Laut dan Perjanjian
Mengelakkan Cukai Dua Kali dengan
pihak Bangladesh, dan Perjanjian
Kebudayaan dengan pihak Sri Lanka.

Untuk merapatkan serta memberi
makna kepada hubungan dua hala,
Malaysia telah bersetuju untuk
mengkaji kemungkinan mengadakan
Perjanjian Kerjasama Ekonomi dan
Teknikal dengan Maldives dan Sri
Lanka. Malaysia dan Bangladesh
sudahpun menandatangani perjanjian
yang sama dan dalam rangka lawatan
tersebut telah bersetuju untuk
mengadakan mesyuarat Jawatankuasa
Ekonomi Bersama sebelum akhir
tahun ini.

Y.A.B. Perdana Menteri dan
pemimpin-pemimpin negara yang
dilawati bersetuju untuk
meningkatkan perdagangan dua-hala
dan mewujudkan perdagangan terus
antara Malaysia dengan ketiga-tiga
negara tersebut, antara lain, melalui
sistem "counter-trading" yang akan
juga melibatkan pihak swasta.
Berkaitan dengan ini, pihak kita dan
Sri Lanka bersetuju untuk
mempertimbangkan kemungkinan
menandatangani Perjanjian
Pengangkutan Laut.

Ketiga-tiga pemimpin Bangladesh,
Sri Lanka dan Maldives menawarkan
kepada pengusaha-pengusaha dari
Malaysia supaya membuat pelaburan
modal di kawasan Bebas Cukai di
negara masing-masing serta
mewujudkan projek-projek usaha-
sama.

Pihak kita juga memberi penerangan
dan tawaran kepada pihak Bangladesh,
Sri Lanka dan Maldives berkenaan
dengan Program Kerjasama Teknikal
Malaysia (MTCP). Pemimpin-
pemimpin Bangladesh, Sri Lanka dan
Maldives telah merakamkan
penghargaan terhadap tawaran dari
Malaysia.

Semasa lawatan ke negara-negara
itu, Y.A.B. Perdana Menteri dan
pemimpin-pemimpin Bangladesh, Sri
Lanka dan Maldives telah mengadakan
perbincangan mengenai isu-isu
serantau dan antarabangsa mengenai
Kampuchea, Afghanistan, Timur
Tengah, Perang Iran-Iraq, Konsep
Kawasan Damai di Lautan India,
ZOPFAN, Antartica dan lain-lain.
Pemimpin-pemimpin negara-negara
tersebut telah memberi sokongan
mereka terhadap pendirian Malaysia
mengenai Kampuchea, ZOPFAN dan
Antartica, di samping mempunyai
pendapat yang sama mengenai isu-isu
serantau dan antarabangsa yang lain.

PENDATANG HARAM VIETNAM

51. Dato' Wong Seng Chow minta
Perdana Menteri menyatakan:

- (a) Jumlah orang pelarian Vietnam
di Malaysia setakat bulan Jun
1983;
- (b) Apakah kadar di mana orang-
orang pelarian ini ditempatkan
semula di negara-negara ketiga
dalam 3 tahun kebelakangan ini;
- (c) Sama ada pihak Kerajaan
berpuashati dengan kerjasama
yang diterima sejauh ini
daripada negara-negara ketiga;
dan
- (d) Sama ada pihak Kerajaan akan
bercadang mengadakan undang-
undang untuk mengawasi
masalah orang pelarian ini.

Dato' Musa bin Hitam: Jumlah
Pendatang Haram Vietnam yang ada di

Malaysia pada hujung bulan Jun 83 ialah seramai 11,591 orang.

Jumlah pendatang haram Vietnam yang telah dipindahkan ke negara-negara ketiga dari tahun 1980 hingga tahun 1982 ialah seramai 83,599 orang dan kadar tahunannya ialah seperti berikut:

1980	..	..	..	..	41,350 orang
1981	..	..	..	..	25,595 ..
1982	..	..	..	..	16,654 ..

Dari Januari hingga Jun tahun ini (1983) seramai 4,221 orang sahaja telah dipindah ke negara-negara ketiga. Sebelum ini Kerajaan berpuashati dengan kerjasama yang telah diberikan oleh Negara-negara ketiga. Tetapi oleh kerana terdapat kelewatan dan kekurangan bilangan orang-orang yang telah dipindahkan pada tahun ini, di mana kurang dari 1,000 orang dipindah dalam sebulan, maka kita perlu mengingatkan negara-negara ketiga atas masalah ini.

Dalam bidang pengawasan pula, Kerajaan tidak bercadang untuk mengadakan undang-undang khas bagi mengawal Pendatang Haram Vietnam kerana dari pengalaman kita, semenjak tahun 1975, undang-undang yang ada adalah memadai untuk mengawal Pendatang Haram Vietnam yang mendarat di negara ini.

PUSAT PEMULIHAN DADAH

52. Tuan K. Kumaran minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan jumlah penagih-penagih dadah yang diberkas dan dirawat di pusat-pusat pemulihan semenjak penyalahgunaan dadah diletak di bawah bidangkuasa Kementerian Dalam Negeri dan nyatakan kemudahan-kemudahan yang terdapat di pusat-pusat pemulihan ini dan tindakan-tindakan yang diambil untuk memulih penagih-penagih dadah ini dan nyatakan juga

jumlah pengedar yang ditahan dalam tempoh masa ini dan tindakan yang diambil terhadap mereka.

Dato' Musa Hitam: Perkhidmatan Rawatan dan Pemulihan Penagih Dadah telah diletakkan di bawah Kementerian Dalam Negeri mulai 1hb Mei, 1983.

Di antara 1hb Mei hingga 15hb Julai, 1983 seramai 1,692 orang penagih dadah telah diberkas dan seramai 582 orang penagih dadah telah menyerah diri secara sukarela untuk mendapatkan rawatan dan pemulihan.

Dalam tempoh yang sama seramai 595 orang penagih dadah telah dimasukkan ke Pusat-pusat Pemulihan Dadah.

Kementerian Dalam Negeri mentadbirkan 2 jenis Pusat Pemulihan iaitu Pusat Serenti dan Pusat Pemulihan Dadah.

(a) Di Pusat Serenti Tampin disediakan kemudahan penentuan untuk memastikan sama ada seseorang itu adalah penagih dadah dengan cara pemeriksaan air kencing dan pemerhatian Pegawai Perubatan; kemudahan detoksifikasi untuk mengeluarkan dadah dari tubuh seseorang penagih; kemudahan mendapatkan perintah Mahkamah dengan mengadakan perkhidmatan seorang Magistrate menjalankan tugasnya di dalam Pusat dan berbagai aktiviti pemulihan yang terdiri dari latihan ala-tentera, kaunseling, bimbingan agama dan tatanegara, latihan pertanian dan terapi kerja serta rekreasi.

(b) Di Pusat-pusat Pemulihan Dadah Bukit Mertajam, Tampoi dan Besut disediakan kemudahan pemulihan yang

menyampaikan maklumat-aklumat mengenai perumahan dari masa ke semasa untuk pengetahuan rakyat.

MAS—TAMBANG KHAS PENUNTUT

35. Tuan M. K. Muthusamy minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada tambang khas yang dicadangkan oleh MAS bagi penuntut kita yang belajar di Amerika Syarikat itu akan dilanjutkan kepada penuntut-penuntut kita yang belajar di lain-lain negara asing.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Kementerian Pengangkutan bersama dengan Sistem Penerbangan Malaysia (MAS) sentiasa mengawasi keperluan kemudahan-kemudahan perjalanan bagi penuntut-penuntut kita yang belajar di luar negeri. Biasanya MAS akan berusaha mewujudkan tambang-tambang murah khas untuk penuntut-penuntut ini, iaitu seperti Tambang Penuntut bagi perjalanan di antara Amerika Syarikat ke Malaysia dan sebaliknya yang telah dilaksanakan mulai 1hb Mac 1983. Tambang Penuntut telah diadakan juga bagi perjalanan di antara Malaysia dan United Kingdom dan juga sebaliknya mulai 14hb April 1982. Potongan diskaun yang terdapat dalam Tambang Penuntut ini ialah antara 51% dan 68% mengikut sektor-sektor perjalanan yang berkenaan. Selain daripada Amerika Syarikat dan United Kingdom, MAS juga telah membuat permohonan kepada negara-negara lain seperti Australia, Mesir dan Kanada di mana terdapat ramai penuntut-penuntut Malaysia, untuk mewujudkan tambang-tambang murah khas untuk penuntut-penuntut ini.

Bagaimanapun, perlulah saya maklumkan bahawa tambang-tambang khas seperti ini perlulah dirunding dan mendapat kelulusan daripada pihak negara yang berkenaan itu sebelum ianya boleh dilaksanakan.

RANCANGAN MAKANAN TAMBAHAN DI SEKOLAH

36. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada Kementerian bercadang memulakan semula rancangan makanan tambahan untuk sekolah-sekolah rendah.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Ya. Kementerian Pelajaran akan mengadakan Rancangan Makanan Tambahan di Sekolah-sekolah Rendah mulai Penggal Tiga Persekolahan 1983, dengan menggunakan suatu tragedi baru. Strategi baru ini melibatkan satu Projek Susu Sekolah Skim Bayaran di Sekolah-sekolah di kawasan-kawasan terpilih yang mudah dihubungi oleh pihak-pihak pembekal susu. Susu perasa coklat akan dijual kepada murid-murid dengan harga yang paling rendah. Murid-murid yang miskin akan menyertai Projek Susu Skim Percuma. Projek Susu Sekolah akan diperluaskan ke seluruh Malaysia berperingkat-peringkat.

Di sekolah-sekolah Rendah yang kecil yang tidak dapat dihubungi secara mudah oleh pembekal-pembekal susu, iaitu kebanyakannya sekolah-sekolah bilangan muridnya kurang daripada 200 orang, suatu Rancangan Makanan Tambahan dengan menggunakan bahan-bahan makanan selain daripada susu akan diadakan secara percuma, seperti pada masa-masa lepas.

KWSP DAN BANK SIMPANAN NASIONAL—PENAMA

37. Puan Hajjah Hafsa Osman minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa peraturan-peraturan bagi membolehkan penama dalam simpanan KWSP atau Bank Nasional adalah tidak tepat dengan hukum Islam, jika sedar nyatakan bila Kerajaan bercadang untuk meminda peraturan-peraturan tersebut.

terdiri dari latihan jasmani, kaunseling, pelajaran dewasa, rekreasi, bimbingan agama dan moral dan latihan vokasional dalam bidang pertukangan kayu, kimpalan, jahitan, pertanian, gunting rambut, membuat perabot rotan dan membuat batu-bata.

Jumlah pengedar yang ditahan di antara 1hb Mei hingga 15hb Julai, 1983 adalah seramai 117 orang. Mereka sedang dihadapkan ke Mahkamah untuk diambil tindakan mengikut undang-undang.

PENAGIH DADAH— PENCEGAHAN

53. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan:

- (i) berapakah banyaknya wang dibelanjakan untuk mencegah penagihan dadah;
- (ii) berapa banyak dari wang ini yang telah dibelanjakan untuk mencegah (a) kaki botol (alkohol); (b) samsu haram; dan
- (iii) apakah rancangan-rancangan anti-dadah yang kini dilaksanakan.

Dato' Musa Hitam: Penagih dadah merupakan masalah yang kompleks dan pencegahannya adalah suatu perkara yang rumit. Usaha-usaha pencegahan perlu dilaksanakan secara menyeluruh supaya berkesan dan ini memerlukan sumber-sumber yang banyak. Untuk tujuan ini Kerajaan menggunakan dengan maksima segala sumber dan sumbangan beberapa buah agensi dan pertubuhan-pertubuhan di antaranya, Jabatan Polis, Jabatan Kastam, Kementerian Kesihatan, Kementerian Dalam Negeri, Kementerian Pelajaran, Kementerian Penerangan.

Kebanyakan agensi-agensi yang berkenaan mentadbir berbagai jenis perkhidmatan termasuk pencegahan penagihan dadah. Peruntukan kewangan yang diberi kepada sesebuah agensi adalah untuk semua perkhidmatan dan tidak diasingkan khusus untuk pencegahan penagihan dadah. Yang demikian adalah sukar untuk mengetahui perbelanjaan sebenarnya yang dilakukan ke atas pencegahan penagihan dadah, kaki botol atau samsu haram.

Rancangan-rancangan anti-dadah yang dilaksanakan ialah:

- (a) penguatkuasaan undang-undang bagi menangkap dan mendakwa pengedar-pengedar dan penjual-penjual dadah;
- (b) penahanan dalam jagaan (custody) dan galakan bagi penagih-penagih dadah tampil ke hadapan secara sukarela untuk diberi rawatan dan pemulihan;
- (c) kempen terhadap bahaya melalui perjumpaan seminar dan ceramah serta penyebaran penerangan melalui media massa;
- (d) kempen meningkatkan penyertaan semua lapisan masyarakat dalam usaha-usaha atau kegiatan-kegiatan untuk mengatasi masalah dadah.

KAPAL SELAM ASING DI PELABUHAN KELANG

54. Dato' Yap Peng minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa baru-baru ini timbul perkara kapal selam dekat dengan Pelabuhan Kelang dan jika sedar nyatakan negara manakah yang terlibat dan tindakan yang beliau telah dan akan ambil untuk menjaga keselamatan negara ini.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Saya sudahpun

menjawab soalan yang sama dengan pertanyaan ini ketika menjawab pertanyaan daripada Y. B. Tuan Kee Yong Wee pada 8hb Ogos, 1983. Saya tidak bercadang untuk menambah apa-apa kepada jawapan saya itu.

PUSAT PEMULIHAN PENAGIH DADAH

55. Tuan Haji Shahrom bin Haji Maasom minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan perkara-perkara berikut:

- (a) jumlah pusat pemulihan penagih dadah yang sudah siap dan didiami;
- (b) jumlah penghuni pusat-pusat ini; dan
- (c) jumlah perbelanjaan untuk mendirikan pusat-pusat ini dan perbelanjaan untuk mengendalikan tiap-tiap pusat bagi tiap-tiap tahun.

Dato' Musa Hitam: Pada masa ini terdapat 5 buah pusat-pusat pemulihan dadah yang ditadbirkan oleh Kerajaan. Pusat-pusat ini ialah;

- (i) Pusat Pemulihan Dadah, Bukit Mertajam Seberang Prai.
- (ii) Pusat Pemulihan Dadah Tampoi, Johor.
- (iii) Pusat Pemulihan Dadah Besut, Terengganu.
- (iv) Pusat Serenti Tampin, Melaka.
- (v) Pusat Tahanan dan Pemulihan Dadah, Kuching, Sarawak.

Jumlah penghuni-penghuni di Pusat-pusat ini pada 26 Julai 1983 ialah seramai 876 orang seperti pecahan berikut:

<i>Pusat</i>	<i>Muatan</i>	<i>Bilangan Penghuni</i>
Pusat Pemulihan Dadah Bukit Mertajam	300	240

<i>Pusat</i>	<i>Muatan</i>	<i>Bilangan Penghuni</i>
Pusat Pemulihan Dadah Tampoi	300	255
Pusat Pemulihan Dadah Besut	130	101
Pusat Serenti Tampin	300	248
Pusat Tahanan dan Pemulihan Dadah Kuching	800	32
Jumlah	1,830	876

Kelima-lima buah Pusat Pemulihan Dadah yang ada telah diwujudkan dengan mengubahsuai bangunan-bangunan yang pada mula-mulanya digunakan bagi tujuan-tujuan lain.

- (i) Pusat Pemulihan Dadah Bukit Mertajam dahulunya adalah Rumah Pesakit Melarat yang ditadbirkan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat. Kos pembinaannya ialah sebanyak \$1,030,510.00.
- (ii) Pusat Pemulihan Dadah Tampoi dahulunya adalah Rumah Pesakit Melarat yang ditadbirkan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat. Kos pembinaannya ialah sebanyak \$1,105,430.00.
- (iii) Pusat Pemulihan Dadah Besut dahulunya adalah Hospital Daerah Besut yang ditadbirkan oleh Kementerian Kesihatan. Oleh kerana pembinaan hospital tersebut telah dilaksanakan pada masa yang sangat lama dahulu, maka kos pembinaannya tidak dapat dikesan.
- (iv) Pusat Serenti Tampin adalah sebahagian dari Kem Pasukan Ketujuh Polis Hutan yang telah diberi oleh pihak Polis untuk digunakan sebagai Pusat Serenti. Kos pembinaan bagi bahagian yang digunakan sebagai Pusat Serenti tidak dapat ditentukan.

- (v) Pusat Tahanan dan Pemulihan Dadah, Kuching Sarawak dahulunya adalah sebuah Penjara yang digunakan bagi kes-kes di bawah "Preservation of Public Security Regulation" yang ditadbirkan oleh Jabatan Penjara. Kos pembinaannya ialah sebanyak \$6.5 juta.

Perbelanjaan mentadbir dan menguruskan Pusat-pusat tersebut bagi tahun 1982 adalah seperti berikut:

Pusat Pemulihan Dadah Bukit Mertajam	\$327,775.00
Pusat Pemulihan Dadah Tampoi.	\$352,945.00
Pusat Pemulihan Dadah Besut.	\$637,920.00
Pusat Serenti Tampin (Peruntukan 1983—Pusat dibuka pada 18-4-83).	\$986,320.00
Pusat Tahanan dan Pemulihan Dadah, Kuching.	\$3.6 juta

BRUNEI MENGANGGOTAI ASEAN

56. Tuan Kee Yong Wee minta Menteri Luar Negeri menyatakan sama ada keinginan Brunei untuk menganggotai ASEAN telah ditetapkan serta peranan Malaysia dalam usaha untuk meyakinkan negara ASEAN yang lain untuk menerima keanggotaan Brunei dalam ASEAN.

Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie: Bagi menjawab soalan Ahli Yang Berhormat, sukalah saya memberitahu bahawa Kerajaan Brunei telah menyatakan keinginan mereka untuk menjadi anggota ASEAN. Perdana Wazir Brunei telah memberitahu Mesyuarat ke-16 Menteri-menteri ASEAN yang berlangsung dalam bulan Jun yang lalu bahawa perutusan rasmi berkenaan dengan hal ini akan disampaikan kepada ASEAN sebaik sahaja Brunei mencapai kemerdekaan penuhnya dalam bulan Januari 1984. ASEAN

pula mengalu-alukan niat Kerajaan Brunei tersebut. Pada waktu itu ASEAN akan memberikan jawapan rasminya pula untuk menerima keanggotaan Brunei di dalam ASEAN.

Sebagai negara jiran yang mempunyai hubungan tradisional yang amat rapat, Malaysia menerima dan menyokong kemasukan Brunei di dalam ASEAN. Kita yakin bahawa penyertaan Brunei itu akan mendatangkan faedah bersama kepada Brunei dan anggota-anggota ASEAN semuanya. Malaysia telah membuat penjelasan yang demikian kepada negara-negara ASEAN yang lain dan telah mendapat pengertian daripada mereka.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERLEMBAGAAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua

Aturan urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua sekarang." (9hb Ogos, 1983).

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya suka hendak memberitahu iaitu Rang Undang-undang Perlembagaan kena diluluskan pada hari ini. Oleh kerana masa sangat singkat dan ramai ahli-ahli yang hendak berucap tidak lebih daripada 10 minit.

3.33 ptg.

Dato Haji Othman bin Haji Abdullah: Tuan Yang Dipertua, saya suka menyambung ucapan saya kelmarin yang saya tangguhkan dalam masa saya menarik perhatian Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri kepada masa-masa hadapan negeri-negeri di negara kita ini termasuklah negeri Perlis. Walaupun

negeri Perlis itu pada masa ini kecil dan hanya mempunyai dua kawasan pilihanraya Parlimen, tetapi sudah beberapa kali pengulangan kaji tentang kawasan-kawasan Parlimen maka negeri Perlis telah dibekukan, cukuplah sebanyak dua sahaja.

Pada pandangan saya patut pada masa yang akan datang walaupun pada peringkat sekarang ini mungkin agaknya negeri Perlis tertinggal daripada dibincangkan. Tetapi patut pada masa yang akan datang negeri Perlis diberikan satu tambahan kerusi bagi kawasan Parlimen supaya negeri itu lebih mendapat perwakilan yang memadai bagi rakyat negeri Perlis oleh kerana rakyat negeri Perlis lebih merupakan daerah-daerah pertanian di mana Dasar Ekonomi Baru kita tertumpu di daerah-daerah seperti di negeri Perlis itu dan ini memerlukan perwakilan-perwakilan yang benar-benar berjuang untuk mendapatkan kemudahan-kemudahan bagi rakyat seperti negeri Perlis.

Mungkin sekarang saya katakan bahawa negeri Perlis tidak perlu untuk mendapatkan lebih kerusi Parlimen tetapi mungkin sekali lagi kita menimbangkan sekurang-kurangnya 10 tahun yang akan datang patut negeri Perlis itu diberikan peruntukan yang lebih.

Tuan Yang Dipertua, menyentuh soal perkara Fasal 5 yang bertujuan untuk meminda Perkara 46 Perlembagaan untuk membentuk mengenai pertambahan ini, tidaklah termasuk Dewan Negara. Dewan Negara ini rasanya telah dibuat pindaan di dalam pindaan Perlembagaan kita yang lalu tetapi pindaan Perlembagaan tentang keanggotaan Dewan Negara ini di samping menambah jumlah ahli Dewan Negara, tetapi mengurangkan kedudukan had masa yang diperuntukkan kepada ahli Dewan Negara mengikut Perlembagaan yang asal bagi negara kita. Perlembagaan

yang asal di negara kita ini, ahli Dewan Negara pada mulanya terbahagi kepada dua pasukan. Pasukan yang pertama, dilantik untuk selama 6 tahun dan pasukan yang kedua dilantik untuk selama 3 tahun dan kemudian bergilir-gilir dilantik selama 6 tahun tiap-tiapnya dengan tujuan supaya setiap kali perlantikan anggota Dewan Negara yang baru kita mempunyai ahli-ahli yang senior di dalam Dewan Negara.

Beberapa tahun sesudah merdeka kita memandang ini mungkin tidak perlu dan oleh kerana itu kita telah merubah Perlembagaan, merubah Perlembagaan yang menyebutkan di dalam Fasal 45 (3):

45 (3) "Tertakluk kepada peruntukan Jadual Ketujuh, tempoh jawatan seseorang ahli Dewan Negara ialah"

dulu 6 tahun sekarang sudah dipinda kepada 3 tahun.

" dan tempoh ini tidaklah tercatat oleh pembubaran Parlimen."

Jadi, di dalam pindaan Perlembagaan kita yang sebelum ini kita telah meletakkan had masa seseorang ahli Dewan Negara itu hanya 3 tahun sekali lantik, cukuplah begitu, Tuan Yang Dipertua, tetapi ada peruntukan yang lain yang menyatakan bahawa seseorang ahli Dewan Negara itu tidak boleh memegang jawatan atau menjadi ahli lebih daripada dua penggal, ertinya 6 tahun.

Pada faham saya, pada waktu dipinda Perlembagaan itu mungkin ada beberapa political pressure ataupun tekanan-tekanan politik yang menyebabkan terpaksa dipinda supaya lebih banyak orang-orang yang kita katakan ahli-ahli politik dapat diserapkan masuk menjadi anggota Parlimen melalui pintu Dewan Negara. Tetapi fungsi ini, kalau ini asasnya

maka asas yang seperti ini saya kata tidak sihat. Sebab saya katakan tidak sihat tujuan daripada wujudnya Dewan Negara bukanlah untuk memberi sesuatu pekerjaan atau menyenangkan hati orang yang tidak senang, tetapi wujudnya Dewan Negara merupakan sebagai suatu daripada dasar demokrasi kita setelah dia dibincangkan dengan begitu hebat, begitu hangat di dalam Dewan Rakyat di mana Dewan Rakyat itu mempunyai anggota-anggota pembangkang, maka panas di situ. Maka supaya Undang-undang itu dapat ditapis sekali lagi maka disampaikan kepada Dewan Negara untuk dibahaskan.

Pada pandangan saya, Tuan Yang Dipertua, kalau saya tidak faham tujuan Dewan Negara ini asalnya ialah untuk meletakkan orang-orang yang professional di dalam Dewan Negara ini yang lebih dihormati oleh bukan sahaja negara kita tetapi oleh negara-negara luar, tetapi oleh kerana negara kita waktu itu baharu mencapai kemerdekaan maka kita mencubacuba melantik orang-orang yang kita anggap boleh menjadi Ahli Dewan Negara. Kemudian, keadaannya sudah berubah daripada bentuk yang saya katakan tadi kepada tujuan mengisi kekosongan-kekosongan di dalam sudut politik maka tujuannya sudah lari. Oleh kerana itu pada pandangan saya Dewan Negara ini, pada saat sekarang ini tidak disentuh untuk meminda beberapa peruntukan baginya, tetapi bagi fahaman saya hendaklah dikekalkan Dewan Negara ini merupakan satu badan yang tertinggi di dalam Dewan atau Majlis Parlimen ini sebutannya pun tinggi, disebut dahulu Dewan Negara baharu Dewan Rakyat. Disebut dahulu Yang Dipertua Dewan Negara baharu disebut Yang Dipertua Dewan Rakyat. Maknanya dalam protokolnya Dewan Negara ini lebih selangkah ke atas daripada Dewan Rakyat, bukan bermakna kita ini orang kayangan, tidak, tetapi kedudukan Perlembagaan

begitu. Oleh kerana sebelum pindaan ini telah meletakkan Dewan Negara ini rendah, sehingga kedudukannya hanya kedudukan jangan tidak melepaskan batuk ditangga supaya awak jangan susah hati tiga tahun aku lantik awak lepas itu awak dapat pencen. Kalau dasar ini, Tuan Yang Dipertua, hendak kita tekankan untuk mencapai sesuatu kemajuan negara yang lebih pada masa yang akan datang maka kita akan merasakan keciwa di dalamnya.

Apa yang saya hendak tekankan dalam soal ini pada masa yang akan datang bukan orang yang macam saya ini hendak duduk di dalam Dewan Negara tetapi orang yang akan duduk dalam Dewan Negara iaitu orang-orang yang tidak ada berfikir terlalu mirip kepentingan politik melainkan kepentingan negara. Orang ini tidak sanggup ataupun tidak mampu untuk memasukkan atau mendedahkan dirinya di dalam parti politik, di dalam pemilihan umum seperti profesor-profesor, doktor-doktor yang tinggi-tinggi kelayakan seperti profesion-profesion yang tinggi yang mereka itu kalau tidak menjadi Ahli Dewan Rakyat pun mereka sanggup hidup lumayan tetapi fikiran, pandangan, kelayakan profesion mereka itu diperlukan oleh negara. Di mana kita hendak letakkan mereka. Kalau kita hendak suruh dia menjadi Ahli Dewan Rakyat, masuk pilihanraya, orang tujuh dia, orang hentam dia, dia tidak sanggup tetapi fikirannya, pandangannya, pendapatnya penting untuk negara.

Seperti misalnya Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz. Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz satu masa kita perlu, bukan satu masa sahaja, sekarang kita memerlukan fikirannya. Satu masa dahulu Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz ini pernah mengemukakan satu pandangan di luar Dewan bukan Ahli Dewan Rakyat, bukan Ahli Dewan Negara tentang masalah, kenapa umat Islam patut

menggadaikan tanah, menjual kerbau, kambing, menjual rumah-tangga untuk ke Mekah. Kenapa tidak dibuat satu perbadanan untuk menolong umat Islam dalam jangka panjang dan berbentuk ekonomi sehingga mereka boleh menunaikan fardhu Haji di samping itu meninggikan taraf ekonomi orang Islam.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup!

Dato Haji Othman bin Haji Abdullah: Tuan Yang Dipertua, saya minta maaf, saya ada perkara yang penting yang saya hendak sebutkan. Saya minta maaf. Saya minta izin, Tuan Yang Dipertua. Ini satu contoh, saya rasakan penting—kerana bagi saya inilah akhirnya hendak bercakap. Saya minta maaf, Tuan Yang Dipertua. Penting begini sehingga fikiran Ungku Abdul Aziz itu diterima dan akhirnya mendapat kejayaan. Jadi, kepada pemimpin yang akan datang, terutama golongan muda yang akan menjadi Perdana Menteri yang akan datang, saya harap ataupun kita mengharapkan Dewan Negara ini biarlah berbentuk begitu, ahli-ahli yang profesion duduk di sini, kepala-kepala yang botak-botak itu duduk di sini, memikirkan masalah negara. Kita hendak lawan Eropah dalam soal teknik, hendak lawan dunia dalam soal semua bidang, kalau di dalam Dewan Negara tidak ada orang-orang yang botak kepala memikirkan ini tentulah kita tidak dapat memberikan sokongan ataupun sumbangan yang lebih kepada pembangunan negara pada masa yang akan datang.

Tuan Yang Dipertua, saya ringkas—pendek-pendekkan. Agaknya Kerajaan telah memikirkan masak, cukuplah tiga tahun, alhamdulillah. Tetapi dalam bentuknya yang ada sekarang, bentuk Dewan Negara ini patut ada yang mewakili selain daripada orang-orang tertentu di dalam Perlembagaan ini mengikut

pandangan Yang Dipertuan Agong, ada satu golongan yang perlu juga kita ambil perhatian iaitu golongan ulamak. Golongan ulamak yang sekarang ini saya mendengar dalam berita-berita suratkhbar, 'tolonglah kami beri tempat', dia hendak masuk pilihanraya tidak boleh dapat, dia masuk parti politikpun tidak, tetapi apa salahnya dengan kemurahan hati Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri memilih seorang yang benar-benar ulamak. Ulamak mengikut istilah Perdana Menteri iaitu seorang pakar, seorang yang pakar di dalam agama. Lantik mereka itu duduk di dalam Dewan Negara seorang ataupun berdua untuk mengemukakan pandangannya di dalam soal-soal hukum dan undang-undang yang hendak dikemukakan setelah dilepaskan oleh Dewan Rakyat ke mari, apa pandangan ulamak tentang undang-undang itu. Apa pandangan dia tentang masalah-masalah yang seperti ini. Kalau terlepas pun tidak apa tetapi fikirannya akan dapat menolong kita pada membuat undang-undang atau rang undang-undang pada masa yang akan datang berdasarkan pada pandangan-pandangan ulamak.

Tuan Yang Dipertua, kita perhatikan tadi, misalnya, oleh kerana tidak ada menyebut ketentuan menentukan hari raya, hari puasa maka kita telah bercanggah di antara satu dengan lain. Oleh kerana itu, saya minta supaya ulamak ini patut mempunyai wakil kalau dia pun dikatakan golongan kecil (minority) di dalam negara kita ini mengikut Perlembagaan, golongan minoriti boleh diwakili seperti orang Ceylon, maka ulamak ini katalah minoriti orangnya, seorang berdua duduk di dalam Dewan.

Tuan Yang Dipertua, satu lagi yang akhirnya patut di dalam pindaan Perlembagaan ini, saya menarik perhatian Yang Amat Berhormat

Timbalan Perdana Menteri patut di dalam masa hendak membuat pindaan pada fahaman saya difikirkan juga dua fasal yang penting. Fasal yang penting, yang pertama tentang kedudukan Rukunegara yang lebih popular daripada Perlembagaan di negara kita ini. Di mana letaknya Rukunegara di dalam Perlembagaan kita.

Kalau orang mencabar apakah Rukunegara tuan-tuan ini berdasarkan kepada Perlembagaan, fasal manakah yang tercatat di dalam Perlembagaan ini yang menyebutkan ada Rukunegara. Kalau soal it diserahkan kepada saya, saya yang bodoh ini. Tuan Yang Dipertua, saya tidak dapat jawab. Sebab setelah saya balik-balik Perlembagaan ini memang tidak ada Rukunegara. Apa salahnya ini difikirkan oleh Kerajaan pada masa yang akan datang di dalam hendak meminda Perlembagaan setelah Fasal 3 Agama bagi Persekutuan. Fasal 3 (1) (2), (3) dan (4) sebelum masuk Fasal 4, masukkan Fasal 4 yang baharu iaitu haluan negara atau Rukunegara, masukkan Rukunegara di situ. Apa pun Rukunegara Malaysia ini begini, begini, ada istilahnya, ada keterangannya, ada sebabnya, ada itunya, ada ininya segala macam yang boleh setiap warganegara menumpukan perhatiannya kepada haluan negara ini. Inilah idealogi negara dan idealogi negara ini akan tertakluk di bawah suatu agama yang dirasmikan iaitu agama Islam. Jadi alangkah indah Perlembagaan kita ini kalau ini pun sudah mendapat perhatian oleh Kerajaan di dalam pindaan-pindaan Perlembagaan, tetapi kali ini tertinggal. Kalaulah pada masa yang akan datang kita akan mendengarnya pindaan yang seperti ini, kalau dapat dikemukakan di dalam Dewan ini saya rasa akan mendapat perhatian.

Kemudian, Tuan Yang Dipertua, ini penting sangat

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat sudah lanjut masa, ada lain-lain Yang Berhormat lagi.

Dato Haji Othman bin Haji Abdullah: Ya, sedikit lagi.

Yang keduanya, kedudukan agama Islam itu hendaklah dikawal melalui Perlembagaan dan beberapa pindaan perlu dibuat untuk pengawalannya.

Akhirnya, Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan tahniah kepada Kerajaan kerana pindaan ini dan malangnya oleh kerana masa ini terhad kerana saya ada banyak yang hendak saya sebutkan di sini, tetapi terhad sangat, iaitu perkara-perkara luput/hilang kelayakan dan sebagainya, tanah pesaka dan sebagainya, ada saya catatkan di sini, tetapi mudah-mudahan Kerajaan akan dapat mempertahankan semua hak-hak Perlembagaan dan rakyat negara ini.

Akhirnya, saya menyokong Rang Undang-undang ini dan mengharapakan supaya Kerajaan dapat membekalkan Rang Undang-undang Perlembagaan yang baru kepada setiap Ahli Dewan Negara dan Dewan Rakyat yang ada sekarang ini. Terima kasih.

3.52 ptg.

Tuan Haji Latip bin Haji Dris: Tuan Yang Dipertua, saya bangun turut sama menyokong pindaan Perlembagaan 1983.

Walaupun ramai Ahli-ahli Yang Berhormat telah memberi berbagai pandangan serta memberi sokongan yang tidak berbelah bahagi atas pindaan yang dikehendaki oleh Rang Undang-undang di hadapan Dewan sekarang, kepada saya sesuatu pindaan yang membina kepada Perlembagaan adalah perkara yang sangat-sangat diperlukan oleh rakyat dan negara bagi menjamin sebuah Kerajaan yang dipilih oleh rakyat untuk melindungi rakyat daripada segala ancaman yang tidak sihat. Dari itu sudah tentulah

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang bertanggungjawab berserta Ahli Kabinetnya sentiasa mengkaji dari masa ke masa atas segala perkara yang berkaitan dengan Perlembagaan demi kebaikan negara dan rakyat seluruhnya supaya segala yang bersangkutan dengan tadbiran negara boleh berjalan dengan lancar lagi. Dengan itulah Perkara 150 Perlembagaan memberi kuasa kepada Perdana Menteri untuk menasihatkan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong sebagai lambang kedaulatan dan Raja Negara atas segala perkara yang diperlukan oleh negara bagi yang tertentu.

Tuan Yang Dipertua, dengan keadaan yang demikian, saya berpendapat memang wajarlah Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menasihatkan Yang di-Pertuan Agong dalam perkara-perkara yang perlu oleh negara dan rakyat, misalnya, dalam masa darurat dan perubahan sistem atau perubahan dasar Kerajaan bagi kebaikan rakyat dan negara seluruhnya. Saya tidak nampak seseorang Perdana Menteri dalam negara kita ini yang dahulu mahupun yang ada sekarang membuat keputusan tanpa memikirkan segala sesuatu akibatnya. Apa-apa yang telah dibuat oleh Perdana Menteri adalah perkara yang disokong oleh segolongan besar rakyat di seluruh Malaysia. Oleh itu, saya yakin rakyat yang benar-benar cintakan bangsa dan negara tidak merasa bimbang dan takut atas segala pindaan Perlembagaan yang dibuat oleh pihak Kerajaan seperti Rang Undang-undang ini.

Kita tidak hairanlah jika pihak Pembangkang seperti dalam Dewan Rakyat tidak bersetuju dengan pindaan yang dikehendaki oleh Rang Undang-undang ini kerana mereka sebagai Pembangkang memang selalunya membangkang apa sahaja yang dibuat atau disyor oleh Kerajaan.

Rakyat pada keseluruhannya yakin dan percaya kepada kepimpinan 2M sekarang ini tidak ada niat untuk menyalahgunakan kuasa untuk meminda Perlembagaan seperti ini bagi tujuan yang tidak baik. Oleh itu, saya rasa tidak ada sebab mengapa kita takut kepada perkara yang dipinda dalam Akta ini.

Tuan Yang Dipertua, menyentuh berkaitan dengan seseorang yang dipilih menjadi Timbalan Yang Dipertua Dewan yang mulia ini, dengan kelulusan Rang Undang-undang ini ianya boleh bergiat dalam urusan perniagaan tanpa sekatan lagi. Saya rasa ini adalah satu perkara yang sewajarnya dan saya mengucapkan syabas kepada pindaan ini.

Bagi kami rakyat di Negeri Sarawak berterima kasih kepada Kerajaan Pusat kerana segala sesuatu bagi kepentingan rakyat, khususnya bumiputera telah termaktub dalam Perlembagaan. Walaupun demikian, kami juga berharap kepada Kerajaan Pusat supaya meneliti lagi perkara-perkara yang patut dipinda bagi memperkuatkan dan meninggikan lagi taraf kehidupan di dalam berbagai bidang. Sekarang genaplah 20 tahun Negeri Sarawak merdeka dalam Malaysia. Di bawah Perlembagaan yang ada sekarang dalam tempoh masa 20 tahun itu Negeri Sarawak dan rakyatnya telah jauh lebih maju dan hubungan muhibbah di antara rakyat di Semenanjung dan Sarawak kian bertambah erat lagi.

Tuan Yang Dipertua, mengenai Perkara 46 bagi penentuan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya, hampir 10 tahun sudah baru dibuat perubahan sekarang. Dalam tempoh masa 10 tahun itu tentulah bilangan pengundi telah bertambah begitu banyak. Bagi kawasan daerah-daerah luar bandar walaupun bilangan pengundi tidak begitu ramai jika dibanding dengan kawasan bandar, tetapi masalah kawasan yang begitu luas sukar bagi

Wakil-wakil Rakyat untuk pergi menemui rakyat di kawasan seperti itu. Jika keadaan kawasan di bandar walaupun bilangan pengundi lebih ramai, lebih-lebih lagi bagi kawasan pilihanraya di Negeri Sarawak, kawasan-kawasan luar bandar begitu luas dan sukar bagi seseorang Wakil Rakyat untuk memberi khidmat kepada pengundi-pengundi di tempat yang tertentu disebabkan masalah perhubungan dan lain-lain lagi. Oleh itu, saya berpendapat bagi kawasan pilihanraya luar bandar di mana terdapat begitu besar kawasannya walaupun bilangan pengundi tidak ramai hendaklah diambil perhatian oleh Suruhanjaya Pilihanraya supaya Wakil-wakil Rakyat dapat memberi khidmat lebih baik lagi. Saya yakin walaupun penentuan sempadan kawasan-kawasan pilihanraya kali ini tidak melibatkan Negeri Sarawak, apa yang kami harapkan apabila sampai masanya pihak berkenaan hendaklah meneliti keadaan kawasan-kawasan pilihanraya Parlimen dan Dewan Undangan Negeri di Sarawak supaya kepentingan dan kebaikan untuk rakyat di luar bandar dapat diambil perhatian dan tindakan oleh Wakil-wakil Rakyat di situ.

Tuan Yang Dipertua, mengenai perkara bagi menggantikan sebutan-sebutan mengenai 'Mahkamah Persekutuan' dengan sebutan "Mahkamah Agung", pada pandangan saya adalah sesuai sekali kerana negara ini sudah merdeka begitu lama. Manamana sebutan yang difikir kurang tepat hendaklah diganti dengan sebutan yang lebih sesuai dan tepat bagi satu-satu mahkamah, mahupun perkara-perkara yang lain lagi. Apa yang kami harapkan segala urusan Mahkamah Rendah mahupun Mahkamah Tinggi di seluruh negara menggunakan Bahasa Kebangsaan sejajar dengan Perlembagaan Negara, kedaulatan Raja-raja Melayu mahupun agama rasmi dan hak-hak asasi, lebih-lebih lagi hak-hak istimewa orang-orang

Melayu dan bumiputera di seluruh negara dapat dipertahankan oleh Perlembagaan sepertimana yang terdapat sekarang ini. Inilah menjadi harapan seluruh rakyat dalam negara ini bagi menjamin perpaduan yang berkekalan tanpa diubahsuaikan lagi.

Bagi mematuhi permintaan, Tuan Yang Dipertua, akhirnya sekali lagi saya menyokong sepenuhnya Rang Undang-undang ini.

4.00 ptg.

Tuan K. Kumaran: Tuan Yang Dipertua, saya berdiri menyokong Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri di Dewan yang mulia ini. Perlembagaan adalah satu dokumen yang paling penting dalam sebuah negara dan harus dipandang dari dua segi.

Yang Pertama, Perlembagaan haruslah kekal dalam fasal-fasalnya khasnya dalam hak-hak asasi yang diperuntukkan di dalamnya bagi menjamin kepada rakyat bahawa mereka bolehhidup dan menjalinkan perhubungan antara satu sama lain dalam satu suasana di mana hak dan harta mereka adalah terselamat. Tidak ada siapa pun yang boleh merampas hak dan harta mereka secara lain daripada apa yang ada dalam Perlembagaan dan undang-undangnya.

Yang kedua, Perlembagaan itu harus juga tidak begitu rigid atau ketat yang tidak mengambil kira dan menyerap unsur-unsur dan perubahan dalam suasana yang sentiasa beralih dan mewujudkan keperluan-keperluan yang baru. Jika terlalu ketat seperti itu sudah tentu bahawa hak seorang rakyat atau segolongannya ataupun perhubungan antara mereka akan terjejas dan syarat-syarat yang dikenakan itu tidak sejajar dengan keperluan-keperluan dalam konteks

rangkap politik, keselamatan dan kemajuan yang sentiasa berubah. Dengan keperluan seperti itulah saya merasa bahawa pindaan-pindaan yang dibawa ini adalah wajar dan dikehendaki.

Tiada siapa pun yang boleh mengatakan bahawa penambahan kawasan pilihanraya sebanyak 22 kawasan Dewan Rakyat dan 60 kawasan Dewan Undangan Negeri tidaklah perlu. Kita semua tahu bahawa pada masa ini terdapat setengah kawasan yang terlalu besar dari segi luasnya dan Wakil Rakyat yang dipilih itu tidak dapat melakukan ke merata kawasan dalam beberapa hari pun. Setengah kawasan pula mempunyai pengundi yang begitu ramai, kadangkala sepuluh kali ganda lebih daripada kawasan-kawasan yang lain. Walaupun keperluan luas sebuah kawasan terpaksa dipertimbangkan dengan jumlah pengundi adalah tidak lagi realistik jika setengah kawasan Parlimen itu mempunyai pengundi berjumlah lebih daripada 120,000.

Ada juga kawasan-kawasan Dewan Undangan Negeri yang mempunyai pengundi seramai 70,000 atau lebih walhal kawasan yang lain hanya mempunyai pengundi seramai 5,000 atau 6,000 sahaja. Kejadian ramainya pengundi membawa beban yang besar kepada Wakil Rakyat yang dipilih itu kerana Wakil Rakyat itu tidak dapat memberi khidmat yang cukup kepada kawasannya dan pada zaman ini perkhidmatan kepada pengundi di kawasan adalah amat didesakkan oleh pengundi-pengundi dan juga oleh parti-parti seperti Barisan Nasional.

Dalam menambah kawasan Pilihanraya ini saya hanya hendak menegaskan bahawa Suruhanjaya Pilihanraya haruslah menentukan bahawa sempadan kawasan-kawasan ini hendaklah ditentukan secara seimbang dalam keperluan semua kawasan dan semua keturunan rakyat Malaysia adalah terjamin.

Umpamanya walaupun rakyat Malaysia keturunan India menjadi 10% daripada jumlah penduduk negara ini, tidak ada satu kawasan pun di mana mereka adalah dalam majoriti atau dalam jumlahnya yang cukup besar untuk keturunan mereka akan dapat dicalonkan.

Di peringkat kawasan Dewan Undangan Negeri, sempadan-sempadan kawasan ditetapkan di banyak negeri yang difragmentkan atau memecahkan kedudukan mereka kerana itu rakyat kaum India terpaksa selalu bergantung kepada budi bicara dan murah hati orang yang lain, lama kelamaan suara mereka mungkin tidak dapat kedengaran di Parlimen ataupun di Dewan-dewan Undangan Negeri. Saya mintalah bahawa faktor ini harus diberi pertimbangan yang secukup-cukupnya oleh Suruhanjaya Pilihanraya nanti apabila Parlimen telah meluluskan pindaan untuk menambah kawasan-kawasan pilihanraya itu.

Yang kedua, selama kita rasa bahawa kita haruslah bertanggungjawab penuh ke atas nasib kita sendiri dari semua aspek. Walaupun kita telah merdeka selama 26 tahun, dalam bidang kehakiman kita masih bergantung kepada Privy Council di London sebagai peringkat kemuncak dalam proses kehakiman. Tidak banyak negara lagi yang bergantung seperti itu kepada bekas penjajahnya untuk menghakimkan hak rakyat yang sudah merdeka. Undang-undang dalam sesebuah negara adalah unik untuk keperluan negara-negara itu. Tidaklah wajar dari segi kedaulatan Parlimen kita ataupun dari segi keperluan masyarakat dan negara kita sendiri jika kita terus membenarkan hakim-hakim atau sistem judicial sebuah negara lain yang mempunyai sistem perundangan dan peruntukan undang-undang, suasana yang berlainan untuk menentukan nasib kita dalam satu-satu perbicaraan.

Pihak-pihak di London yang tidak percaya bahawa subversion komunis masih terdapat di negara kita dan keselamatan negara kita sentiasa terancam oleh anasir-anasir itu. Mereka tidak faham apakah sebabnya kita tidak dapat menghalalkan kepunyaan senapang-senapang ataupun hendak menghukumkan mati mereka itu ataupun mereka yang mengedar dadah. Mereka tidak seperasaan dengan kita. Jadi mereka memandang kepada undang-undang kita sebagai satu yang ganjil dan keterlaluan.

Pemansuhan rayuan ke Privy Council dalam konteks dan kemajuan bidang kehakiman dalam negara kita adalah satu yang patut dan wajar. Kita mempunyai peguam-peguam yang cukup berpengalaman untuk dilantik ke Mahkamah Agong kita sendiri untuk menentukan keadilan kepada semua. Nama hakim-hakim dan mahkamah-mahkamah kita memang sudah harum sejauh ini kerana kematangan mereka dan kebolehan hakim-hakim kita. Saya harap dengan mewujudkan Mahkamah Agong untuk menggantikan Mahkamah Persekutuan pada masa ini bahawa lebih ramai lagi hakim-hakim yang berkeelayakan akan dapat dilantik, dengan itu kita boleh menentukan bahawa kes-kes tidak akan sangat lambat untuk kedengaran.

Dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

4.10 ptg.

Tuan Tan Chang Soong: Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan Negara dalam Dewan yang mulia ini.

Saya percaya bahawa Perlembagaan negara harus menjadi satu dokumen semasa dan prinsip-prinsip asasnya boleh disesuaikan kepada perubahan

semasa. Akan tetapi apa yang mustahak khusus dalam sebuah masyarakat yang berbilang kaum seperti Malaysia adalah nyata bahawa sebarang pindaan kepada Perlembagaan perlu dibuat dengan berhati-hati dan penuh pertimbangan.

Perlembagaan Malaysia adalah satu kontrek di antara berbagai-bagai kaum di dalam negara kita keteguhannya terletak di dalam pengiktirafan bahawa masyarakat Malaysia adalah satu masyarakat yang berbilang kaum. Hakikat ini perlu ditekankan dan ditegaskan demi kepentingan jangka panjang negara kita, keteguhan ini bukan sahaja perlu dikekalkan bahkan juga perlu dikuatkan lagi. Sungguhpun kita perlu menghadapi kenyataan-kenyataan di dalam negara, kita perlu menentukan bahawa asas rasional dan persefahaman di antara berbagai kaum dikekalkan setiap waktu. Saya percaya pemimpin-pemimpin kita sedar tentang perkara ini.

Saya membangkitkan fasal ini dalam Dewan yang mulia ini bukan seolah-olahnya untuk mengulang-ulang sahaja akan tetapi adalah dibuat untuk mengingatkan kita bahawa kita perlu mengganggu Perlembagaan negara sebagai satu dokumen berdaulat yang mengikat hak-hak asasi rakyat Malaysia. Undang-undang agong ini perlu dihormati.

Tuan Yang Dipertua, kita telah pun diberitahu bahawa Pindaan-pindaan yang telah dicadangkan adalah perlu untuk menentukan bahawa pentadbiran negara dapat dijalankan dengan licin. Saya percaya bahawa ini adalah dilakukan atas sebab-sebab yang lebih baik supaya negara kita dapat terus maju untuk mencapai kejayaan yang lebih tinggi lagi. Saya juga percaya terdapat beberapa ketegangan-ketegangan yang tidak dapat kita elakkan sungguhpun kita mempunyai niat yang baik serta suci sekali. Akan tetapi walau apa juga ketegangan-ketegangan itu kita perlu

sentiasa dipandu oleh unsur-unsur berbilang kaum negara kita.

Kita tidak menyaksikan bahawa Perlembagaan negara kita telah pun dipinda beberapa kali pada masa yang lampau akan tetapi dalam prosesnya kita tidak harus membenarkan persefahaman asas di antara berbagai kaum di negara kita ini dilemahkan.

Tuan Yang Dipertua, sebahagian daripada pindaan kepada Perlembagaan mencadangkan bahawa keanggotaan Dewan Rakyat kita akan ditambah kepada 176 Ahli yang dibahagikan kepada negeri-negeri di Malaysia termasuk Wilayah Persekutuan.

Penyusunan semula kawasan-kawasan Parlimen di dalam negara kita perlu dibuat dengan berhati-hati untuk menentukan bahawa terdapat gambaran yang adil dari segi saiz, demografi dan topografi kawasan-kawasan termasuk laluan yang mencukupi. Dalam sistem demokrasi, prinsip kepentingan setiap undi perlu sama. Ini bererti bahawa undi yang dilakukan di dalam sesuatu kawasan tidak harus berbeza daripada undi lain yang dilakukan dalam kawasan yang lain, akan tetapi walau apapun faktor-faktornya untuk menentukan penyusunan semula kawasan-kawasan itu, kita perlu berusaha untuk menentukan bahawa tidak terdapat ketidakseimbangan sehingga keadilan penyusunan semula ini menjadi suatu persoalan. Saya berasa bangga bahawa Suruhanjaya Pilihanraya sebagai satu Suruhanjaya yang bebas tidak akan mengenyepikan keperluan untuk mengambil perhatian yang mencukupi supaya tidak menimbulkan spekulasi-spekulasi terhadap cara-cara sempadan pilihanraya disusun semula.

Tuan Yang Dipertua, tambahan yang dicadangkan kepada Artikel 46 Persekutuan memohon untuk menambahkan 22 Ahli kepada Dewan Rakyat dengan menambahkan

keahliannya kepada 176 Ahli. Seksyen kecil (2) Artikel tersebut juga membekal dengan jelasnya.

Dengan izin, Tuan Yang Dipertua, saya petik: "the Election commission shall, as soon as may be practicable after the publication of this Act in the Gazette, undertake the review referred to in that Clause or, if any such review had already commenced before such publication, continue with the review, and recommend such changes as they think necessary in order to comply with the provisions of Article 46 of the Constitution, as amended by this section, and of the Thirteenth Schedule to the Constitution".

Tuan Yang Dipertua, tujuan saya adalah untuk menimbulkan soal bagaimana angka 22 ini boleh diperolehi. Saya percaya bahawa angka ini adalah diperolehi dari satu asas yang rasional.

Terdapat beberapa negeri di dalam negara kita telah mendapat tambahan bilangan kerusi, sebagaimana dibekalkan dalam seksyen kecil (2) Artikel 46, proviso-proviso telah diperuntukkan untuk membolehkan kajian semula perubahan-perubahan yang difikirkan perlu oleh Suruhanjaya Pilihanraya selepas Akta ini dicetak.

Di sini, Tuan Yang Dipertua, timbullah keperluan untuk memberitahu kepada orang ramai latar belakang bagaimana angka 22 kerusi ini diperolehi ataupun siapakah yang menentukan tambahan bilangan ini pada keseluruhannya.

Kita telah diberitahu bahawa bilangan pengundi-pengundi telah bertambah. Oleh yang demikian, kita perlu menambahkan bilangan kerusi. Ini hanya menerangkan sebahagian sahaja daripada keperluan tambahan ini, akan tetapi terdapat juga beberapa soalan-soalan yang lain seperti di manakah

tambahan ini akan berlaku dan di negeri manakah tambahan akan dibuat dan mengapakah hanya jumlah begitu banyak tempat ditambah dan mengapa kawasan-kawasan tersebut sahaja.

Tuan Yang Dipertua, negara kita mengalami sistem demokrasi dan satu Kerajaan perwakilan. Marilah kita memperkekalkan kepercayaan ini dengan menanam keyakinan ke dalam fikiran rakyat kita terhadap proses pilihanraya kita. Kita telah mencapai kemajuan yang cemerlang dalam beberapa tahun kebelakangan, akan tetapi kita boleh lagi mencapai kejayaan yang lebih memuaskan untuk memperkekalkan prinsip demokrasi yang kita percaya. Oleh yang demikian kita perlu menentukan keanggotaan yang adil di dalam tiap-tiap kawasan pilihanraya di dalam negara kita. Saya percaya bahawa kita perlu mengurangkan ketidak seimbangan itu di antara kawasan-kawasan pilihanraya dari segi bilangan pengundi setakat mana yang boleh.

Dengan ini, saya ingin menyokong Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan negara. Sekian dan terima kasih.

4.18 ptg.

Tuan Haji Fadzil bin Ahmad: Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk turut menyokong Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Perlembagaan yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri semalam.

Tuan Yang Dipertua, rasa saya ramai rakan-rakan saya telah pun bercakap mengenai pindaan Rang Undang-undang ini. Dalam catatan saya beberapa perkara yang akan dibuat pindaan lebih kurang 12 perkara tetapi rasa saya tak payahlah saya untuk menghuraikan satu persatu ataupun untuk mempertikaikan, kerana saya rasa apa yang telah dibuat

oleh pihak pucuk pimpinan kita adalah satu perkara yang wajar dan kita patut bertimbang rasa, kerana mereka ini bukanlah satu kuasa ghaib untuk membuat sesuatu pindaan undang-undang ini, bukanlah mereka ini menerima wahyu dari Allah s.w.t. seperti mana Nabi Muhammad s.a.w. Oleh kerana mereka ini juga orang baru sepertimana kita juga maka tentulah ada kekurangan yang mana telah dirancang oleh pihak pucuk pimpinan kita. Jadi saya rasa perkara-perkara ini bagi pihak diri saya sendiri, saya menyokong penuh Rang Undang-undang ini kerana saya rasa Rang Undang-undang ini adalah satu Rang Undang-undang yang adil, yang dapat kita menjalankan Kerajaan kita untuk memajukan negara kita khasnya.

Tuan Yang Dipertua, menyentuh mengenai dengan pindaan menambah bilangan anggota Dewan daripada 154 kepada 176, Yang Berhormat sekalian telah pun mengetahui bahawa negeri Perlis tidak langsung terlibat. Bagi saya, saya tidak sedikit pun berasa kesal ataupun berasa jauh hati di atas perkara ini kerana kami negeri Perlis adalah sebuah negeri yang kecil, kalau pun ditambah kawasan Parlimen lagi maka mungkin masalah akan timbul bagi kami dari segi strategi politik. Jadi saya ucapkan syabas kepada pihak yang berkenaan kerana tidak menambah bilangan kerusi di negeri Perlis ini.

Tuan Yang Dipertua, sepertimana Yang Berhormat sedia maklum di negeri Perlis ini cuma ada dua kawasan Parlimen, tetapi bagi saya, saya ucapkan sebanyak-banyak terima kasih dan perasaan bangga saya kepada pucuk pimpinan kerana dua-dua orang Ahli Dewan Rakyat kami ini telah pun ditempatkan di satu tempat yang istimewa. Jadi dalam kiraan saya iaitu 100% Ahli Dewan Rakyat kami telah pun ditempatkan dalam satu-satu tempat yang begitu istimewa sekali, saya sekali lagi ucapkan terima kasih kepada pihak pucuk pimpinan kita.

Tuan Yang Dipertua, pindaan Rang Undang-undang ini mungkin adalah sesuai pada masa sekarang ini, tetapi pada satu masa nanti mungkin Rang Undang-undang ini akan berlaku pindaan lagi yang akan dilakukan oleh pucuk pimpinan kita, mungkin pada satu ketika nanti atau 10 tahun lagi mungkin Yang Amat Berhormat Dato Musa Hitam akan membuat pindaan Perlembagaan pada masa akan datang, tetapi bagi saya pindaan Rang Undang-undang Pelembagaan pada masa ini adalah cukup sesuai.

Tuan Yang Dipertua, oleh kerana negeri Perlis tidak ada tambahan kerusi, saya rasa untuk memberi sesuatu yang lebih adil kepada negeri Perlis, ada satu jalan tengah yang boleh kita lakukan.

Tuan Yang Dipertua, sekarang ini negeri Perlis ada dua orang Ahli Dewan Negara, oleh kerana mengikut dalam pindaan Perlembagaan ini negeri Perlis tidak termasuk dalam pertambahan kerusi Dewan Rakyat, tetapi saya berharap pucuk pimpinan sama ada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ataupun Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri patut memberi satu kerusi yang dilantik oleh Yang Di-pertuan Agong iaitu kerusi Dewan Negara bagi kepada wanita di negeri Perlis, kerana sepanjang yang saya tahu negeri-negeri dalam Persekutuan Tanah Melayu ini, negeri Perlis sahaja yang tidak ada wakil Dewan Negara iaitu terdiri daripada wanita. Jadi saya rasa kekosongan itu masih ada lagi dalam ingatan saya iaitu kerusi Dewan Negara yang boleh dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong.

Tuan Yang Dipertua, banyak rakan-rakan saya menyebut berkenaan dengan kedudukan Ahli Dewan Negara. Jadi ada yang mengatakan supaya Ahli Dewan Negara ini tidak payah dikira termnya, tidak payah dikira 3 tahun sampai dua "term" 6 tahun patut disambung lagi. Tetapi

untuk tidak melibatkan pindaan Perlembagaan ini ada jalan tengah lagi, jadi saya rasa kepada pihak yang tertentu melihat frustrasi yang ada pada Ahli-ahli Dewan Negara, maka pada masa tibanya pilihanraya dapat pihak-pihak atasan atau pihak-pihak pucuk pimpinan kita dapat memberi kerusi juga kepada Ahli-ahli Dewan Negara untuk bertanding di peringkat Dewan Rakyat dan juga di peringkat Dewan Negeri. Ini adalah satu jalan tengah untuk memberi ganjaran ataupun peluang yang lebih kepada Ahli-ahli Dewan Negara. Inilah satu jalan tengah yang tidak payah melibat pindaan Perlembagaan ini. Jadi saya rasa pihak pucuk pimpinan kita boleh memberi peluang ini kepada Ahli-ahli Dewan Negara yang menunjukkan potensi yang baik untuk memimpin negara ini atau untuk memberi khidmat kepada rakyat.

Tuan Yang Dipertua, mengenai memberi kuasa kepada Setiausaha Parlimen dan juga Timbalan-timbalan Menteri, saya rasa ini adalah satu perkara yang wajar dan dengan pindaan ini, maka dapatlah meringankan sedikit sebanyak tugas-tugas Menteri-menteri dan juga Timbalan Menteri. Pada masa sekarang ini kita tengok Setiausaha-setiausaha Parlimen tidak boleh membentangkan sesuatu dalam Dewan Negara, dengan terpindanya Perlembagaan ini maka Setiausaha-setiausaha Parlimen dapat membentangkan sesuatu ataupun Rang Undang-undang di dalam Dewan Negara ini. Jadi saya rasa dengan ini dapat pucuk pimpinan melatih Setiausaha-setiausaha Parlimen ini yang bakal menggantikan tempat Menteri-menteri yang ada sekarang ini.

Saya rasa, saya telah pun berjanji tidak akan mempertikaikan banyak berkenaan dengan Rang Undang-undang ini dan apa yang telah digubalkan, apa yang telah difikirkan

oleh pucuk pimpinan kita ini adalah wajar sekali dan tidaklah payah kita banyak mempertikaikan dalam masalah Perlembagaan ini, dan dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya sekali lagi menyokong sepenuhnya pindaan Rang Undang-undang Perlembagaan ini.

4.28 ptg.

Tuan Ishak bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, terlebih dahulu saya mengucapkan berbanyak terima kasih di atas peluang yang diberi oleh Tuan Yang Dipertua untuk saya menyampaikan sedikit sebanyak mengenai dengan Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 ini.

Tuan Yang Dipertua, saya bangun menyokong sepenuhnya pindaan Perlembagaan 1983 ini sepertimana yang telah dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat sebentar tadi dan memandangkan keadaan sekarang ini iaitu di bawah pimpinan '2M' yang matlamatnya kepada "Bersih, Cekap dan Amanah" dan mengikut suasana keadaan perkembangan politik dan suasana perkembangan negara kita pada masa ini, maka amat sesuai sekali pindaan ini dikemukakan dan sepatutnyalah kita semua memberi sokongan dan meluluskan pindaan-pindaan yang dikemukakan pada hari ini, semoga dengan pindaan-pindaan ini akan banyak memberi faedah kepada Kerajaan dan kepada seluruh rakyat di negara ini.

Oleh sebab telah banyak diperkatakan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat rakan saya sebentar tadi dan pada petang semalam, maka saya tidak menyentuh banyak perkara, hanya saya suka menyentuh berkenaan Perkara 46 iaitu penambahan kerusi Dewan Rakyat dan juga Dewan Undangan Negeri yang berjumlah sebanyak 176 kawasan dan berikutan dengan ini anggota-anggota Dewan juga akan bertambah. Oleh sebab

pindaan kawasan Dewan Rakyat diperuntukkan oleh Perlembagaan kita dalam tempoh 8-10 tahun, maka Perlembagaan bolehlah dibuat pindaan dari masa ke satu masa dan juga masa sekarang ini tempoh itu adalah tempoh yang sesuai sekali.

Timbalan Yang Dipertua
mempengerusikan Mesyuarat

Saya suka menarik perhatian kepada Suruhanjaya Pilihanraya atau Kerajaan sendiri bahawa pemecahan dan penambahan kerusi bagi Dewan Parlimen ini hendaklah juga diambil kira, selain daripada diambil kira tentang penambahan bilangan pengundi-pengundinya, maka keluasan kawasan juga patutlah diambil kira bagi satu-satu kawasan pilihanraya Parlimen kerana keadaan sekarang kita dapati ada di antara kawasan-kawasan pilihanraya itu yang Wakil-wakil Rakyat tidak sempat membuat lawatan berjumpa dengan pengundi-pengundinya, berjumpa dengan rakyatnya dan melaksanakan projek-projek pembangunan yang sepatutnya. Kita tidak dapat nafikan bahawa masih ada kawasan-kawasan pilihanraya kita yang masih belum ada kemudahan-kemudahan asas, yang masih terdapat jalan-jalan tanah merah dan masih kebelakangan dari segi pembangunan, kemudahan-kemudahan kesihatan, pelajaran dan sebagainya.

Jadi, saya suka menekankan dalam masa yang pendek ini supaya diambil kira kawasan-kawasan yang luas bersama selain daripada diambil kira penambahan pengundi-pengundi. Kalau diambil kira di segi penambahan pengundi sahaja harus tumpuan akan diberi di kawasan-kawasan bandar padahal pada kawasan-kawasan bandar ini telah sedia ada kemajuannya, kemudahan asasnya dan mudah sekali untuk Wakil Rakyat membuat pertemuan antara Wakil Rakyat dengan pengundi-pengundi dan sebagainya. Jadi hal-hal ini ada

kaitannya dengan pembangunan dan mengenai dengan dasar Kerajaan kita di bawah pimpinan 2M ini iaitu untuk menggembelikan tenaga rakyat bekerja lebih kuat supaya Wakil Rakyat akan menjadi satu tenaga penggerak kepada Kerajaan membantu Menteri-menteri yang berkenaan untuk rakyat lebih bekerja kuat dan rakyat berubah sikap dari satu masa ke satu masa sampai ke matlamat yang segera dan yang dihayati oleh pemimpin-pemimpin kita.

Seterusnya mengenai dengan pindaan Perkara 43A dan 43B begitulah juga adalah diharap dengan pindaan ini Setiausaha Parlimen dan Timbalan Menteri akan dapat memberi tenaga yang lebih berkesan, akan membantu Menteri-menteri masing-masing dalam usaha semua segi, semua lapangan dan janganlah pula melebihi batasan yang sedia ada. Dengan cara ini kita akan dapat melahirkan pemimpin-pemimpin lapisan dari satu masa ke satu masa.

Tuan Yang Dipertua, oleh sebab saya akan memberi peluang kepada kawan-kawan saya sebentar lagi, sekali lagi saya dengan sukacitanya menyokong penuh Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 ini.

Sekian, Terima Kasih.

4.34 ptg.

Tuan Jaafar bin Harun: Tuan Yang Dipertua, saya bangun mohon izin bercakap sepatah dua untuk mengambil bahagian menyokong dalam Rang Undang-undang yang bernama Suatu Akta untuk meminda Perlembagaan yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri kita pada hari semalam.

Tuan Yang Dipertua, Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan ini pada pendapat saya memang sudah

sewajarnya kita lakukan yang mana saya fikir sudah sepatutnya lebih dahulu lagi kita jalankan kerana Rang Undang-undang ini bertujuan untuk membuat beberapa pindaan-pindaan tertentu kepada Perlembagaan negara kita kerana ianya menjelaskan kedudukan negeri-negeri terutama Wilayah Persekutuan dengan negeri Selangor.

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) ini juga bertujuan memberi kuasa kepada Timbalan-timbalan Menteri kita, Setiausaha-setiausaha Parlimen kita bagi menjalankan kewajipan masing-masing membantu Menteri-menteri yang berkenaan dalam masa-masa yang tertentu. Dengan itu juga, Tuan Yang Dipertua, pentadbiran Kerajaan kita sama ada dari segi dasar dan sebagainya dapat kita jalankan dengan lebih lancar lagi sesuai di bawah pucuk pimpinan kita Yang Amat Berhormat Dato' Seri Dr Mahathir melaksanakan dasar Bersih, Cekap dan Amanah.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak menyentuh banyak dalam pindaan Perlembagaan ini kerana ramai rakan-rakan yang telah bercakap dan ada lagi yang akan bercakap sementelahan pula masanya terhad. Menyentuh pindaan Perkara 46—"Keanggotaan Dewan Rakyat" di bawah Fasal 5 (1), Rang Undang-undang ini bertujuan meminda Perkara 46 Perlembagaan mengenai pertambahan kerusi dalam anggota Dewan Rakyat dan berikutan dengan itu juga peruntukan pertambahan kerusi dalam anggota Dewan Negeri dalam negeri-negeri di negara kita ini juga diadakan. Perkara ini juga memang sudah sepatutnya kita lakukan kerana memandangkan pertambahan bilangan penduduk-penduduk di negara kita ini telah bertambah-tambah ramainya dan begitu berkembang sekali dari setahun ke setahun. Jadi Kerajaan kita yang demokrasi ini sentiasa memberi peluang yang liberal kepada rakyatnya

yang berbilang bangsa dalam negara kita ini bersama-sama mentadbirkan Kerajaan.

Jika pada tahun 1974 dahulu kita mempunyai Ahli Dewan Rakyat seramai 154 orang tetapi dengan pindaan Perkara 46 di bawah Fasal 5 (1) ini keanggotaan ahli Dewan Rakyat menjadi seramai 176 orang iaitu merangkumi semua negeri-negeri kecuali negeri Perlis dan negeri Sarawak iaitu bertambah seramai 22 orang. Oleh itu dengan bertambahnya beberapa buah kerusi lagi dalam anggota Dewan Rakyat ini, ini menambah jelaskan lagi kepada rakyat dalam negara kita ini untuk memberi peluang kepadanya bersama-sama mentadbirkan negara kita ini melalui pilihanraya. Rakyat memang sudah sepatutnyalah dan tidak ragu-ragu lagi untuk mengucapkan terima kasih kepada pucuk pimpinan Kerajaan kita, khususnya Yang Amat Berhormat Dato' Seri Dr Mahathir dan Yang Amat Berhormat Dato' Musa, Timbalan Perdana Menteri kita.

Tuan Yang Dipertua, saya sebagai daripada kawasan Parlimen Jekebu, Negeri Sembilan, bersyukurlah kepada Tuhan dan mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Kerajaan kita kerana telah dapat memperuntukkan sebanyak satu kerusi tambahan lagi dalam keanggotaan Dewan Rakyat dalam Negeri Sembilan, kerana buat masa sekarang ini Negeri Sembilan mengandungi 6 daerah iaitu terdiri daripada 6 orang anggota Dewan Rakyat tetapi pada hari ini Negeri Sembilan telah mewujudkan sebuah daerah baru, maka saya fikir tentu sekali ataupun memang wajarlah ditambah satu kerusi anggota Dewan Rakyat bagi Negeri itu, mungkin barangkali sebagai daerah baru, daerah Jempol.

Tuan Yang Dipertua, maka dengan bertambahnya anggota Dewan Rakyat itu pada pendapat saya dan saya

menyeru ataupun saya berharap kepada Kerajaan pula supaya meneliti dan mengambil kira pula akan bilangan anggota-anggota Dewan Negara kita sama ada pertambahan kerusinya dapat diperhitungkan untuk diselaraskan dengan keanggotaan Dewan Rakyat. Ini juga akan memberi peluang lagi kepada rakyat dalam negara kita supaya tampil bersama-sama dalam Kerajaan kita ini.

Oleh itu, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang ini diluluskan.

4.39 ptg.

Dato' Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua saya juga ingin mengeluarkan sedikit pendapat dalam perkara pindaan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu.

Tuan Yang Dipertua, yang pertama sekali saya mengucapkan tahniah kepada pihak Kerajaan ataupun kepada Peguam Negara yang telah membuat satu perubahan di dalam pindaan Undang-undang pada kali ini. Undang-undang pada kali ini telah dikatakan naskah sahinya ialah bahasa Inggeris, yang bererti Perlembagaan Malaysia kita ini ialah diakui dalam bahasa Inggeris, tidak dalam Bahasa Malaysia. Maka segala perkara-perkara yang hendak dipinda itu jika diikuti pindaan-pindaan yang lepas, maka digunakanlah ayat-ayat dalam bahasa Inggeris yang hendak dipinda. Tetapi pada kali ini nampaknya sudah dibuat berlainan sekali. Benda yang hendak dipinda itu dengan syarahan-syarahannya semua di dalam Bahasa Malaysia. Saya ucapkan tahniah. Saya percaya ini satu daripada kebolehan Kerajaan kita sekarang ini membuat begitu dan saya berharap pada masa yang akan datang langkah ini patut dijalankan terus tidaklah sebagaimana yang lepas-lepas.

Kalau sekiranya menurut yang lepas-lepas, saya baca seumpama pindaan, katakanlah Fasal 9. Dalam Fasal 9 yakni dikatakan:

“(1) Perkara 57 Perlembagaan adalah dipinda—

(a) dengan menggantikan perenggan (b) Fasal (1) dengan perenggan (b), yang berikut:

“(b) dua orang Timbalan Yang Dipertua dari kalangan anggota Dewan;”;

Ini yang dibuat sekarang ini. Itu yang saya katakan syabas. Kalau menurut dahulu dia tidak begitu. Kalau pindaan-pindaan yang lepas nanti dia kata dengan menggunakan perenggan (b) Fasal 1 dengan Perenggan (b) yang berikut. Tidak disebut dengan bahasa Melayu, disebut dalam bahasa Inggeris:

“(b) Two Deputy Speakers from among members of the House;”;

Yang biasa diguna begitulah biasanya. Tetapi pada kali ini berlainan.

Saya yang pertama sekali mengucapkan tahniah di atas perubahan yang dibuat ini dan saya berharap Kerajaan akan turut denai ini sampai bila-bila supaya orang-orang yang seperti saya yang tidak dapat menguasai bahasa Inggeris ini dapat mengikuti pindaan-pindaan itu. Adapun pindaan-pindaan yang lepas saya tidak dapat mengikut dengan sepenuhnya kerana saya tidak mengerti bahasa Inggeris.

Dalam pindaan-pindaan yang dibuat ini, walaupun perkaranya lebih kurang sebanyak 12 perkara telah dipinda, tetapi saya biasa mengemukakan di dalam Dewan yang mulia ini pindaan Perlembagaan tidaklah boleh dibuat sebagaimana pindaan kepada undang-undang yang biasa kerana Perlembagaan ini adalah jiwa kepada negara itu.

Perkara hendak meminda undang-undang hendaklah ditetapkan masanya, seumpama sepuluh tahun sekalikah. Tetapi ini tidak, nampaknya dipinda selalu sahaja dengan tidak ada dihad dan banyak perkara-perkara yang patut dipinda lagi bukan 12 perkara ini, sebagaimana yang kita selalu baca dalam surat-suratkhabar dikemukakan beberapa perkara yang patut dikemukakan dipinda. Tetapi nampaknya tidak ada. Satu daripada perkaranya sebagaimana yang disuarakan oleh bekas Perdana Menteri kita Yang Amat Mulia Tunku Abdul Rahman dalam perkara hal agama. Apabila pertelingkahan telah berlaku berkenaan dengan Puasa dan berkenaan Hariraya maka Yang Amat Mulia Tunku Abdul Rahman telah memberi pandangannya patut Perlembagaan Malaysia ini dipinda. Tetapi dalam pindaan kali ini tidak ada dalam perkara agama. Saya juga telah mengemukakan beberapa kali di dalam Dewan yang mulia ini supaya perkara-perkara yang seumpama ini dipinda.

Seumpama menambah kuasa kepada Mahkamah-mahkamah Syariah. Walaupun di dalam jadual ke 9, kuasa Negeri itu, perkara kuasa agama itu terletak dalam negeri tetapi Mahkamah-mahkamah Syariah yang ditubuhkan di dalam negeri itu hendaklah kuasanya itu ditetapkan oleh Parlimen. Ketetapan yang diberi sekarang ini tidak memuaskan kepada orang-orang Islam dalam negara ini. Mereka itu mengemukakan bermacam-macam perkara dan saya berpendapat cara ini patutlah Parlimen ini kalau hendak membuat pindaan pindalah menyeluruh termasuk pindaan-pindaan seumpama itu. Tidaklah lagi sebagaimana yang ada sekarang ini memalukan kuasa-kuasa, hukum denda dan bicara itu kepada Mahkamah Syariah tidak dipinda di dalam Perlembagaan kita. Begitulah juga saya nampak perkara-perkara yang berhubung dengan orang Islam

dalam menjalankan hal-hal agama Islam.

Walaupun perkara itu kalau hendak dipinda dibawa di dalam Parlimen iaitu di Dewan Rakyat dan Dewan Negara tetapi kedua-dua Dewan ini mempunyai ahli-ahlinya yang beragama Islam dan bukan beragama Islam. Pada pendapat saya patut dibuat kajian yang halus adakah undang-undang yang khusus kepada orang-orang Islam untuk dilakukan oleh orang Islam sendiri itu patut dibawa di dalam Dewan ini dan pengundiannya keseluruhan kepada ahli-ahli Dewan? Pada pendapat saya ini tidak kena. Perkara-perkara yang khas kepada orang Islam menurut agama Islam iaitu agama yang dikatakan agama negara maka kalau hendak dijalankan ke atas orang Islam sahaja sepatutnya undi-undi yang berhubung dengannya di dalam kedua-dua dewan ini sepatutnya kepada orang Islam sahaja dan kalau dibuat begitu, ini berhajat kepada perubahan di dalam perlembagaan. Perkara ini telah ditinggalkan.

Banyak perkara-perkara yang lain lagi yang berhubung perkara ini. Sebab itu saya fikir, Perlembagaan ini saya sokong kerana perkara yang dikemukakan oleh Kerajaan ini bagus, molek tetapi ada perkara-perkara lain lagi yang patut diberi perhatian oleh Kerajaan dengan jalan lantikan Jawatan-jawatan itu untuk melicinnya ataupun sebagainya. Saya tidak tahu cara-cara hendak buat itu.

Perkara-perkara yang lain, walaupun saya boleh mengemukakan, saya fikir untuk memendekkan masa memadai dua perkara yang saya kemukakan di sini, iaitu satu, berkenaan terjemahan undang-undang ini iaitu walaupun bahasa sahihnya bahasa Inggeris tetapi digunakan bahasa Melayu dalam menggunakan ayat-ayat (wordingnya) itu. Saya harap perkara ini akan berkekalan.

Kedua, berkenaan dengan perkara hal agama. Perkara ini patut tidak ditinggalkan dan saya berharap pindaan yang akan datang termasuk perkara ini semua sekali.

Sekianlah dan dengan ini saya sokong pindaan yang ada ini.

4.49 ptg.

Puan Nen Abidah binti Abdullah:
Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyokong pindaan Perlembagaan yang dibincangkan dengan panjang lebar dalam Dewan ini bermula dari semalam lagi.

Saya bangun untuk mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang telah memandang berat terhadap Perlembagaan negara ini dan di atas keberaniannya itu sekali lagi diucapkan setinggi tahniah dan terima kasih. Kuasa membuat undang-undang adalah hak Parlimen maka sudah tentu Yang Amat Berhormat sebagai Perdana Menteri telah membawa perkara ini dalam Dewan Rakyat. Pindaan ini juga dibuat sudah tentu dapat mengambil langkah-langkah yang bijak dan wajar bagi memperbaiki lagi keadaan-keadaan yang ada yang telah tersedia dalam Perlembagaan Persekutuan.

Saya suka membawa perhatian Dewan yang mula-mula ialah keanggotaan Dewan Rakyat, pindaan Perkara 46 (1). Dewan Rakyat hendaklah terdiri daripada 176 anggota Dewan Rakyat yang dipilih. Dalam bilangan 176 anggota, 23 orang sahaja dari negeri Perak yakni hanya bertambah dua daripada masa-masa yang lalu. Pertambahan dua orang daripada negeri Perak adalah sangat sedikit oleh kerana Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri faham bahawa negeri Perak ialah satu negeri yang luas dan juga penduduk-penduduknya bertambah dari semasa ke semasa, maka adalah wajar bagi Perlembagaan yang akan diluluskan ini

menambahkan lagi bilangan sehingga empat orang lagi yakni bilangan sampai 27 kerusi.

Saya faham perkara seperti yang demikian memandangkan negeri Perak penduduk-penduduknya bertambah dari satu masa ke satu masa, contohnya ada kawasan-kawasan yang terdiri daripada satu kawasan pilihanraya, tetapi diawasi oleh dua orang Pegawai Daerah. Ini adalah menyusahkan Wakil Rakyat dan Pegawai-pegawai Daerah yang hendak menjalankan tugas mereka. Wakil-wakil Rakyat yang dikehendaki menemui pengundi-pengundinya adalah menjadi satu masalah yang besar, satu perkara yang mustahil boleh Wakil-wakil Rakyat ini menemui pengundi-pengundinya ke semua sekali. Jadi, kita nampak tugas-tugas Wakil Rakyat adalah berat. Pernah seorang Wakil Rakyat yang tidak boleh balik langsung satu hari ke rumahnya kerana menghadiri majlis-majlis yang diadakan oleh rakyat dan sekiranya mereka tidak hadir maka rakyat akan mengutuk, inilah Wakil Rakyat yang kita pilih, dan dia kita panggil pun tidak datang.

Jadi, oleh kerana pada masa-masa yang lalu Suruhanjaya Pilihanraya dalam masalah menentukan kawasan juga mengeneipkan fikiran ketua-ketua parti, umpamanya ketua-ketua parti amat mengetahui kawasan-kawasan yang akan masuk dalam kawasan mereka atau di luar kawasan mereka, sekalipun Suruhanjaya Pilihanraya ini tidak terikat ataupun bebas dari mana-mana parti. Saya berharap Suruhanjaya sebanyak sedikit mestilah mengambil kira supaya fikiran daripada ketua parti tidak diketepikan.

Kawasan-kawasan yang kita pandang luas, Tuan Yang Dipertua, seperti kawasan pilihanraya Parit, Menglembu dan Kinta, Parit sampai kepada Pusing masuk kepada Gunung Hijau dan mengiring, ertinya ditengah-tengahnya dimasuki oleh kawasan lain.

Begitu juga kawasan Menglembu masuk kepada kawasan-kawasan Batu Gajah, Kinta sebahagiannya masuk kepada Menglembu. Ini menyusahkan Wakil Rakyat dan juga menyusahkan kita berhubung dengan ahli-ahli UMNO yang terpaksa berlain bahagian dan juga lain Wakil Rakyat.

Dari segi pentadbiran, misalnya Jabatan Air, Telekom, JKR termasuk pula kepada bahagian yang lain. Kadang-kadang terputus bekalan air, susah hendak dicari di mana Jabatan ini boleh membetulkan bekalan air ataupun bekalan api dan sebagainya. Jika pertambahan kawasan yang baru ini dilaksanakan dan pertambahan yang lebih sedikit maka bolehlah diberi kepada kuota wanita kerana wanita selalunya beralah. Ada kalanya orang lelaki lebih, ertinya lebih kuat sedikit, pergi berjumpa itu pergi berjumpa orang ini lebih dapat dan wanita tidak dapat maka eloklah kawasan yang baru itu diberikan kepada kuota wanita dan dilebihkan kawasan-kawasan luar bandar.

Selain daripada itu jika kawasan pilihanraya ditambah maka tidaklah ada halangan pula, bilangan ahli Dewan Negara juga ditambah. Dan saya mahu juga supaya bilangan Dewan Negara terdiri daripada ramai sedikit wanita. Pada hari ini kita juga mengucapkan terima kasih kerana bertambah seorang lagi wanita dan baru sebentar tadi wakil dari Perlis telah menyuarakan juga supaya Perlis ada wakil wanita. Terima kasih, kerana baru seorang sahaja kita mendengar hendak membela hak wanita. Jadi, saya menekankan juga bila bilangan Dewan Negara ini ditambah saya mohon supaya Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri mengambil ingatan dan perhatian iaitu Timbalan Yang Dipertua Dewan Negara juga hendaklah dilantik dari seorang wanita. Sebab saya menekankan suoaaya wujudnya Timbalan Yang Dipertua Dewan Negara dari wanita

kerana pandangan saya tugas yang dijalankan oleh Timbalan Yang Dipertua tidaklah begitu berat, wanita boleh buat, berilah peluang ini kepada wanita.

Timbalan Yang Dipertua: Betul.

Puan Nen Abidah binti Abdullah: Baru-baru ini, dalam Persidangan Mengenai Palestin yang diadakan di Malaysia, Pengerusinya juga adalah seorang wanita. Ini adalah persidangan peringkat dunia yang diadakan di Malaysia, ini pula seperti kita di Malaysia ini. Ini menunjukkan bahawa di masa kini wanita sudah boleh membuat kerja sebagaimana yang dibuat oleh orang lelaki.

Oleh itu, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong pindaan Perlembagaan ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Tuan Haji Ariffin Haji Salleh.

4.56 ptt.

Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh: Tuan Yang Dipertua, terima kasih atas peluang yang diberikan kepada saya. Saya turut bersama-sama dengan rakan-rakan yang lain untuk menyokong Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) yang ada dihadapan kita sekarang ini.

Sukalah saya menyentuh dua tiga perkara sahaja. Pertama, mengenai tambahan kawasan-kawasan pilihanraya. Saya tidak hendak huraikan apa lagi sebab banyak telah dikatakan oleh rakan-rakan saya mengenai penambahan kawasan ini. Cuma dalam masa Suruhanjaya Pilihanraya hendak menetapkan kawasan-kawasan pilihanraya yang baru ini, saya sukalah hendak mengesyorkan satu perkara yang pada hemat saya amat mustahak iaitu daerah-daerah mengundi yang ada sekarang ini ialah yang dibuat lebih daripada 10 tahun yang lampau.

Pada masa itu, pada masa yang lebih daripada 10 tahun itu kalau dikira barangkali tidaklah pembangunan yang begitu banyak, umpamanya biasa tempat-tempat membuang undi ini sekolah-sekolah. Dalam masa 10 tahun yang lampau itu barangkali tidak banyak sekolah-sekolah maka ditetapkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya satu kampung rakyat atau penduduk di situ terpaksa keluar mengundi ke sekolah yang ada pada masa itu yang kira-kira 4-5 batu jauhnya dari kampung mereka.

Tetapi dengan keadaan sekarang ini, pembangunan yang begitu pesat, sekolah baik, dewan orang ramai dan sebagainya telah pun kita buat, Kerajaan telah adakan maka tempat-tempat mengundi ini ataupun daerah-daerah mengundi ini perlulah dikaji semula dan saya kira dalam masa Suruhanjaya Pilihanraya hendak menentukan kawasan-kawasan pilihanraya dan hendak menetapkan dan hendak diluluskan oleh Dewan Rakyat yang akan datang dan Suruhanjaya Pilihanraya barangkali hendak gazette tempat-tempat ataupun nama-nama daerah mengundi seluruh negara kita ini, maka patutlah perkara ini dikaji selalu dan diubahsuai selalu dalam masa pindaan yang akan datang ini. Saya yakin perkara ini sudah pun disebut oleh pihak rakyat atau pihak kepada Suruhanjaya Pilihanraya tetapi saya kira tidak menyeluruh, barangkali yang diberi satu kes, dibuatlah atau dikaji satu kes. Tetapi dengan adanya pindaan kawasan menyeluruh ini eloklah sekali lalu dikaji secara menyeluruh dan diubahsuai tempat-tempat membuang undi ini atau daerah-daerah mengundi yang ada di seluruh negara kita ini.

Saya juga sebagaimana rakan-rakan yang lain turut menyokong sekiranya anggota-anggota Dewan Rakyat sekarang ini akan bertambah menjadi 176 orang maka sudah tentulah

barangkali Ahli Dewan Negara juga tidak seharusnya kekal angka 64 orang seperti yang ada sekarang ini. Kalau terpaksa barangkali di Dewan Rakyat menambahkan kerusi tempat duduk Wakil Rakyat akan datang, apa salahnya Dewan Negara pun berbuat demikian—sambung, sambunglah satu, dua, tiga kerusi lagi untuk menseimbangkan keadaan Dewan kita ini. Kalau di Dewan Rakyat kita tambah maka tidaklah menasabah sangat jika kita tidak tambah di Dewan Negara. Saya fahamlah dalam pindaan Perlembagaan sekarang ini tidak dapat hendak ditambah tetapi pihak Kerajaan atau Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri pada bila-bila masa boleh mencadangkan perkara ini dibuat pindaan supaya anggota Dewan Negara juga ditambah dari semasa ke semasa.

Saya juga suka hendak menyentuh walaupun semalam disebutkan oleh rakan saya berkenaan dengan kedudukan Ahli Dewan Negara. Dahulu memanglah tidak dihadkan seseorang boleh dilantik menjadi Ahli Dewan Negara, terpulanglah kepada kuasa atau kehendak Perdana Menteri kalau dia merasakan hendak lantik seseorang itu duduk sampai 9 tahun atau sampai 12 tahun, boleh dilantik tetapi sekarang ini dengan pindaan Perlembagaan yang lalu yang telah sama-sama kita terpaksa luluskan pada satu ketika dahulu menjadikan satu term tiga tahun, kalau ada kasihan belas, ditambah lagi tiga tahun sampai enam tahun walaupun kesihan belas ada lagi, tetapi hendak ditambah tidak boleh.

Saya menyebutkan perkara ini, kerana saya ambil contoh seorang daripada Ahli Dewan Negara kita pada masa dahulu iaitu Datuk Mustapha Jabar umpamanya. Beliau memegang jawatan sebagai Setiausaha Agong Parti UMNO, parti yang mendukung

Kerajaan tetapi oleh sebab undang-undang terikat, undang-undang ikatkan kita sendiri atau undang-undang terpaksa ikatkan Perdana Menteri kita sendiri maka mahu tidak mahu terpaksa ditamatkan perkhidmatan Datuk Mustapha Jabar sebagai seorang Ahli Dewan Negara walaupun beliau masih menjadi Setiausaha Agong UMNO. Jadi, pada pendapat saya, kita tidak perlu menghadkan sedemikian. Apa yang patut, apa yang difikirkan oleh Kerajaan atau Perdana Menteri atau Timbalan Perdana Menteri kita sesiapa yang layak bolehlah dilantik, diteruskan dan sesiapa yang tidak layak, cukup tempohnya tiga tahun atau berapa tahun, berhentikan dia.

Saya mendapat khabar-khabar angin masa hendak kita pinda Perlembagaan dahulu, apa sebab hendak ditetapkan satu term tiga tahun dengan satu alasan katanya takut ataupun tidak tahan kena lobi ataupun didatangi oleh orang-orang yang hendak jadi Senator itu ke rumah Perdana Menteri atau Timbalan Perdana Menteri, umpamanya. Saya rasa ini pun, pergi memang pergilah sebagai seorang Ahli parti barangkali dia pergi tetapi kalau dia pergi sekali, kalau dijawab, saya tidak boleh lantik awak, dia tidak akan pergi kali yang kedua, dia tidak akan pergi. Dan barangkali kalau ada pun keadaan sedemikian tidak berapa ramai. Tetapi dengan pindaan undang-undang yang ada sekarang ini, dengan Perlembagaan yang ada sekarang dengan sendirinya terikat Perdana Menteri kita, Timbalan Perdana Menteri kita tidak boleh berbuat apa-apa. Jadi, baik-baik kuasa yang ada di tangan kita pergi lambat sehingga menyebabkan seolah-olah kita tidak ada berkuasa. Saya merayu kalau dapat ditimbang semula supaya pindaan Perlembagaan mengenai dengan keanggotaan Ahli Dewan Negara ini dibawa semula pindaan Perlembagaannya dalam sidang-sidang yang akan datang.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara lagi saya suka hendak sentuh juga berkenaan dengan Perkara 56 Perlembagaan iaitu mengenai dengan Timbalan-timbalan Yang Dipertua, Dewan. Walaupun banyak saya dengar telah disentuh oleh rakan-rakan saya, kalau dewan rakyat boleh diadakan dua orang Timbalan, kenapa Dewan Negara tidak boleh dilantik sampai dua orang—itupun memang satu perkara yang adil dan satu perkara yang sudah kena pada tempatnya. Kalau kita adakan pun Timbalan Yang Dipertua, Dewan Negara ini dua orang, saya rasa kalau melibatkan kewangan pun tidak banyak. Kalau kewangan negara meleset barangkali boleh dibuat dengan tidak diberi pula tambahan elau kepada Timbalan-timbalan Yang Dipertua, Dewan Negara misalnya. Tetapi kalau dihitungkan dari segi masa persidangan Dewan Rakyat dengan Dewan Negara ini sama sahaja, Dewan Rakyat pun mula 2.30 habis pukul 6.30—Dewan Negara pun mula 2.30 habis 6.30 kadang-kadang kita lebih teruk, kadang-kadang habis sampai pukul 10.00—11.00 malam kerana limit masa yang diberi kepada kita terlalu sedikit. Ahli-ahli Dewan Negara inipun yang datang daripada tiap-tiap negeri mewakili Kerajaan-kerajaan Negeri dan juga yang dilantik oleh Yang Dipertuan Agong juga hendak mereka bercakap, hendak juga mereka mengeluarkan buah fikiran di dalam Dewan yang mulia ini. Jadi, saya kira menasabah kalau di Dewan Rakyat ada dua Timbalan Yang Dipertua maka biarlah Dewan Negara juga ada dua orang Timbalan Yang Dipertua. Saya tidak tahu kalau pihak Kerajaan memandang Dewan Negara ini satu Dewan yang rendah tetapi apa yang saya fikirkan ini biarlah sesuai dengan kita ada Dewan Rakyat, ada Dewan Negara dan kita ada Dewan Undangan Negeri, jadi Perlembagaan kita ini mengikut juga negara-negara lain, jadi biarlah negara-negara lain pun pandang kepada kita ini berjalan mengikut sebagaimana negara-negara lain juga.

Yang kedua, dalam Perkara 56 berkenaan dengan Timbalan Yang Dipertua lagi, saya suka hendak mendapat penjelasan daripada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri yang telah membentangkan pindaan Perlembagaan semalam. Dengan pindaan Perlembagaan yang ada di hadapan kita hari ini, adakah terlibat Timbalan Yang Dipertua Dewan Negara hari ini, kerana beliau dilantik menjadi Timbalan Yang Dipertua, sebelum daripada pindaan ini dan barangkali mengikut Perlembagaan yang ada kalau tidak dipinda Perlembagaan masanya pun barangkali tidak berapa lama lagi. Jadi pada saya kurang jelas sama ada Timbalan Yang Dipertua yang ada sekarang ini terlibat dengan pindaan ini ataupun tidak terlibat. Ini saya harap mendapat penjelasan daripada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dalam masa jawapannya kemudian.

Satu perkara juga dari segi kedudukannya pula. Kadang-kadang kita ini tidak begitu mengambil berat sangat. Saya juga kurang mendapat penjelasan apakah kedudukan Timbalan Yang Dipertua Dewan Rakyat dan Dewan Negara setaraf dengan Timbalan-timbalan Menteri ataupun di bawah daripada Setiausaha-setiausaha Parlimen yang ada. Ini pun juga saya harap mendapat jawapan daripada Kerajaan. Kalau Timbalan-timbalan Yang Dipertua ini saya rasa kalau taraf kedudukannya di bawah daripada Setiausaha-setiausaha Parlimen, pada pendapat saya adalah tidak wajar, baik di Dewan ataupun di Majlis apa juga pun kerana tiap-tiap seorang yang kita lantik menjadi Timbalan Yang Dipertua, Dewan Rakyat dan Dewan Negara adalah merupakan Dewan yang maha besar, Dewan yang mulia, Dewan yang melulus dan membuat segala undang-undang bagi negara kita ini. Jadi saya rasa biarlah seimbang dengan apa yang kita perkatakan di Dewan yang mulia ini.

Satu perkara yang akhir, Tuan Yang Dipertua, pindaan kepada Perkara 66. Saya tidak hendak menyentuh Perkara 66 ini dengan panjang lebar, tinggal lagi saya sendiri penuh yakin sebelum Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) ini hendak dikemukakan ataupun hendak dipersetujui oleh Kabinet, saya yakin bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita telah berbincang dan telah mendapat keampunan daripada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Saya menyebutkan itu kerana dalam suratkhabar ada Ahli-ahli Pembangkang dalam Dewan Rakyat telah memainkan peranan hendak cuba melaga-lagakan Perdana Menteri kita atau Kerajaan dengan Yang Dipertuan Agong atau dengan Raja-raja. Jadi mereka ini sengaja mencari jalan hendak melagakan itu, mudah-mudahan kalau Kerajaan dengan Kebawah Duli Yang Dipertuan Agong dan Raja-raja telah berselisih faham, maka barangkali Ahli-ahli Pembangkang amat suka hati kerana negara ini akan jadi huru-hara. Jadi saya berharap Kerajaan tidak boleh membenarkan sesiapa pun memainkan isu ini kerana jika isu ini dipertandingkan, huru-hara akan berlaku.

Timbalan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh: Tuan Yang Dipertua, saya menghormati larangan Tuan Yang Dipertua, walaupun saya ada satu perkara lagi.

Akhirnya saya menyokong pindaan Perlembagaan yang ada di hadapan kita ini.

Timbalan Yang Dipertua: Datuk Haji Mohd. Din.

5.16 ptg.

Datuk Haji Mohd. Din bin Jaafar: Tuan Yang Dipertua, saya bangun

untuk menyokong bagi keseluruhannya Akta untuk meminda Perlembagaan yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan saya tidak akan menyentuh lebih panjang tetapi sebagai seorang anggota daripada Sabah, saya ingin mengucap rasa terima kasih kepada Kerajaan kerana telah memberikan tambahan sebanyak 4 kerusi Dewan Rakyat bagi Negeri Sabah. Maka saya percaya dengan pertambahan 4 kerusi ini Sabah akan dapat mempunyai kawasan-kawasan pilihanraya yang akan diwakili oleh wakil-wakil daripada negeri itu dan menurut perkembangan-perkembangan yang pesat di negeri tersebut.

Di antaranya, Tuan Yang Dipertua, saya suka ingin menyentuh mengenai satu kawasan pilihanraya yang dinamakan kawasan Hilir Padas yang mana kawasan ini adalah dua daripada kawasan Pilihanraya Negeri di dalam daerah pedalaman dan satu dalam daerah Labuan yang mana sebuah pulau yang dipisahkan oleh lebih kurang 20 km lautan. Daripada sejarah pilihanraya Parlimen bagi ketiga-tiga kawasan pilihanraya ini tadi tidak pernah seorang daripada calon-calon pilihanraya yang dipilih daripada Pulau Labuan melainkan daripada daerah pedalaman antara Lumadan dan Klias.

Saya melalui Dewan yang mulia ini tidak bermaksud untuk mempengaruhi Suruhanjaya Pilihanraya supaya kawasan pilihanraya di Hilir Padas ini dipecahkan, iaitu Pulau Labuan mempunyai satu kawasan pilihanrayanya yang tersendiri kerana memandangkan pulau itu berkembang pesat dalam bidang industri dan mempunyai kemajuan yang setapak lebih daripada kawasan-kawasan yang bersatu dalam kawasan pilihanraya Parlimen ini.

Sepanjang pengetahuan saya, Tuan Yang Dipertua, Wakil-wakil Rakyat

yang dipilih daripada kawasan-kawasan ini mereka diberikan peruntukan \$100,000 untuk kawasan Ahli-ahli Parlimen bagi membuat projek-projek kecil dalam kawasan mereka dan kekurangan Ahli-ahli Dewan Rakyat ini hanya memberikan peruntukan ini di kampung halaman mereka sendiri dan kedua-dua kawasan yang lain tidak mendapat apa-apa peruntukan. Maka inilah satu-satunya peluang bagi saya untuk menyarankan supaya kawasan Hilir Padas ini dapat diubahsuai ke kawasan pilihanrayanya supaya Pulau Labuan mempunyai kawasannya yang tersendiri.

Tuan Yang Dipertua, saya telah mengikuti beberapa kali sejak Wakil-wakil Rakyat dipilih daripada kedua-dua kawasan ini tadi iaitu N35, 36 daripada bahagian pendalaman. Bila mereka melawat ke Labuan bukan kerana melawat constituency, kawasan pilihanrayanya tetapi hanya untuk membeli-belah sahaja, balik penuh dengan barang sebab kawasan itu pelabuhan bebas. Itu sahaja yang saya tahu. Untuk mempunyai seorang Wakil Rakyat yang benar-benar bertanggungjawab kepada kawasan-kawasan yang baru di Sabah ini nanti, saya percaya mereka akan dapat dipilih daripada wakil-wakil yang benar-benar mewakili kepentingan rakyat di kawasan masing-masing tanpa memikirkan kepentingan kawasan atau kampung daripada mana Wakil Rakyat itu berada.

Tuan Yang Dipertua, ini juga saya fikir semata-mata untuk mengelakkan daripada kehendak politik (political will) mungkin kerana calon yang dipilih ini hendak merajuk atau hendak buat satu pasukan, kumpulan menentang jika mereka tidak terpilih maka mahu tidak mahu mereka ini dipilih untuk dijadikan calon tetapi kesudahannya rakyat di kawasan yang diwakili ini nanti akan sia-sia. Inilah, Tuan Yang

Dipertua, dengan adanya perubahan-perubahan kawasan pilihanraya yang akan diadakan ini nanti, mudah-mudahan Kerajaan di bawah pimpinan 2M ini juga akan mempunyai kekukuhan di dalam Dewan Rakyat dan mempunyai kuasa yang berlanjutan.

Dengan itu, Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan terima kasih dan menyokong keseluruhannya pindaan Perlembagaan ini.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Puan Hafsah binti Othman.

5.22 ptg.

Puan Hafsah binti Othman: Tuan Yang Dipertua, saya bangun turut menyokong Akta untuk meminda Perlembagaan yang telah dicadangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri. Saya juga tidak mengambil bahagian yang lama kerana memandangkan masa tidak mengizinkan dan juga ramai kawan-kawan saya telah pun mengemukakan berbagai-bagai kata.

Sokongan saya berdasarkan kepada pindaan beberapa fasal dalam Perlembagaan ini adalah penting dan mustahak demi kemajuan dan kebajikan rakyat seluruhnya. Pada pendapat saya oleh kerana perkara-perkara yang tersebut ini mustahak maka ianya dikemukakan sebagai pindaan. Suatu perubahan tidak sengaja dilakukan jikalau ianya tidak memberikan kebaikan.

Berkenaan dengan pindaan Perkara-perkara 43A dan 43B ini adalah peruntukan yang dapat melicinkan lagi urusan pentadbiran Kerajaan. Perkara-perkara positif yang dijangka dapat memberi faedah ialah rombakan sempadan akan dapat diseimbangkan bilangan pengundi-pengundi dan diharap dapatlah perbezaan besar bilangan pengundi-pengundi di antara kawasan bandar dan luar bandar dapat dikurangkan.

Tuan Yang Dipertua, penentuan semula sempadan-sempadan yang kedudukannya sehingga menjadi yang menasabah akan banyak menolong rakyat dan Wakil-wakil Rakyat. Ini akan dapat mengelakkan satu-satu kawasan Parlimen masuk di dalam pentadbiran dua ataupun tiga daerah pentadbiran.

Dengan bertambahnya bilangan Kerusi-kerusi Dewan Rakyat dan Dewan Negara yang besar bilangannya, maka saya juga memohon kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri agar dapat menimbangkan penyertaan wanita yang lebih ramai bagi menduduki di dalam Dewan Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

Dengan ini juga memadailah ucapan saya ini dan saya menyokong pindaan Perlembagaan yang dibentangkan semalam. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Tuan Haji Shahrom.

5.25 ptg.

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Tuan Yang Dipertua, saya mengambil peluang berdiri untuk sama-sama membahaskan Akta Perlembagaan (Pindaan) dan mengucapkan banyak terima kasih kepada Pemangku Perdana Menteri kerana membentangkan Rang Undang-undang ini pada hari semalam.

Tuan Yang Dipertua, memandangkan kepada tarikh terakhir pindaan Perlembagaan pada beberapa tahun yang lalu maka pada tahun 1983 ini pindaan dibuat di dalam beberapa fasal memang kena pada masanya kerana memandangkan kepada beberapa perubahan pesat dalam bidang-bidang pertumbuhan ekonomi, pelajaran, sosial, pembangunan dan pembukaan kawasan-kawasan baru

sebagai bandar-bandar baru, kawasan perumahan yang tumbuh bagai cendawan lepas hujan, sambungan lebuh raya baru yang telah menambahkan lagi kepada kemudahan-kemudahan asas, pembukaan rancangan-rancangan tanah dan bertambahnya lagi kampus-kampus pengajian tinggi di luar Kuala Lumpur. Dengan wujudnya pelabuhan-pelabuhan baru, terbukanya kawasan-kawasan industri kecil, besar dan ringan maka ini semuanya faktor yang menyokong kepada pindaan Perlembagaan ini dibuat di dalam beberapa fasal terutama di dalam Perkara 46.

Tuan Yang Dipertua, di luar Dewan hari ini fasal-fasal yang lain tidak menjadi perbualan hangat tetapi Perkara 46 tambahan kepada sebanyak 22 kerusi Dewan Rakyat menjadi berbagai ramalan, menjadi berbagai tajuk perbualan kepada mereka yang minat dalam pergolakan politik di dalam negara kita ini.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengambil sedikit perbahasan ini mengenai Perkara 46 pertambahan kawasan kerusi Dewan Rakyat menjadi 176. Ini ialah kerana di dalam perkara 46 ini ada golongan-golongan mereka yang tidak senang dengan bertambahnya 22 kerusi ini, tohmahan-tohmahan di timbulkan kononnya petambahan kerusi ini semata-mata untuk menambah kerusi satu kaum sahaja, untuk menambahkan kerusi kepada jumlah satu parti sahaja untuk lebih kekal berkuasa dan memerintah.

Tuan Yang Dipertua, golongan ini mendesak supaya jumlah kawasan tambahan ini mengikut komposisi kaum 60: 30: 10. Ini pada pandangan saya ialah satu pendapat yang bahaya, satu pandangan dan satu tohmahan yang bahaya kerana ini akan lebih menyemarakkan lagi perasaan perkauman. Kita hendak merapatkan jurang perbezaan kaum ini, baik di luar bandar, baik dalam bandar, semua

kaum ada duduk sama, jadi kita tidak khuatir kalau penambahan 22 kerusi ini akan lebih satu kaum sahaja.

Kalau mengikut saya, Tuan Yang Dipertua, saya mahu semua 22 kawasan ini untuk luar bandar kerana saya tengok dalam peta pilihanraya kawasan-kawasan yang luas satu-satu kawasan Dewan Rakyat ialah Kangar, Arau, Kubang Pasu, Padang Terap, Hulu Muda, Jerlun-Langkawai, Hulu Kelantan, Hulu Terengganu, Kemaman, Balik Pulau, Gerik, Jerantut, Pekan, Lipis, Hulu Selangor, Jelevu, Tampin, Kuala Pilah, Jerai, Alor Gajah, Tenggaroh, Panti (kawasan Pemangku Perdana Menteri), Kinabatangan, kawasan Silam, kawasan Keningau, ini kawasan yang cukup luas.

Di dalam satu-satu kawasan ini ada 200 kampung, berpuluh-puluh tempat membuang undi. Jadi, kawasan ini kalau pada saya sepatutnya ditambah 22 kerusi. Kawasan yang ramai pengundiannya hanya pada 5 atau 8 sahaja pada fikiran saya iaitu Selayang, Petaling, Shah Alam, Kepong, Setapak, Damansara, Kuala Lumpur Bandar, Sungai Besi. Ini pun sudah ditambah, Kuala Lumpur akan tambah dua. Di Selangor, Selayang, Petaling, Shah Alam akan tambah tiga. Jadi maknanya daripada 22 tambahan ini memang patut dan saya menyokong seboleh-bolehnya pembesaran kawasan ini diberikan kepada kawasan-kawasan luar bandar untuk dibanyakkan lagi kerusi-kerusi Dewan Rakyat di luar bandar dengan alasan kawasan Dewan Rakyat di luar bandar berat sebelah. Kawasan Lipis sahaja hendak pergi ke satu kawasan di Cameron Highlands kena pergi melalui negeri Perak, nasib baik Wakil Rakyat Lipis ada satu kapal terbang kecil, kalau tidak, dia tak boleh sampai hendak kempen ke situ. Kawasan Jerantut melalui beberapa skim FELDA. Kawasan Panti 28 skim FELDA daripada sempadan kawasan

Tenggaroh sampai ke Telok Pengerang, Tanjong Surat sempadan Singapura. Saya tahu tempat itu, jadi tempat itu patut dibelah dua.

Timbalan Yang Dipertua: Jangan selalu sebut Panti (Ketawa)

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Yang ketiga, kawasan di luar bandar, kelambatan rakyat menerima sesuatu perubahan sungguhpun media massa kita, radio, televisyen ada, tetapi orang luar bandar menganggap radio—TV ini alat hiburan sahaja. Saranan mengenai Buku Hijau yang telah dibuat oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri di Negeri Sembilan beberapa tahun lalu sehingga hari ini belum ada perubahan pesat di luar bandar. Ini menunjukkan penerimaan kemajuan rakyat di kawasan luar bandar itu perlu diperhebatkan ialah dengan menambahkan lagi kawasan pilihanraya kerana dengan bertambahnya Wakil Rakyat di kawasan luar bandar akan merupakan pemimpin yang rapat dengan rakyat. Orang luar bandar walau macam mana pun datang orang bijak pandai tetapi kalau tok wakil tak ada, kalau Yang Berhormat tak ada, kami belum yakin katanya. Sebab bagi orang luar bandar, benih mempelam pun minta Yang Berhormat menyampaikan, anak lembu atau kambing pun Yang Berhormat menyampaikan baru diakui sah, ini Kerajaan Barisan Nasional beri, kalau tidak, tak mahu—ini ada kepentingan kata dia.

Yang kelima, di kawasan pendalaman, kawasan-kawasan Orang Asli, seumpama Baram dan Ulu Rajang di Sarawak, ini kawasan cukup susah tetapi kawasan Baram dan Ulu Rajang ini tak terlibat dalam pindaan Perlembagaan ini, mungkin di masa depan kelak, tetapi ini kawasan yang saya biasa sampai, kawasan ini yang saya biasa tidur di rumah panjang. Jadi kawasan rumah panjang umpamanya

kawasan Lambir, di situ ada 68 rumah panjang, macam mana rakyat hendak berhubung dengan Wakil Rakyat. Jadi kawasan pilihanraya semacam ini patut ditambah dan kawasan luar bandar patut ditambah. Di daerah-daerah ulu, kampung-kampung dan di pos-pos Orang Asli yang hanya sekali sekala dapat dilawati oleh pemimpin, itu pun kalau berlaku misalnya ada jerangkap samar yang melibatkan nyawa terkorban, barulah pemimpin besar kita dapat pergi ke sana menemui rakyat. Kampung-kampung kecil yang berselerak di sepanjang-panjang sungai di kiri-kanan lereng-lereng, bukit-bukau, itu juga perlu dilawati, perlu diselami hati nurani rakyatnya dan dilihat keadaan hidupnya. Jadi inilah semua faktor-faktor yang saya menyokong penambahan kerusi luar bandar ini di beberapa puluh kawasan yang luas. Ini bukan mencerminkan untuk faedah satu golongan kerana walau siapa pun yang menjadi Wakil Rakyat di kawasan luar bandar, setiap projek yang dibuat faedahnya untuk semua, bukan untuk satu kaum, faedahnya untuk semua pengundi, yang bukan pengundi pun akan dapat sama. Kecuali kalau masjid untuk orang Islam, tokong untuk orang Buddhist, kuil untuk orang beragama Hindu. Itu tak boleh campur. Yang lain kalau Wakil Rakyat dari UMNO buat jalan, yang bukan UMNO pun gunakan jalan itu.

Sebaliknya, Tuan Yang Dipertua, di kawasan luar bandar ini bukan semata-mata untuk satu parti sahaja atau satu kaum—saya bercakap terus terang—ada kawasan luar bandar yang kawasan majoritinya orang Melayu, kita letakkan calon daripada MCA menang—Batu Berendam. Tetapi kalau kawasan itu kawasan bukan Melayu atau bangsa lain sama banyak kita letak calon UMNO kalah. Saya sendiri kalah di Batu Laut.

Timbalan Yang Dipertua: Nasib baik dapat masuk ke sini (*Ketawa*).

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Terima kasih. Kalau dapat sambung satu term lagi—terima kasih (*Ketawa*).

Tuan Yang Dipertua, lain dengan kawasan bandar; keadaan bandar yang disebutkan Selayang itu pun banyak kampung di dalamnya. Petaling itu pun banyak kampung di dalamnya, kampung-kampung rumah haram. Shah Alam pun banyak kampung-kampung setinggan. Kepong, Setapak, Damansara itu sekalipun kawasan-kawasan itu setiap kawasan jumlah pengundinya menjangkau lebih 100,000 tetapi perhubungan mudah. Kawasan Kuala Lumpur Bandar, kawasan Setapak, Kepong cuma antara satu lorong dengan satu lorong, berjalan dalam 5 minit daripada hujung Pudu boleh sampai ke Jalan Tuanku Abdul Rahman, boleh buat 3—4 kali perjumpaan, ceramah dan mesyuarat, tetapi di kawasan luar bandar daripada satu cawangan hendak pergi ke satu cawangan kalau tak sampai meletup tayar kereta, itu pun sudah eloklah. Kawasan luar bandar satu kawasan Seri Gading namanya, merangkumi kepada 3 daerah—terlibat dengan daerah Kluang, Batu Pahat dan daerah Kecil Rengit. Jadi satu Wakil Rakyat berhadapan dengan 3 Pegawai Daerah, rakyatnya atau pengundinya bercelaru. Jadi ini semua patut dibetulkan dan dengan adanya penambahan 22 kerusi/kawasan untuk Dewan Rakyat ini sudah cukup baik untuk membetulkan, untuk melicinkan lagi pentadbiran negara, untuk melicinkan lagi pentadbiran Kerajaan dengan rakyat, dengan pengundi untuk memberi peluang kepada rakyat menemui Wakil Rakyat lebih rancak, lebih kerap lagi. Sekarang ini peruntukan Wakil Rakyat sudah tak ada, jadi perjumpaan diadakan selalu, kalau hendak jumpa selalu kawasan kena kecilkan supaya senang. Dahulu tak jumpa pun tak apa, peruntukan pembangunan sampai. Sekarang tak boleh.

Timbalan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

Tuan Haji Shahrom bin Maasom: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Dengan itu, saya menyokong sepenuhnya pindaan Perlembagaan di dalam semua fasal, semua bab dan saya tidak dapat menjelaskan satu persatu kerana kepada saya Perkara 46 ini menyinggung perasaan satu-satu kaum. Jadi saya menekankan dan saya terangkan tadi tidak akan menimbulkan masalah kepada satu-satu puak.

Dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong di atas pindaan ini.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr James P. Ongkili): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa walau apa pun peruntukan Peraturan Mesyuarat II (1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 telah selesai dipertimbangkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Radzi bin Sheikh Ahmad): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Disetujui,

Bahawa walau apa pun peruntukan Peraturan Mesyuarat II (1), Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan), 1983 telah selesai dipertimbangkan.

5.38 ptg.

Dato Ismail bin Hashim: Tuan Yang Dipertua, saya bangun menyokong Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan yang telah dikemukakan di dalam Dewan ini oleh Yang Berhormat Timbalan Perdana Menteri pada hari semalam. Oleh sebab banyak perkara telah dipertikaikan oleh rakan-rakan kita di dalam Dewan ini dan untuk menjimatkan masa yang telah diperuntukkan, sukalah saya menyentuh satu dua perkara di Dewan yang mulia ini.

Pertama, walaupun Melaka diperuntukkan satu sahaja tambahan kerusi Dewan Rakyat maka kita berharap perkara ini akan diberi peluang lagi di masa hadapan.

Keduanya, ialah masalah “pemindah—milik” tanah. Dalam huraian ini menyatakan:

13. Fasal 13 Rang Undang-undang bertujuan meminda Perkara 90 Perlembagaan dengan memasukkan ke dalamnya suatu Fasal baru (1A) supaya membolehkan sekatan-sekatan yang boleh dikenakan oleh undang-undang ke atas pemindahmilik atau pajakan tanah adat dalam Negeri Sembilan atau Negeri Melaka.

Selain daripada itu, Tuan Yang Dipertua, saya sukalah mengingatkan kepada Kerajaan kita masalah tanah yang berleluasa sekarang dari segi pemilikan tanah yang dimiliki oleh bukan warganegara di dalam negara kita ini, yang mana mereka mempunyai wang yang begitu banyak dan ada ‘kaki-kaki’ mereka di dalam negara kita ini supaya membolehkan mereka itu mendapatkan tanah-tanah yang tertentu dan menjadikan tanah-tanah dalam negara dihakmilik, oleh bukan warganegara atau warganegara asing. Jadi tidak menjadi masalah kalau tanah-tanah itu dihakmiliki oleh rakyat warganegara kita seterusnya.

Selain daripada itu, Tuan Yang Dipertua, dalam masalah Perlembagaan, Perlembagaan adalah satu perkara yang penting bagi negara kita, bahkan bagi tiap-tiap rakyat dalam negara kita ini. Perlembagaan itulah yang menentukan dari satu sudut ke satu sudut agar rakyat jelata dapat memahami Perlembagaan yang telah dibuat oleh Kerajaan untuk memerintah, untuk memberikan sesuatu kepada rakyat jelata sepertimana yang kita pastikan bahawa Kerajaan kita adalah Kerajaan yang berjiwa rakyat dan Kerajaan yang diberi mandat oleh rakyat.

Dalam masalah Perlembagaan ini adalah wajar kita pastikan supaya perkataan-perkataan di dalam Perlembagaan ini dipermudahkan supaya dapat rakyat jelata memahami, tidak sebagaimana yang kita pastikan kadang-kadang kita terpaksa membaca dua tiga kali baru kita pastikan ayat-ayat yang tertentu yang dapat kita fahami apakah kehendak sesuatu Akta ataupun Rang yang dibentangkan di dalam Dewan Rakyat atau di dalam Dewan Senate ini.

Lagi satu, Tuan Yang Dipertua, ialah masalah mencemarkan bahasa, bahasa Inggeris dimasukkan juga di dalam Perlembagaan ataupun undang-undang yang tertentu yang dibawa di dalam Parlimen ini untuk diluluskan sebagaimana yang kita telah pastikan di dalam Rang Undang-undang Paten pindaan yang mana dapat kita pastikan banyak daripada rangkaian-rangkaian kata itu diterjemahkan ataupun diperkatakan dari segi bahasa Inggeris 'mengawatkan', dan banyak perkara-perkara yang dibawa daripada bahasa Inggeris bukan ditranslitkan bahkan diperkatakan untuk kegunaan di dalam Bahasa Malaysia ataupun bahasa yang digunakan oleh Perlembagaan kita.

Tuan Yang Dipertua, bagi rakyat jelata, rakyat yang taat setia kepada pemerintah mereka ini hendak

memahami dari segi apakah isi kandungan Perlembagaan negara yang menjadi tonggak kepada mereka, yang menjadi tonggak kepada Kerajaan kita yang memerintah pada ketika ini.

Saya percaya dengan kebijaksanaan pemimpin-pemimpin yang ada ditambah pula pemimpin yang baru dilantik oleh rakyat iaitu pemimpin yang dikenal dengan pemimpin '2M' telah banyak membuktikan kepada rakyat memberikan sokongan yang tidak berbelah bahagi.

Dalam masalah-masalah yang tertentu juga, Tuan Yang Dipertua, terpaksa juga kita mengambil kira dalam masalah membolehkan sesuatu negeri yang tidak adil. Walaupun di dalam Akta ini masalah negeri-negeri yang diperbantu oleh Kerajaan Persekutuan supaya dapat menitik-beratkan pembantuan-pembantuan yang sewajarnya diberi kepada negeri-negeri khususnya sebagai negeri-negeri yang tidak ada sumber alam, seperti negeri Melaka yang saya datang daripada negeri Melaka, memang tidak ada sumber alam di dalamnya, hanya sumber yang ada ialah sumber sejarah. Jadi dengan adanya sumber sejarah itu rasa saya dapatlah pihak Kerajaan Negeri memastikan supaya hak yang tertentu ataupun perkara-perkara yang boleh membangunkan negeri yang bersejarah itu dapat dibangunkan sebagaimana negeri-negeri Semenanjung termasuk Sabah dan Sarawak dan khususnya Wilayah Persekutuan yang mana telah juga kita diberi untuk membahaskan bahawa Wilayah Persekutuan dijadikan sebuah daripada Wilayah dalam negara kita ini.

Selain daripada itu saya ingin menyentuh dalam masalah penerapan pemerintah kita dari segi keagamaan. Saya pastikan misalnya untuk memperingati Hari Pahlawan. Hari Pahlawan saya tidak tahulah dari mana datangnya, adakah bekas penjajah

yang kita sama-sama menuruti sampai ke hari ini, setelah kita merdeka 26 tahun iaitu bilamana kita memperingati pahlawan atau perajurit kita, maka kita akan pergi ke Tugu-tugu Pahlawan dengan membawakan kalungan-kalungan bunga yang tertentu untuk memperingati jasa-jasa pahlawan kita yang terkorban. Apa salahnya Tuan Yang Dipertua, dalam masalah ini kita mengadakan satu majlis doa selamat secara agama kita, oleh sebab agama Islam adalah agama rasmi negara kita dan sebagaimana yang kita pastikan bahawa adalah menjadi satu perkara yang saya fikirkan perkara yang luar biasa bagi kita untuk memperingati pahlawan-pahlawan negara kita dengan menghadiri sedikit masa di Tugu-tugu Pahlawan dengan menyampaikan atau memberikan sumbangan kalungan bunga dan bertafakur serta memberikan fatihah bagi orang Islam.

Saya percaya kalau sekiranya kita hendak menerapkan keagamaan Islam sebagaimana dikehendaki dalam Perlembagaan kita dan tidak kita menyinggung agama-agama yang lain, kita memang beri peluang kepada mereka, bagi kita haruslah memikirkan dalam masalah memperingatkan pahlawan-pahlawan negara kita ini selain daripada apa yang telah kita turuti daripada pihak penjajah sejak 26 tahun kita mencapai kemerdekaan.

Akhirnya Tuan Yang Dipertua, saya menyokong dengan sepenuh-penuhnya Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan sebagaimana yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.

5.47 ptg.

Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan mengenai Rang

Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983 yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri pada hari semalam.

Sebenarnya sejak tadi saya sudah cuba kira-kira 7-8 kali bangun untuk hendak berucap, malangnya tidak dapat perhatian atau keizinan daripada Tuan Yang Dipertua. Walau bagaimanapun, saya berpegang kepada falsafah peribahasa Melayu, satu ungkapan yang mengatakan "Orang muda merendam kasih, orang tua menahan ragam". Jadi disebabkan saya menahan ragam saya bersabar dan kemungkinan ini barangkali saya orang yang terakhir bercakap. Jadi walau bagaimanapun, saya akan menggunakan masa dengan seberapa jimat sebagaimana yang telah diperuntukkan.

Timbalan Yang Dipertua: Menahan ragam tidak apa, jangan buat ragam! (Ketawa).

Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman: Bagi menyokong pindaan Rang Undang-undang ini saya menyatakan bersyukur ke hadrat Allah s.w.t. dan merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada pucuk pimpinan Kerajaan kita di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Dato Seri Dr Mahathir Mohamad perdana Menteri dan juga Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri Dato Seri Musa Hitam di atas kebijaksanaannya menyesuaikan Perlembagaan negara mengikut perkembangan dan keadaan yang senantiasa berubah dan keadaan hakiki yang sebenarnya, sesuai dengan apa yang termaktub dalam Rukunegara Keluhuran Perlembagaan dan Kedaulatan Undang-undang. Sampailah masa dan ketikanya mengikut keadaan yang perlu maka pindaan Perlembagaan juga perlu dibuat bagi memperkemas dan memperteguhkan undang-undang agar negara senantiasa di dalam keadaan mantap dan teguh.

Di dalam memperkatakan Fasal 5 (1), Perkara 46 dalam Perlembagaan menyatakan penambahan kerusi Dewan Rakyat kepada 176 kerusi daripada 154 iaitu bertambah 22 kerusi Dewan Rakyat. Ini membuktikan bahawa Kerajaan sekarang lebih demokrasi dan berjiwa rakyat dengan memberi peluang menambah perwakilan dan suara rakyat dalam Kerajaan berparlimen. Dan lebih ketara lagi bagi tujuan memperkuat kedudukan Kerajaan buat beberapa masa lagi akan datang agar lebih teguh dan stabil. Sebuah Kerajaan yang teguh dan kekal akan menjadikan negara bertambah-tambah maju membangun, rakyat dapat hidup dengan aman dan makmur.

Tuan Yang Dipertua, menyentuh berkenaan Fasal 6 pindaan kepada Perkara 48 Perlembagaan, seorang Ahli Parlimen lucut kelayakannya selepas 14 hari ia disabitkan kesalahannya, kekosongan dapat diganti lebih cepat, tidak lagi tertunggu-tunggu lama dan kerusi Dewan dapat dipenuhi segera, dengan ini perwakilan rakyat dapat diteruskan dengan tiada kelompangan masa yang jauh demi untuk kepentingan rakyat dan negara.

Menyentuh berkenaan pindaan yang membolehkan seorang Timbalan Yang Dipertua, Dewan memasuki menjadi ahli Lembaga di dalam sebarang apa jua pertubuhan atau agensi-agensi dan menjalankan apa-apa juga jenis perniagaan, ini saya sifatkan sebagai satu hadiah istimewa yang diberi oleh pucuk pimpinan negara kita yang budiman dan patut diberi sanjungan tinggi. Dengan ini juga saya percaya pada masa hadapan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tidak lagi bersusah payah hendak mencari orang bagi dilantik menjadi Timbalan Yang Dipertua, Dewan. Saya percaya akan lebih ramai calon-calon yang akan tampil ke hadapan untuk menjawat jawatan tersebut. Apa yang saya harap

dan pinta agar tidak pula menjadi rebutan dari Ahli-ahli Yang Berhormat nanti.

Satu perkara yang patut diambil perhatian mengenai hal Wilayah Persekutuan, sebagaimana telah disentuh oleh seorang Ahli Yang Berhormat semasa membahaskan Rang Undang-undang ini semalam. Saya berpendapat Wilayah Persekutuan adalah salah satu unit dalam negeri-negeri yang ada dalam Persekutuan. Tarafnya sama sebagai negeri-negeri lain seperti Selangor, Negeri Sembilan, Melaka, Pulau Pinang, Kedah, Perlis dan lain-lainnya, hanya ia tidak berfungsi seperti negeri-negeri lain itu kerana ia tidak ada Dewan Negeri Sendiri; yang ada ialah Dewan Bandaraya, tidak ada Menteri Besar atau Ketua Menteri, tidak ada Exco. Ia hanya ada Menteri dan Timbalan Menteri Wilayah. Kalau Wilayah Persekutuan sebagai satu unit dalam Persekutuan ia ada mempunyai seorang Mufti Wilayah, negeri-negeri lain juga ada Mufti tiap-tiap negeri yang saya kira sama tarafnya. Kalau seorang Mufti negeri-negeri mengeluarkan fatwa atau surat pekeliling, saya berpendapat itu adalah berkenaan untuk negeri masing-masing. Begitulah pula dengan Mufti Wilayah untuk wilayahnya.

Apa yang saya hendak jelaskan di sini kerana baru-baru ini ada berlaku sedikit kekecohan berhubungan dengan fatwa atau surat pekeliling yang dikeluarkan oleh Mufti dari salah satu unit negeri tersebut telah membabitkan kewibawaan pentadbiran agama negeri-negeri lain. Ini saya fikirkan tidaklah selayaknya berlaku pertelingkahan yang seperti itu pada masa yang akan datang. Satu penyelarasan pentadbiran hal agama perlu diperbuat oleh pihak Majlis Agama di Jabatan Perdana Menteri, semoga agama Islam yang mulia dan suci itu agara dapat diperkemas dan diselaraskan di semua negeri-negeri dalam Malaysia ini.

Tuan Yang Dipertua, dengan ini saya mengakhiri bahasan saya dan memberi sokongan yang penuh kepada Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan.

Timbalan Yang Dipertua: Saya jemput Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Wahab, pendek sahaja.

5.55 ptg.

Tuan Haji Abdul Wahab bin Haji Abu Bakar: Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan berbanyak terima kasih di atas kesempatan yang diberikan untuk turut serta di dalam membahaskan Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) ini.

Saya terlebih dahulu mengucapkan tahniah kepada pihak Kerajaan kerana telah dengan bijaksananya di atas keperluan masa dan juga faktor-faktor pembangunan serta berpendudukan negara kita ini yang telah berubah sejak beberapa tahun kebelakangan ini dengan rancaknya memerlukan pindaan-pindaan dan juga seterusnya beberapa pindaan yang dianggap sangat penting dilaksanakan dengan segera.

Saya ingin terus memperkatakan tentang cadangan pindaan kepada Perkara 46 iaitu pindaan kawasan-kawasan pilihanraya Parlimen dan juga seterusnya menambah beberapa kerusi lagi dan saya menyokong rakan-rakan saya dari Perak tadi. Kita memandang bahawa negeri Perak sepatutnya bukanlah 2 kerusi sahaja tetapi patutlah dipertimbangkan lebih sedikit kerana memandangkan negeri Perak ini terletak di satu kawasan yang boleh dikatakan "security-prone area" pada satu ketika dan hingga sampai kepada hari ini negeri Perak dianggap sebagai pintu masuk yang paling penting kepada unsur-unsur komunis daripada utara yang sangat strategik untuk dipertahankan sebelum menjalar ke bumi Semenanjung yang lain arah ke selatan.

Dengan sebab itu sesuaiilah pertambahan-pertambahan kerusi ini dan seterusnya kita tidaklah berniat untuk tidak menghormati akan kebebasan yang ada kepada pihak Suruhanjaya Pilihanraya yang diamanahkan nanti untuk mengulangkaji dan seterusnya meminda sempadan-sempadan garisan kawasan pilihanraya ini. Sepatutnya Suruhanjaya Pilihanraya ini meneliti beberapa faktor yang sangat mustahak kerana pengalaman menunjukkan ada kawasan-kawasan pilihanraya ini yang sangat janggal kedudukannya sehingga kadang-kadang terdapat beberapa anomali, kesukaran kepada pihak pentadbiran daerah-daerah dan juga untuk disesuaikan dengan pentadbiran kawasan-kawasan pilihanraya Parlimen ini. Kadang-kadang ada termasuk 3 atau 4 pentadbiran daerah di dalam satu kawasan Parlimen di mana bucu-bucu daerah itu telah dilingkungkan di dalam satu kawasan Parlimen.

Kita pun faham akan kandungan yang tersirat di dalam pindaan-pindaan kawasan-kawasan Parlimen tertentu yang telah lalu ini tetapi, Tuan Yang Dipertua, ada beberapa keganjilan lagi yang terdapat di dalam menentukan Polling District atau Polling Station. Kadang-kadang kawasan pendalaman seperti kawasan-kawasan pendudukan pengundi-pengundi Orang Asli umpamanya di Batang Padang, ada kawasan Polling Station tidak sampai 3 rantai daripada tempat kediaman pengundi-pengundi Orang Asli ini tetapi entah bagaimana adunan kawasan pilihanraya ini ditetapkan oleh Suruhanjaya Pilihanraya maka mereka ini didapati terpaksa membuang undi 17 hingga 18 batu jauhnya daripada tempat kediamannya. Jadi, keganjilan-keganjilan yang telah berlaku ini dengan pindaan kawasan yang baru yang dibentangkan pada kali ini kita berharap kesempurnaan, kelicinan berdasarkan konsep Bersih, Cekap dan

Amanah itu dimasukkan juga atau diperkirakan di dalam membereskan kawasan-kawasan pilihanraya kita ini kerana ini menyebabkan kadang-kadang pengundi-pengundi kita di kawasan Parlimen ini daripada satu masa ke satu masa telah bertambah manja, bertambah manja lagi dan calon-calon pada masa itu pun kalau boleh menatang lebih daripada menatang minyak yang penuh kepada pengundi-pengundi. Dengan sebab itu keselesaan, kesempurnaan dan kesenangan serta kemudahan pengundi-pengundi patut diambil kira di dalam memperbetulkan dan mengulangkaji kawasan-kawasan pilihanraya ini.

Tuan Yang Dipertua, seperkara lagi yang patut diambil kira oleh pihak Kerajaan, Perlembagaan ini adalah satu sumber utama yang penting bagi undang-undang tubuh negara kita. Tetapi sayangnya pelajaran memahami Perlembagaan ini secara mudah sejak daripada bangku sekolah saya kira belum pernah dimasukkan. Umpamanya sejak daripada sekolah rendah hingga sampai kepada peringkat tinggi jarang-jarang diperkatakan soal memahami Perlembagaan ini. Di dalam Matapelajaran Tatarakyat umpamanya tidak disisipkan unsur-unsur yang mudah kepada kalangan generasi muda kita untuk sedikit demi sedikit hingga sampai ke tahap yang tinggi memahami akan selok belok isi dan maksud Perlembagaan ini. Perlembagaan ini satu yang mudah jika kita anggap dia mudah tetapi satu perkara yang sangat tinggi dan sukar difahami jika langsung tidak diambil kira dan tidak diambil indah.

Dengan sebab itu dari segi matapelajaran patutlah disisipkan memahami Perlembagaan ini. Janganlah bila sampai ke tahap universiti dan juga di dalam perkhidmatan pentadbir awam barulah kita paksa mereka ini, pegawai-pegawai tinggi kita memahami bagi

semata-mata untuk mendapat kelulusan di dalam perkhidmatan ataupun kelulusan di dalam peringkat pengajian di universiti sahaja.

Timbalan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

Tuan Haji Abdul Wahab bin Haji Abu Bakar: Saya mohon ihsan terakhir satu faktor lagi, Tuan Yang Dipertua, dengan izin, iaitu sekiranya ada pindaan-pindaan pada masa akan datang haraplah juga pihak Kerajaan mempertimbangkan tentang perkara agama Islam sebagai agama Persekutuan ini iaitu kalau boleh kerana perkara agama ini adalah perkara yang sangat menyentuh kepada tiap-tiap warganegara kita maka kalau boleh ditambahkan satu fasal lagi kepada Fasal (1) dalam Perkara 3 itu. Maksud saya, pada pandangan saya Islam sebagai agama Persekutuan kita tamatkan di situ. Kemudian ada satu fasal yang lain di bawah itu, adapun agama-agama lain boleh diamalkan dengan aman, sejahtera dan demikian, demikian. Dengan cara ini kita tidak menyamatarafkan dalam satu fasal sahaja agama-agama lain.

Pada masa ini pengalaman 26 tahun setelah Perlembagaan ini diwujudkan kita mengucapkan tahniah dan berterima kasih di atas keharmonian semua kaum kita dan juga di atas kebijaksanaan Kerajaan kita dapat membendung perasaan-perasaan sensitif tiap-tiap agama ini tetapi mana kita tahu perkembangan pada masa akan datang dengan unsur-unsur yang subversif, unsur-unsur extremist dan berbagai-bagai lagi maka kita tidak dapat mengawal keadaan-keadaan yang berlaku.

Dengan sebab itu beberapa pindaan dan juga Akta-akta yang perlu supaya tidak perkara cabar mencabar atau menyayat sesuatu perasaan agama-agama lain berlaku dan sebelum

perkara ini berlaku, sebelum hujan baikhlah kita sediakan payung. Sekianlah, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Jemput Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri menjawab.

Timbalan Perdana Menteri (Dato Musa Hitam): Tuan Yang Dipertua, terlebih dahulu saya suka mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi mengambil bahagian di dalam perbahasan untuk kita meluluskan Rang Undang-undang yang sedang dibincangkan.

Seramai 24 orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian di dalam perbahasan dan oleh sebab begitu ramai Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan ini maka tidaklah dapat saya menyenaraikan tiap-tiap satu nama Ahli-ahli Yang Berhormat dan juga menyenaraikan tiap-tiap satu perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam ucapan masing-masing.

Ada empat lima perkara sahaja yang saya fikir perlu saya ambil kesempatan untuk menghuraikan sebelum Undang-undang ini dapat diputuskan.

Perkara yang pertama yang saya suka mengambil kesempatan menghuraikan ialah perkara yang telah disentuh dengan panjang lebarnya oleh Yang Berhormat Dato Haji Mohd. Nor Mohamad berhubung dengan Perkara-perkara 66 (5) dan 150. Saya telah tertarik hati di atas hujah-hujah yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Dato Haji Mohd. Nor dan suka saya menarik perhatian Dewan yang mulia ini bahawa sistem Kerajaan yang dianuti oleh Kerajaan kita pada masa ini yang tertera dengan jelasnya di dalam Perlembagaan kita ialah sistem yang dikenali di dalam bahasa Inggeris sebagai sistem 'Constitutional

Monarchy' atau sistem 'Raja Berpelembagaan'. Ini bermakna bahawa terpulanglah kepada rakyat jelata untuk menentukan parti politik manakah atau kumpulan manakah yang difikirkan wajar mewakili rakyat jelata sendiri dan mana-mana parti politik yang mendapat majoriti di dalam sistem pilihanraya yang ada di dalam Perlembagaan kita, maka parti politik itulah berhak untuk mewakili rakyat dan memegang teraju Kerajaan.

Apa yang perlu ditegaskan di sini ialah bahawa di dalam sistem ini kita menerima kedudukan Raja-raja, lebih-lebih lagi di dalam Perlembagaan Persekutuan. Kedudukan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang Dipertuan Agong jelas dipastikan di dalam Perlembagaan di mana sesiapa juga mengkaji Perlembagaan yang ada di dalam negara kita ini dengan telitinya akan memahami bahawa tiap-tiap langkah dan keputusan yang dibuat atas nama Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong hakikatnya dan dengan sebenarnya ialah atas nama Kerajaan yang diberi mandat oleh Rakyat. Ini bermakna bahawa sebenarnya di dalam cadangan pindaan kita di dalam Rang Undang-undang ini kita tidak lari daripada hakikat ini. Apa yang ditekankan dan apa yang kita mengambil kesempatan untuk menegaskan di dalam pindaan Rang Undang-undang ini ialah semata-mata untuk memperketatkan dan memberi fahaman yang tegas dan tidak memberi peluang kepada apa juga tafsiran yang mungkin dipertikaikan sekiranya atau kalau keadaan muncul di mana soal tafsiran dan pertikaian itu akan menimbulkan keadaan serba salah, kurang faham dengan akibatnya kacau bilau. Jadi tidak payahlah kita berasa khuatir atas kedudukan dan kedaulatan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong lebih-lebih lagi kalau kita menerima hakikat seperti saya huraikan tadi. Dan saya suka

menekankan di sini juga bahawa Perlembagaan negara yang digubal oleh kita sendiri sebagai Wakil-wakil Rakyat mengikut sistem demokrasi berparlimen di negara kita ini ialah merupakan Perlembagaan yang neutral, yang tidak mengambil belah bahagi pihak mana pun, puak mana pun, kaum mana pun di dalam apa juga soal yang ada kaitan dengan pentadbiran keseluruhannya.

Perlembagaan ialah kepunyaan rakyat, Perlembagaan ialah mewakili rakyat dan terpulanglah kepada Wakil-wakil Rakyat yang terpilih atas nama rakyat menentukan corak Perlembagaan itu di mana asas-asas Perlembagaan begitu jelas tertera di dalam Perlembagaan yang kita terima dan kita gunakan sebagai amalan bagi pentadbiran negara kita pada keseluruhannya.

Saya tidak ingin untuk berbahas atau menyebut sesuatu spekulasi di atas kedudukan negara kita kalau dikatakan apalah jadi kalau parti ini menang, atau kalau parti itu menang. Atau ditanyakan, apa jadi kalau parti Pembangkang itu menang, atau parti Pembangkang ini menang. Saya tidak suka menekankan perkara ini oleh sebab kepada saya rakyat jelata dan pengundi-pengundi di negara kita ini sudah matang dan apabila dan tiap-tiap kali kita mengadakan pilihanraya umum, rakyat jelata akan memikirkan segala aspek dan satu daripada aspek asas yang harus diambil kira oleh rakyat jelata ialah apabila mereka memilih Wakil-wakil Rakyat mereka itu dan apabila sesuatu Kerajaan itu ditubuhkan maka Kerajaan itu pasti berkuasa untuk mengambil tindakan berhubung dengan semua aspek Kerajaan termasuklah penggubalan undang-undang ataupun pindaan kepada sesuatu Perlembagaan pada sesuatu masa. Rakyat jelata sudah menentukan, alhamdulillah, selama ini bahawa Kerajaan yang ada sekaranglah nampaknya pada

pendapat rakyat jelata yang sesuai dan yang bertanggungjawab dapat memenuhi hasrat rakyat jelata untuk kepentingan mereka-pada masa ini dan untuk kepentingan mereka pada masa ini dan untuk kepentingan mereka pada masa-masa yang akan datang.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang kedua, yang saya nampak begitu popular dibangkitkan oleh begitu ramai Ahli-ahli Yang Berhormat ialah perkara berhubung dengan kedudukan Senate iaitu dewan yang mulia ini. Saya sangat tertarik hati dengan hujah-hujah, cadangan-cadangan dan syor-syor yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Yang habis popular sekali ialah bagaimana Dewan yang mulia ini patut diperbesarkan dan bagaimana keahliannya patut diperbaiki dan oleh sebab barangkali mereka sentiasa sedar bahawa Tuan Yang Dipertua yang sedang menjadi Pengerusi ataupun mempengerusikan Majlis ini ialah juga begitu teruk bekerja sungguh pun memegang jawatan Timbalan Yang Dipertua, soal Timbalan Yang Dipertua dibangkitkan juga begitu ramai oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ada Ahli-ahli Yang Berhormat telah berkali-kali menyebutkan inilah kali penghabisan mereka bercakap. Jadi ada farewell speech yang diberikan kepada mereka dan oleh sebab mereka memberi farewell speech dapatlah mereka membuat saranan-saranan mengapakah orang-orang lain daripada Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudah pun ditentukan asas pemilihannya dipilih pada masa-masa akan datang. Alhamdulillah, dia pun hendak keluar. Minta maaf, ini saya bergurau sahaja, Tuan Yang Dipertua.

Tetapi saya suka menyatakan di sini bahawa status, nama baik Dewan Negara ini bukan bergantung kepada kuantiti berapa ramai, bukan bergantung kepada hak-hak atau elaun ataupun berapa lama dia boleh

memegang jawatan itu. Statusnya dikira dari segi kualiti, dikira dari segi keperluan sistem pentadbiran kita dimana kita berharap bahawa di dalam Dewan Negara inilah terkandung di dalamnya, dengan izin, the best collection of wise men, diluar daripada Wakil-wakil Rakyat di Dewan Rakyat yang terpilih dan bertanding. Diteliti keahliannya dengan benar-benar, dengan tujuan bahawa kalaulah di peringkat Dewan Rakyat sesuatu keputusan itu diambil dan diputuskan maka apabila tiba di Dewan Negara perkara-perkara yang dilupakan atau terlupa atau perkara-perkara yang harus ditarik perhatian kepada Kerajaan akan dapat ditimbulkan oleh kebanyakan daripada ahli-ahli yang difikirkan layak berasaskan kepada pengalaman-pengalaman dan latar belakang profesion mereka sebagai satu sistem untuk kita membuat satu lapisan lagi sebelum sesuatu keputusan muktamad itu dibuat.

Pada saya, Tuan Yang Dipertua, apabila saya menghadiri mesyuarat-mesyuarat Dewan Negara, bukan Dewan Senget atau Dewan Senate, apabila saya mendengar ucapan-ucapan pada pendapat saya, ucapan-ucapan ini bernas dan sebenarnya menggambarkan bagaimana Ahli-ahli Dewan Negara mewakili masyarakat berbagai-bagai lapisan. Itulah sebabnya keahliannya kalau nampak dan diteliti dengan mendalam kita nampak bagaimana dari berbagai-bagai profesion, berbagai-bagai pihak kita atau Kerajaan atas nama Yang Dipertuan Agong ataupun Kerajaan-kerajaan Negeri ataupun Kerajaan Pusat telah melantik Ahli-ahli Dewan Negara ini sendiri.

*(Tuan Yang Dipertua mem-
pengerusikan Mesyuarat)*

Dan Berhubung dengan kedudukan Timbalan Yang Dipertua, ada yang bertanya, mengapa tidak diadakan dua orang sama dengan Dewan Rakyat. Adakah ini bermakna Kerajaan

memperkecilkan Dewan Negara? Jawabnya tidak. Kenyataan menunjukkan memang benar bahawa Dewan Negara bermesyuarat kalau mengikut waktu jam sehari-hari sama dengan Dewan Rakyat tetapi dari segi tempoh hari, barangkali lebih panjang lagi di Dewan Rakyat daripada Dewan Negara. Oleh sebab anggotanya seperti ditarik perhatian oleh Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa angka di Dewan itu tidak sebesar Dewan Rakyat, maka itulah sebabnya di Dewan Negara tidak diperuntukkan Timbalan Yang Dipertua yang kedua.

Berhubung dengan kedudukan Timbalan Yang Dipertua yang ada sekarang apa jadi kepadanya saya suka menyatakan bahawa kedudukan ini akan ditentukan dengan cara pentadbiran setelah diteliti tafsiran yang tertentu dan peruntukan-peruntukan yang ada di dalam Perlembagaan.

Tuan Yang Dipertua, perkara yang ketiga yang nampak saya lebih popular lagi dan lebih ramai lagi yang menyentuhnya ialah berhubung dengan soal penentuan sempadan keahlian dan juga perwakilan kawasan-kawasan pilihanraya umum yang hendak ditentukan angka di dalam pindaan Perlembagaan ini. Sayogia saya menyatakan di sini bahawa keputusan di atas semua soal ini tertakluk kepada Suruhanjaya Pilihanraya dan saya tentulah akan menyampaikan pendapat-pendapat, pandangan-pandangan serta hujah-hujah Ahli-ahli Yang Berhormat, tetapi sukalah saya nyatakan di sini seperti ditegaskan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita iaitu kalau hendak ikut hati kecenderungan politik kita sesuatu seberapa boleh lebih banyak lagi kerusi-kerusi harus diwujudkan oleh sebab yang menjadi aspirant ataupun yang ingin hendak menjadi Wakil Rakyat ataupun calon begitu ramai, lebih-lebih lagi kalau saya tidak mennyebutkan

kemungkinan kita menukarkan perutusan-perutusan tiga tahun dan enam tahun itu dan akan dikekalkan ada juga peluang Ahli-ahli Yang Berhormat agaknya terpelesong ataupun terpilih sebagai calon di dalam pilihanraya yang akan datang.

Tuan Yang Dipertua, saya sangat-sangat bersetuju dengan hujah Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menggariskan prinsip-prinsip penentuan kawasan pilihanraya di mana pada masa sekarang prinsipnya ialah berasas kepada kawasan-kawasan yang lebih memerlukan perwakilan tidak semestinya berasaskan kepada ramai pengundi tetapi berbagai-bagai faktor lain seperti tumpuan kepada masalah-masalah di luar bandar yang ditekankan apabila sempadan-sempadan itu ditentukan.

Saya tidak dapat bersetuju dengan syor seorang daripada Ahli Yang Berhormat yang berkehendakkan satu kaum diberi satu quota yang tertentu di dalam sistem pilihanraya kita bukan saya kerana negatif tetapi saya berpendapat bahawa sistem yang ada sekarang—cara yang ada sekarang mencukupi dan memadai malahan ianya ialah merupakan satu perkara yang harus kita berasa bangga bahawa misalnya satu kaum itu cuma merupakan kaum yang 10% sahaja anggota masyarakat di negara kita ini dan tidak tertumpu kepada satu kawasan tetapi ada juga ahli-ahli yang menjadi calon dan menang di dalam pilihanraya yang menekankan bagaimana sistem pilihanraya di dalam negara kita ini merupakan sistem demokrasi yang berkesan yang berasas kepada masyarakat majmuk berbilang keturunan yang memilih wakil-wakilnya tidak mengira keturunan tetapi mengira dari segi kepercayaan politik dan saya penuh percaya bahawa rakyat jelata di negara kita ini akan terus menganuti kepercayaan ini.

Tuan Yang Dipertua, ada dua tiga perkara-perkara yang dibangkitkan

oleh beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang perlu saya jelaskan di sini iaitu yang pertama ialah berhubung dengan soal Mahkamah Rayuan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tuan D. P. Vijandran, Yang Berhormat Dato Wong Seng Chow. Sebenarnya, soal sama ada harus diwujudkan dua lapis atau satu lapis Mahkamah Rayuan Muktamat telah pun diteliti dan dikaji oleh Kerajaan dan dibahas dengan sehalus-halusnya. Kerajaan berpendapat bahawa lapisan satu di mana Mahkamah Agung merupakan mahkamah muktamat memadai dan sesuai serta tepat dengan keadaan masa memandangkan kepercayaan penuh Kerajaan di atas judiciary system ataupun sistem kehakiman yang telah pun membuktikan kepada kita bagaimana ianya mampu membuat keputusan-keputusan yang boleh diterima sebagai keputusan yang adil mengikut sistem pengadilan yang tidak dapat dicabar oleh sesiapa sebagai sistem yang boleh diterima sebagai demokratik atau benar-benar menepati kehendak masyarakat dan sistem Kerajaan kita yang ada sekarang.

Soalan yang kedua dibangkitkan oleh Yang Berhormat Tan Sri Dato Haji Abdul Razak bin Haji Husain, saya suka mengucapkan ribuan terima kasih di atas soal yang dikemukakan iaitu soal kedudukan Peguam Negara. Saya sendiri pun tertanya-tanya di dalam pemikiran saya apabila soal ini dibangkitkan dan saya pula telah bertanya kepada pegawai-pegawai yang berkenaan dan adalah perlu saya menarik perhatian Dewan yang mulia ini bahawa peranan Peguam Negara di dalam Lembaga Pengampunan ialah bagi menasihati Lembaga di dalam soal-soal undang-undang sahaja dan sebagai penasihat undang-undang sahaja, tidak ada faktor-faktor lain yang diambil. Dengan hadirnya Peguam Negara di dalam Lembaga Pengampunan maka apa juga soal undang-undang, (purely legal matters) yang timbul maka

Peguam Negara akan dapat memberi nasihat kepada Lembaga Pengampunan yang berkenaan.

Perkara keempat ialah soal kedudukan Wilayah Persekutuan yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah dan Datuk Haji Othman bin Haji Abdullah, saya suka menyatakan di sini bahawa dari segi pentadbiran dan undang-undang Wilayah Persekutuan dianggap sebagai satu daripada negeri-negeri tetapi ianya tidak diwujudkan sistem Kerajaan seperti di dalam negeri-negeri yang ada sekarang. Mengikut sistem pentadbiran yang ada sekarang Wilayah Persekutuan ialah ditadbir dengan secara terus-menerus oleh Kerajaan Pusat. Oleh sebab itulah diwujudkan seorang Menteri khas untuk menjaga hal-ehwal Wilayah Persekutuan. Sebenarnya, kedudukan sebegini bukanlah merupakan suatu kedudukan yang ganjil di dalam sistem Kerajaan Persekutuan di dunia ini. Ada banyak negara-negara yang menganuti sistem, yang sama Amerika Syarikat misalnya dengan Washington D. C. nya Australia dengan Canberranya Brazil dengan Brasilia sebagai contoh dan adalah difikirkan memadai dengan penambahan Wakil-wakil Rakyat Dewan Rakyat daripada 5 kepada 7 maka rakyat jelata di kawasan Wilayah Persekutuan tidak akan tertinggal di dalam proses pembangunan pada keseluruhannya.

Akhir sekali, soal penggunaan Bahasa Kebangsaan di dalam Perlembagaan yang disentuh oleh Yang Berhormat Dato' Haji Mahmood Salim bin Mohamad dan Yang Berhormat Dato Ismail bin Hashim. Saya tentulah berasa sukacita di atas pujian Dato Haji Mahmood Salim atas penggunaan Bahasa Kebangsaan. Tetapi sukalah saya menarik perhatian Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa kalau hendak dicari salah penggunaan istilah-istilah di dalam undang-undang

kita banyak salah boleh didapati bergantung kepada latar pelajaran dan pendedahan orang yang mencari salah itu. Bahasa Malaysia ialah bahasa yang hidup, bahasa yang dinamis, bahasa yang sentiasa istilah-istilahnya dimasukkan istilah baharu di dalam bahasa kita. Dengan itu sahajalah bahasa kita akan mencapai taraf kekayaan, taraf kemampuan ianya digunakan di dalam segala aspek pentadbiran moden.

Jadi kita haruslah menerima hakikat ini dan cuba sentiasa mempelajari dan meneliti, sentiasa membaca oleh sebab saya sendiri kalau tak membaca seminggu atau sebulan akhbar misalnya, saya mendapati ada istilah-istilah baru yang saya sendiri tidak memahami tetapi lama kelamaan dengan cara penggunaannya (usage) maka bahasa itu akan menjadi bahasa kita, wal hal kalau kita memahami bahasa kita sendiri, bahasa Melayu sendiri yang asalnya bahasa Melayu yang penuh dengan istilah-istilah Arab, Portugis dan berbagai-bagai bahasa lain. Saya tidak mahu membesarkan perkara ini tetapi saya fikir harus saya mengambil kesempatan untuk menjelaskan kedudukan bahasa kita di dalam sistem perundangan supaya kita dapat menerimanya dengan positif bagi masa-masa yang akan datang.

Tuan Yang Dipertua, sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih dan saya percaya bahawa dengan sokongan yang telah diberi oleh Dewan yang mulia ini kepada pindaan Rang Undang-undang ini, insya Allah Kerajaan akan dapat mentadbirkan negara kita dengan saksama, dengan adil bagi kepentingan kita bersama dan generasi-generasi yang akan datang. Sekian, terima kasih (*Tepuk*).

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemukakan masalah atas Rang Undang-undang ini untuk bacaan kali yang kedua. Bagi maksud

ini Majlis akan mengadakan belah-bahagian mengikut syarat-syarat Fasal 3 dalam Perkara 159 Perlembagaan.

Penghitung-penghitung undi diminta mengambil tempat masing-masing.

Loceng dibunyikan.

Usul dikemuka bagi diputuskan.

Dewan berbelah-bahagi: Yang Bersetuju, 58; Yang Tidak Bersetuju, Tiada; Yang Tidak Mengundi, Tiada.

YANG BERSETUJU

1. Dato' Sulaiman Ninam Shah.
2. Tan Sri Dato' Hj. Abdul Razak Haji Hussain.
3. Dato' Haji Othman bin Haji Abdullah.
4. Dato' Kam Woon Wah.
5. Tan Sri Dato' (Dr) C. Sinnadurai.
6. Wong Kie Nai.
7. Dato' Choo Ching Hwa.
8. Haji Latip Haji Dris.
9. Datuk Haji Mohd. Din Jaafar.
10. Ibrahim Salleh.
11. Dato' Haji Mohd. Nor Mohamed.
12. Tan Chang Soong.
13. Dato' G. Pasamanickam.
14. Alexander Y. L. Lee.
15. K. Kumaran.
16. Haji Ariffin Haji Salleh.
17. Ragayah Ariff.
18. Tan Sri Zaiton Ibrahim Ahmad.
19. Basharon Hanapiah.
20. R M. Jasni.
21. Ting Ming Hia.
22. Tan Sri Datuk Yeh Pao Tzu.
23. Datin Hajjah Mahimon Haji Haron.
24. Haji Ibrahim Abdullah.

25. Dato' Haji Mahmoud Salim Mohamad.

26. Dato' Ismail Hashim.

27. Haji Nordin Pesah.

28. Dato' Yap Peng.

29. Datuk Chua Song Lim.

30. Dato' Haji Mohamed bin Nasir.

31. Haji Fadzil Ahmad.

32. Abdul Razak Abu Samah.

33. Ishak Abdul Rahman.

34. Fadzil Mahmood.

35. Abdul Wahab Abu Bakar.

36. Paramjit Singh.

37. M. K. Muthusamy.

38. Kenneth Kanyan anak Temenggong Koh.

39. Datuk James Willie.

40. Loo Swee Mok.

41. Dato' Chin Kim Yoong.

42. Hasanah Haji Mohd. Kassim.

43. Loh Kee Peng.

44. Dato' Wong Seng Chow.

45. Syed Kamarulzaman Syed Bahaldin Aljamlud.

46. Haji Mohamed Yahya.

47. Kee Yong Wee.

48. Dato' S. Govindaraj.

49. Hafsah Othman.

50. Puan Sri Janaki Athi Nahappan.

51. Haji Abdul Jalil Abdul Rahman.

52. D. P. Vijandran.

53. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil Che Wan.

54. Haji Shahrrom Maasom.

55. Nen Abidah Abdullah.

56. Jaafar Harun.

57. Stephen Timothy Wan Ullok.

58. Rokiah Zainuddin.

YANG TIDAK BERSETUJU

Tiada

YANG TIDAK MENGUNDI

Tiada.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, keputusan undi ialah: Yang Bersetuju, 58; Yang Tidak Bersetuju, Tiada; Yang Tidak mengundi, Tiada. Bersetuju sebulat suara. Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Rang Undang-undang di-timbangkan dalam Jawatankuasa.

(Tuan Yang Dipertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Fasal 1 hingga 22 diperintahkan menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Bacaan Kali Yang Ketiga

Dato' Musa Hitam: Tuan Yang Dipertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-undang yang bernama Suatu Akta untuk meminda Perlembagaan telah ditimbangkan dalam Jawatankuasa dan telah dipersetujukan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemukakan masalah atas Rang Undang-undang ini untuk bacaan kali yang ketiga. Bagi maksud ini Majlis akan mengadakan belah-bahagian mengikut syarat-syarat Fasal 3 dalam Perkara 159 Perlembagaan.

Penghitung-penghitung undi diminta mengambil tempat masing-masing.

Loceng dibunyikan.

Usul dikemuka bagi diputuskan.

Dewan berbelah-bahagi : Yang Bersetuju, 58; Yang Tidak Bersetuju, Tiada; Yang Tidak Mengundi, Tiada.

YANG BERSETUJU

1. Dato' Sulaiman Ninam Shah.
2. Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak Haji Husain.
3. Dato' Haji Othman bin Haji Abdullah.
4. Dato' Kam Woon Wah.
5. Tan Sri Dato' (Dr) C. Sinnadurai.
6. Wong Kie Nai.
7. Dato' Choo Ching Hwa.
8. Haji Latip Haji Dris.
9. Datuk Haji Mohd. Din Jaafar.
10. Ibrahim Salleh.
11. Dato' Haji Mohd. Nor Mohamed.
12. Tan Chang Soong.
13. Dato' G. Pasamanickam.
14. Alexander Y. L. Lee.
15. K. Kumaran.
16. Haji Ariffin Haji Salleh.
17. Ragayah Ariff.
18. Tan Sri Zaiton Ibrahim Ahmad.
19. Basharon Hanapiah.
20. R. M. Jasni.
21. Ting Ming Hia.
22. Tan Sri Datuk Yeh Pao Tzu.
23. Datin Hajjah Mahimon Haji Haron.
24. Haji Ibrahim Abdullah.
25. Dato' Haji Mahmoud Salim Mohamad.
26. Dato' Ismail Hashim.
27. Haji Nordin Pesah.
28. Dato' Yap Peng.
29. Datuk Chua Song Lim.
30. Dato' Haji Mohamed bin Nasir.
31. Haji Fadzil Ahmad.

32. Abdul Razak Abu Samah.
33. Ishak Abdul Rahman.
34. Fadzil Mahmood.
35. Abdul Wahab Abu Bakar.
36. Paramjit Singh.
37. M. K. Muthusamy.
38. Kenneth Kanyan anak
Temenggong Koh.
39. Datuk James Willie.
40. Loo Swee Mok.
41. Dato' Chin Kim Yoong.
42. Hasanah Haji Mohd. Kassim.
43. Loh Kee Peng.
44. Dato' Wong Seng Chow.
45. Syed Kamarulzaman Syed
Bahaldin Aljamlud.
46. Haji Mohamed Yahya.
47. Kee Yong Wee.
48. Dato' S. Govindaraj.
49. Hafsah Othman.
50. Puan Sri Janaki Athi Nahappan.
51. Haji Abdul Jalil Abdul
Rahman.
52. D. P. Vijandran.
53. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil
Che Wan.

54. Haji Shahrom Maasom.
55. Nen Abidah Abdullah.
56. Jaafar Harun.
57. Stephen Timothy Wan Ullok.
58. Rokiah Zainuddin.

YANG TIDAK BERSETUJU

Tiada

YANG TIDAK MENGUNDI

Tiada

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, keputusan undi ialah: Yang Bersetujul 58; Yang Tidak Bersetuju, Tiada; Yang Tidak Mengundi, Tiada. Bersetuju dengan sebulat suara.

Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan (*Tepuk*).

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat ditangguhkan sekarang sehingga pukul 2.30 petang hari esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.45 petang.